

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 2 oktober 2017*§ 3 Interpellation om kommunalisering av vård- och omsorgsboendet Sabbatsbergsbyn på Norrmalm (nr 2016:67)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Denna interpellation skrevs för över ett år sedan, närmare bestämt den 5 september 2016. Clara Lindblom gav mig ett svar den 12 oktober förra året. Sedan dess har det hänt en hel del. Men för att återkoppla lite kring vad interpellationen handlar om och vad som har hänt därefter: Det gäller ett framgångsrikt vård- och omsorgsboende på Norrmalm som heter Sabbatsbergs vård- och omsorgsboende, där avtalet löpte ut nu i helgen. För ett år sedan undrade vi: Vad händer nu? Tänker staden kommunalisera detta äldreboende som har varit så framgångsrikt, eller går man ut med en ny upphandling?

Det som hände var att Vänsterpartiet, i likhet med det som Clara skriver i sitt svar på interpellationen, ville återkommunalisera. Men Socialdemokraterna och Miljöpartiet öppnade ändå för en upphandling i stadsdelsnämnden på Norrmalm, där man också valde att lämna ett egenregianbud från Norrmalms stadsdelsnämnd. Man vann dock inte, utan det var Attendo som vann upphandlingen. Nu ligger hela ärendet hos kammarrätten eftersom Aleris har överklagat just detta ärende.

Låt oss då se till vad som har hänt i den övriga staden när det gäller just välfärdsverksamheter. Ända sedan majoriteten tog över styret här i Stockholm för tre år sedan har man valt att kommunalisera 35 stycken välfungerande verksamheter. Det tycker vi såklart är synd. Om man skulle ha valt att kommunalisera just Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende skulle bara detta återtagande kosta skattebetalarna 1 ½ halv miljon. När det finns entreprenörer som är duktiga, framgångsrika och så omtänkta att de till och med har långa köer till sina verksamheter där folk vill komma in tycker vi att det är förkastligt att staden gör på det här sättet och väljer att kommunalisera.

Jag måste ändå säga att Vänsterpartiet är väldigt tydliga; det har de alltid varit i denna fråga. Clara gav ett tydligt svar på den första frågan. Däremot har hon inte svarat på mina andra två frågor i interpellationen. Jag undrar därför: Vilka ytterligare välfärdsverksamheter i Stockholm står på tur att kommunaliseras? Det skulle jag gärna vilja ha svar på, och det tror jag att också många stockholmare, journalister och framför allt de välfärdsföretag som är verksamma i dag skulle vilja ha svar på. Då har de möjlighet att ställa om och kanske hitta andra kommuner att etablera sig i.

Jag undrar också hur man ser på personalförsörjningen. Vi kan se i dag att vi har höga sjukskrivningstal inom de kommunala verksamheterna i Stockholm.

Anförande nr 3

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack så mycket för interpellationen! Om vi börjar med att tala om vad själva interpellationen framför allt handlar om vänder sig

interpellanten mot att vi över huvud taget lade ett egenregianbud i Norrmalm. Det gör att jag också har lite svårt att först denna interpellation. Moderaterna och Alliansen vill ha ett system där olika aktörer lägger anbud på vem som ska bedriva skattefinansierad verksamhet. De utgår från att konkurrensen i sig, som detta anbudsgivande innebär, leder till att vi får bättre konkurrens och bättre kvalitetsutveckling i både privat och kommunal sektor. Det är hela andemeningen med att ha ett anbudsförfarande och denna konkurrens. Då har jag väldigt svårt att förstå varför det skulle vara ett problem att ha ytterligare ett anbud.

Jag tycker att interpellationen är väldigt märklig. Å ena sidan vill man ha en situation med anbud, å andra sidan vill man inte ha fler anbud. Det är svårt att förstå.

Vad gäller de andra två frågorna, om vilka verksamheter i Stockholm som står på tur, är svaret att vi inte har någon turordningslista. Det som vi och alla kommuner och alla aktörer som bedriver verksamhet gör är att vi prövar om verksamheten lämpar sig att lägga ut på entreprenad eller om det lämpar sig bättre att driva den i egen regi. Det kan vara ett ställningstagande som man gör i allting kring vem som ska bedriva sjukhus och vem som ska bedriva kollektivtrafik, men det kan också vara städning, receptionsservice och så vidare. Det är ett val som man alltid gör.

När vi gör detta val tittar vi på en lång rad faktorer. Kvaliteten är givetvis viktig. Men det kan också vara så att det föreligger till exempel samordningsvinster med att man har en aktör som driver hela verksamheten, exempelvis Mälarsekretariatet. Det kan vara som i Högdalen, där man ser att vi behöver göra stora och omfattande renoveringar och omstrukturera hela fastigheten. Då kan man inte lägga ut någonting på entreprenad. Man kan inte lägga ut en verksamhet på entreprenad och sedan göra en jättestor omstrukturering, för då har man redan ingått ett avtal med en annan aktör. Det finns alltså en lång rad olika skäl, och vi kommer att fortsätta att göra så. Vi har inte en linje som säger att det alltid ska vara privat eller alltid offentligt. Ni hade en sådan linje vad gäller att allt förutom myndighetsutövning ska kunna konkurrensutsättas. Vi gör en pragmatisk bedömning från fall till fall, och det tycker jag är en bra ståndpunkt.

Vad gäller personalförsörjningen kan jag konstatera att lönerna är högre i kommunal sektor. Jag kan konstatera att det är högre andel som har heltid och färre tidsbegränsade anställningar. Det är någonting som vi också ser nu när vi tar över verksamheter; personalen har i många fall haft ganska kassa arbetsvillkor. Jag hyser ingen oro alls vad gäller personalförsörjningen. Vi är en bra och attraktiv arbetsgivare, och det ska vi fortsätta att vara.

Anförande nr 4

S o p h i a G r a n s w e d (M): Vi är mycket riktigt för en fri konkurrens och att olika företag och aktörer ska ha möjlighet att lämna anbud i en upphandling. När det däremot finns så pass många aktörer som gör ett bra jobb ser vi inte någon nytta i att kommunen ändå ska gå in med ett egenregianbud. Det här beror både på att det såklart kostar pengar för stadsdelsförvaltningen och på att när man väl driver ett vård- och omsorgsboende kostar det i personal, administration, it-resurser och så vidare. När man däremot har upphandlat en framgångsrik aktör som driver ett boende på ett fördelaktigt sätt betalar man endast för platserna. Man betalar inte ens för de tomma platserna, vilket man måste göra när man driver något i kommunal regi. Jag

tycker absolut att om en aktör missköter sig ska kommunen kunna gå in och ta över en verksamhet. Men så var det inte i det här fallet, och så är det inte i de allra flesta fall vi ser i Stockholm. Bara av rent ideologiska skäl väljer majoriteten att lägga egenregianbud fast man egentligen inte skulle behöva göra det eftersom det finns så pass många aktörer som kan sköta detta på ett fördelaktigt sätt.

Om vi ser till hela Stockholm är det fortfarande 60 procent som drivs i kommunal regi och 40 procent som drivs av privata aktörer av olika slag. På Norrmalm är väljarna mycket för valfrihet. Vi kan bara nämna att Vänsterpartiet fick drygt 4 procent av rösterna i valet 2014. Detta vittnar mycket om att Norrmalmsborna inte är för Vänsterpartiets politik i någon högre grad. De är för valfrihet, och de vill kunna välja. Vi har mycket riktigt ett kommunalt boende att välja på på Norrmalm. Av den anledningen ser vi inte att kommunen måste gå in med egenregianbud.

När det gäller personalförsörjningen är det jättebra att Clara är nöjd med hur det ser ut i dag. Men sanningen är att vi har en ökad sjukskrivning. Framför allt är det långtidssjukskrivningarna som ökar, och framför allt inom välfärdssektorn. Det gäller såväl förskola och skola som äldreomsorg. Det är något att ta med sig. När vi däremot kollar på våra privata aktörer ser vi att de inte har svårt att rekrytera. De har inte heller lika hög sjukfrånvaro.

Anförande nr 5

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag blir fortfarande inte klokare. Å ena sidan talar ni om fri konkurrens. Å andra sidan ska ytterligare en aktör inte lägga anbud eftersom vi redan har så många som har lagt anbud. Tänker ni tillämpa den principen också i hemtjänsten? Ska man säga till en privat eller ideell aktör eller någon annan att vi är ganska nöjda i och med att vi har 80 hemtjänstföretag och inte behöver ha 81? Är det så vi ska göra? Jag förstår inte. Om man tycker att konkurrens i sig driver kvalitet – vad är det då för problem med ytterligare ett anbud? Det är väldigt märkligt, och det blir logiska kullerbyttor.

Jag tycker också att det är lite synd att man ofta i de här debatterna måste påminna Moderaterna om den gällande lagstiftning som faktiskt finns. Vi har lagen om offentlig upphandling att förhålla oss till. Enligt den kan vi till exempel inte gynna befintliga aktörer när avtalstiden har löpt ut. Ändå andas hela interpellationen att vi är taskmörtar som inte låter den dåvarande aktören fortsätta att bedriva sin verksamhet. Möjligheten till förlängning var uttömd. Vad ska vi göra? Då har vi två alternativ. Vi kan välja att återta det hela i egen regi eller att lägga ut det på anbud. Vi valde att lägga ut det på anbud, och vi lade ytterligare ett anbud. Vi skärpte konkurrensen ytterligare. Hur kan Moderaterna tycka att det är ett problem?

Sedan har Sophia Granswed uppenbarligen läst Svenskt Näringslivs debattartikel om sjukfrånvaron i privat verksamhet. Det är jätteintressant. Med tanke på att de inte redovisar datakälla finns det ingen möjlighet att gå in och titta på vad det är för samband de egentligen pekar på. Jag skulle också rekommendera er att läsa ett svar på denna debattartikel från LO:s två ekonomer. Det innebär en fullständig sågning av den metodologi som Svenskt Näringsliv har tagit fram när det gäller sjukfrånvaron. När man gör jämförelser mellan sjukfrånvaron i olika verksamheter måste man ta hänsyn till en del strukturella skillnader. Vi vet till exempel att personer som jobbar i kommunal sektor är äldre än dem som jobbar i privat sektor. Då måste man göra

någonting som när det handlar om kvantitativa metoder kallas för konstanthållning, det vill säga att man måste ta hänsyn till att sammansättningarna av individer är olika.

Svenskt Näringslivs debattartikel på DN Debatt blev fullständigt sågad. Jag tycker att du ska läsa det svaret och vara lite försiktig när du drar den typ av slutsatser som du gjorde i talarstolen.

Anförande nr 6

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Något som är ganska intressant är att jag privat jobbar med att se mig omkring i olika kommuner runt om i Sverige. Jag jobbar en hel del med att hjälpa företag att etablera sig i olika kommuner. Till och med i de minsta och rödaste bruksorterna inser man i dag att man inte kommer att klara av välfärdens utmaningar om man bara ska bedriva allting i privat regi. Det är intressant, för i Stockholm verkar man se det helt tvärtemot. Man vill gärna gå tillbaka i tiden och se tillbaka på 70-talet, då kommunen bestämde och drev allt.

Jag vill också säga att jag är glad över att Socialdemokraterna och Miljöpartiet i stadsdelsnämnden på Norrmalm ändå valde att gå ut med upphandling. Om Vänsterpartiet hade fått bestämma skulle man ha kommunaliserat verksamheten direkt, utan upphandling.

Varför tycker då inte jag att vi ska gå in med egenregianbud just på Norrmalm eller kanske i andra välfungerande verksamheter i Stockholm? Jo, för att det kostar skattebetalarna väldigt mycket pengar i onödan. Det är pengar som i stället kan läggas på kvalitet i förskola, skola, äldreomsorg och så vidare. Bara på Norrmalm skulle det ha kostat 1 ½ miljon bara för återtagandet, för att inte tala om de löpande kostnaderna när man sedan driver ett kommunalt vård- och omsorgsboende. Med en privat aktör behöver vi inte betala denna 1 ½ miljon. Den skulle framför allt ha gått på stadsdelsnämnden, men även på äldreförvaltningen. I stället betalar man för platserna, och man behöver inte heller betala för de platser som står tomma.

Om man missköter sig ska man självfallet inte driva verksamhet. Men de allra, allra flesta sköter sitt uppdrag väldigt bra. Vi kan också se när det gäller kösystemen att de vård- och omsorgsboenden i Stockholm som drivs i privat regi är väldigt populära. Det är populärt att vara där, och så var det framför allt i Sabbatsbergsbyn. Den är som sagt överspelad i dagsläget, men jag tycker att det är jättebra att vi lyfter denna debatt.

Till alla journalister som lyssnar vill jag säga att jag tycker att ni ska granska majoriteten och de kommunaliseringar som de har gjort. Se över varför de har valt att kommunalisera 35 verksamheter under mindre än tre år! Hur många ytterligare verksamheter är på gång att kommunaliseras, och i vilket syfte? Hur mycket har detta kostat skattebetalarna i Stockholm? Det är väldigt relevanta frågor, så jag kastar ut dem här och hoppas att det finns någon journalist som snappar upp dem.

Anförande nr 7

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Först vill jag korrigera en sak, och det är hur stor andel av äldreomsorgen i Stockholms stad som drivs i privat regi. Det är knappt 80 procent. Jag kan inte den exakta siffran, men det

kan vara 79,8 eller något sådant som fortfarande bedrivs i privat regi. Det är alltså inte direkt någon ko på isen när det gäller att allting är kommunaliserat. Vi har, som ni kallar det för, återkommunaliserat 0,3 procent inom äldreomsorgen. Du drar ju in även andra verksamheter, men eftersom vi är ansvariga för äldreomsorg håller vi reda på äldreomsorgens siffror. Det är 0,3 procent.

Sabbatsbergsbyn är ett intressant exempel. Jag har varit uppe och talat om det förut och vad LOU gör. Vi ser från denna upphandling att det i princip inte var något boende, utom ett, som fick den nuvarande entreprenören som den som fortsatte. Alla andra kastades om. Attendo, som vann Sabbatsbergsbyn, förlorade Kampementet, till exempel. De är nu tvungna att flytta från Kampementet till Sabbatsbergsbyn. Sabbatsbergsbyn är ju större, så de är säkert glada över det. Men det skapar en sorts oro inom äldreomsorgen. Jag är inte trygg med det nuvarande LOU-systemet, men det är precis som Clara sade: Det är den lagstiftningen vi har, och det är den lagstiftning vi har att förhålla oss till.

Att tro att en bra entreprenör ska få fortsätta bara för att vi här i fullmäktige tycker att den är bra är en utopi som Moderaterna hemskt gärna få driva om ni hittar ett bra sätt att driva den på. Men än så länge har vi inte det förhållandet i alla de entreprenadförhållanden vi har. Sedan är det ytterst viktigt att förstå att det är kommunens ansvar att tillhandahålla äldreomsorg. Därmed behöver också kommunen ha en viss rådgighet och en viss kunskap om vad äldreomsorg är. Jag tycker att det är oroande om ni tror att vi ska kunna överlåta allting och bara backa tillbaka utan att ha någon som helst känsla för var det behövs äldreomsorg och vilken utveckling av äldreomsorg som behövs i Stockholm. Vi måste kunna garantera att alla äldre verkligen får en äldreomsorg.

Man kan också se det som ganska kompetenshöjande att lägga ett egenregianbud inom äldreomsorgen för de stadsdelar som har valt att göra det. Jag är inte någon stor supporter av egenregianbud, men jag ser att det också kan fungera kompetenshöjande.

§ 4 Interpellation om kulturskolan (nr 2016:70)

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Denna interpellation skrev jag för ganska exakt ett år sedan. Låt mig först ge lite bakgrund till det hela.

År 2015 beslutade den rödgrönrosa majoriteten att sänka deltagaravgifterna för att vara med i kulturskolan. Syftet sades vara att nå fler barn och unga, framför allt i områden med lågt deltagande. Vi moderater har ifrågasatt denna sänkning eftersom vi inte tror att en lägre avgift har någon effekt på deltagandet. Detta stärktes av bokslutet för 2015, där man kunde se att antalet elevplatser i kulturskolan hade ökat med endast 823 stycken.

De 25 miljoner kronor som avgiftssänkningen kostade anser vi moderater hade kunnat användas mycket bättre. I interpellationen frågar jag mig om majoriteten tycker att sänkta avgifter är det bästa sättet att nå nya deltagargrupper samt om kostnaden på 25 miljoner kronor är rimlig för 823 nya elevplatser, det vill säga 30 000 kronor per plats. Något bra svar på detta har jag inte fått. Det jag främst har lärt mig är att det går att tricksa även med siffror som avser kulturskolan.

Medan vi vill mäta antalet elever som går i kulturskolan svarar borgarrådet om antalet tillgängliga platser och tillrättavisar mig för att jag kommer med fel uppgifter. Men vad spelar det för roll om vi så har 100 000 tillgängliga platser? Det är antalet barn och antalet platser som är besatta som är det som räknas och hur många barn som deltar i verksamheten. Vi ville veta hur många som de facto är inskrivna i kulturskolan.

Samma sak gäller redovisningen av kulturnämndens tertialrapport 2, där man kan se stora framgångar när det gäller deltagandet i svaga områden runt om i Stockholm. Det har alltså ökat till jättebra nivåer, men också här är det äpplen och päron som blandas ihop eftersom siffrorna avser både avgiftsbelagda kurser och avgiftsfria kurser. Då jämför vi inte längre samma sak. Det jag fortfarande vill veta är om 25 miljoner kronor står i relation till 823 stycken nya elevplatser, alltså 30 000 kronor per plats.

Sedan ställer jag frågan om huruvida det inte hade varit bättre att bara sänka avgiften för dem som verkligen behöver det, alltså hushåll med svag ekonomi. Då får jag ett ideologiskt svar som jag har svårt att förstå när det gäller hur långtgående det kan komma att vara. Borgarrådet skriver att han som grund tror på ett samhälle där välfärd är en rättighet och inte en allmosa till dem som har det svårt. Borgarrådet tror alltså inte på vår variant med ett reducerat stöd till dem som har svag ekonomi, utan avgifterna ska i stället sänkas för alla.

Hur långt kan ni tänka er att tillämpa denna princip med allmosor? Tänker ni införa avgiftsfri förskola, eller ska jag tolka detta påstående som att det kommer att gälla all annan verksamhet i Stockholms stad så småningom? Ska allt i Stockholm vara kostnadsfritt? Låt mig då påminna om att det alltid är någon som ska betala. Det är

därför vi moderater vill ta ansvar för ekonomin, hålla i pengarna och bara sänka avgifterna för dem som är i behov av det.

Anförande nr 10

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Tack, Johan, för en intressant och relevant interpellation, även om din rant i talarstolen kanske inte var något av dina främre inlägg, om jag får vara lite kritisk. Som du sade är detta en interpellation som har legat ett tag, och vi har redan hunnit ta debatten en gång i fullmäktige. Jag sade då, och jag ska säga igen, att det för mig var viktigt att sänka avgifterna. Nu har vi ju inte sänkt avgifterna med så mycket som du påstår, vilket jag berättade för dig den gången också. Vi gjorde ett tillägg till kulturskolan om sammanlagt 25 miljoner. Av dessa gick ungefär 2 miljoner, tror jag, till de kraftigt sänkta avgifterna. Det är en liten skillnad som ändå är viktig att ha med sig.

Som jag sade då: Det är viktigt att sänka avgifterna om man vill nå fler barn i stadsdelar som Rågsved, Skärholmen, Tensta och Vällingby. Jag skulle vilja påstå att det till och med är nödvändigt. Men det är inte tillräckligt i sig. Det räcker inte att bara sänka avgifterna och tro att det löser alla problem. Det är lite mer komplicerat än så; det behövs andra saker också. Man behöver arbeta med anslaget, och det är därför exempelvis prova-på-verksamheterna och skolköken faktiskt är viktiga pusselbitar i detta. Man behöver jobba med geografi. Det är därför det har varit så viktigt för oss att ta fram en plan för var kulturskolan ska finnas och i vilka områden – en lokalplan. Vi ser mycket fram mot att nu öppna den 1 januari i Vällingby, för det kommer att leda till att vi når fler barn på ett bättre sätt.

Till sist: Det som vi nu gör med El Sistema är viktigt. Vi har fört in det som en del i kulturskolan. Det är där barnen finns på skoltid i områden där vi har många barn som inte deltar i kulturaktiviteter i övrigt. Den verksamheten har vi gjort permanent och, tror jag, fyrdubblat. Detta är viktiga byggstenar.

Precis som jag säger var det nödvändigt att sänka avgifterna, men det är i sig inte tillräckligt. Sedan kan jag störas lite av att du i dina exempel använder siffror från 2015. De flesta av dem är alltså från tiden innan taxesänkningarna hade trätt i kraft. Då är det kanske inte så förvånande att man inte ser några stora effekter av de *kommande* taxesänkningarna. Det är klart att taxesänkningarna har gett små, men inte tillräckliga, effekter.

En rolig sak på marginalen är att du säger att ni moderater inte tror på ett samband mellan kostnad och efterfrågan. Jag hoppas få se att det är en princip som ni kommer att tillämpa också i andra frågor. Det innebär alltså, vad jag förstår, ett avståndstagande från marknadsekonomin som princip av ett visst kulturellt underhållningsvärde.

Anförande nr 11

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande och fullmäktige! Tack, Johan Nilsson, för att du lyfter kulturskolan! Det är en viktig verksamhet som vi i Vänsterpartiet gärna talar om. Det är dock lite trist att du främst ser den som en kostnad och, vad det verkar, en ganska onödig kostnad. Det är något som också avspeglade sig i den kulturpolitik som ni förde under er tid i majoriteten. För oss i Vänsterpartiet är alla barns tillgång till kultur en grundläggande demokratisk fråga. Alla barn ska under sin uppväxt ha

tillgång till kulturella verksamheter där de själva är skapande och där de själva kan utveckla sin förmåga att uttrycka sig. De ska även ha goda möjligheter att uppleva professionellt utövad kultur av olika slag.

I Stockholm har vi en kulturskola som tack vare sina många fantastiska pedagoger kan erbjuda många barn möjligheten att göra just detta. Under vår tid har antalet deltagare ökat, men inte tillräckligt. Det är fortfarande alltför många barn som inte ges denna möjlighet. Vi måste fortsätta att arbeta för detta.

Vi i Vänsterpartiet anser att det är samhällets ansvar att ge alla barn lika goda möjligheter att upptäcka, utveckla och uttrycka sin konstnärlighet och sin skapande förmåga. Genom konsten kan barnen söka kunskap och utforska och utvidga sin värld. Detta är skälen till att vi i den rödgrönrosa majoriteten har sänkt avgifterna till kulturskolan. Vi ser också att detta har betydelse för just de barn som vi främst vill nå – de vars familjer har de lägsta och osäkraste inkomsterna. Avgifterna spelar stor roll för just dessa familjer. Det är de familjer vars ekonomi ständigt kräver att alla utgifter vägs mot varandra och där marginalerna är så smala att varje extra oförutsedd utgift kan bli förödande.

Detta är också en av anledningarna till att vi har gjort El Sistema till en permanent och gratis del av kulturskolan och inte ett projekt, som det var tidigare. Vi behöver, precis som Roger Mogert sade, fortsätta att arbeta med att göra kulturskolan tillgänglig för nya målgrupper och att jobba på olika sätt. Därför består reformen också av riktade satsningar för att öka kännedomen om kulturskolan, bland annat genom ett fördjupat samarbete med biblioteken, stadsdelsförvaltningarna, skolorna och de lokala föreningarna, framför allt i de stadsdelar där deltagandet fortfarande är för lågt, det vill säga i Rinkeby, Tensta, Skärholmen, Hjorthagen, Rågsved och Husby.

Arbetet handlar även om att lära sig mer om alla dessa stockholmare för att kunna rikta resurserna på ett mer effektivt sätt och för att kunna utveckla kulturskolan och göra den mer relevant för fler. Ett demokratiskt och gott samhälle bygger på att alla har möjlighet att påverka och uttrycka sina åsikter. Vi anser att en viktig del i detta är att ge alla barn lika goda möjligheter att utveckla sitt skapande och de konstnärliga uttrycken. Eller, med den italienska författaren Gianni Rodaris ord: Inte för att alla ska bli konstnärer, utan för att ingen ska bli slav. Vi anser att Stockholm har råd med en offensiv och expansiv kulturpolitik.

Anförande nr 12

J o h a n N i l s s o n (M): Först ska jag ge några svar till Roger. Du hänvisade till att jag använder mig av gamla uppgifter i interpellationen. Som vi sade tidigare skrevs interpellationen 2016. Ni i den rödgrönrosa majoriteten har alltså majoritet här i fullmäktige, och ni svarar för kommunfullmäktiges arbetsordning och hur interpellationer behandlas. Jag kan inte hjälpa att det har tagit ett år att få upp denna interpellation på dagordningen. Jag har då inte bett om den här bordläggningen, i varje fall.

Om vi tittar på fakta kan vi se att jag också har de senaste uppgifterna. Det handlar om att ni vill mäta en annan sak än vad jag frågar efter. Ni talar om antalet tillgängliga platser. Man skulle kunna säga att det finns 100 000 tillgängliga platser om man

så vill, men jag vill veta hur många som faktiskt går i kulturskolan och hur många riktiga platser som används eller upptas av en elev. Det är 16 700 hittills i år, 16 282 förra året och 15 836 år 2015. Det är alltså en ökning med 900 från 2015.

Samband mellan utbud och efterfrågan har vi också talat om ett antal gånger. Vi moderater tror inte att någonting blir bättre för att man gör det gratis. Vi vill hellre satsa på kvalitet i kulturskolan. Vi vill också satsa på hushåll med svag ekonomi, precis som Tina Kratz nämnde här, för att de ska kunna vara med och ta del av Stockholms kulturutbud och kulturskolan. Det vill vi absolut göra; det är ett av våra främsta mål med kulturskolan att göra det. Men vi kan inte på något sätt förstå varför vi ska sänka avgifterna för boende exempelvis i Bromma eller Mälarhöjden eller på Östermalm som tjänar 1 miljon kronor om året, eller vad de nu må vara. Varför ska de få 100 eller 200 kronor lägre avgift i kulturskolan? Varför? Det är det vi inte förstår.

Därför har vi i vårt budgetförslag i stället föreslagit att inte sänka för dessa grupper utan att i stället låta fler omfattas av den reducerade taxan. Då får vi med ännu fler med svag ekonomi i kulturskolan. Det tycker vi är jättebra. Men då får vi höra att det kallas för allmosor. Det var därför jag undrade om vi inte ska ha någon form av reducerad avgift alls i Stockholm. Ska allt bli gratis? Hur ska det gå ihop? Men det blev visst ett alldeles för komplicerat resonemang.

Vi tycker att när det gäller barns och ungdomars kontakt med kulturen spelar Stockholm en viktig roll som inspiratör och möjliggörare, men inte i huvudsak som uppdragsgivare. Vi vet att många unga köper böcker och skivor. De lyssnar på musik, går på teater, deltar i olika saker, tittar på film, dansar och så vidare. Men det behöver inte vara kommunen som gör detta. Därför vill vi införa en kulturpeng som komplement för att stärka kulturen bland unga – en kulturpeng för alla upp till 20 år där de själva får möjlighet att styra vilken del av kulturen de ska ta del av.

Som sagt: Återigen gäller det budgetposten med de 25 miljonerna, Roger. Det stod inte i budgeten, och det är också ett sätt att tricksa med siffror. Nu heter det att det bara är 2 miljoner. Hur ska vi kunna följa upp och styra när vi inte får riktiga svar eller olika svar?

Anförande nr 13

Borgarrådet M o g e r t (S): Det går alldeles utmärkt att gå tillbaka och läsa budgeten för 2015 för dig som är intresserad av gamla siffror. Där står nämligen inte att det är 25 miljoner till att sänka avgifterna, utan det står att det är 25 miljoner till att satsa på kulturskolan, på fler barn till kulturskolan och till att sänka avgifterna. Om man sedan går in och tittar i ärendet i kulturnämnden, där du ju sitter, framgår det ganska tydligt vad taxesänkningen kostar. Det är inget tricksande med siffror, utan det är ni som är lata och inte orkar sätta er in i ärendet. Ni upprepar en siffra för att kunna använda den i er skuggbudget år efter år. Det är en del av era besparingar i er budget, som kommer att komma om några veckor. Då kommer det att ligga en besparing på avgifter i kulturskolan på 25 miljoner, som är en ren fantasi från Moderaterna. Det är så det ligger till; det är bara lättja.

Problemet med den gamla siffra du använde från 2015 är som sagt att den är räknad framför allt innan taxesänkningen inträdde. Det är problemet med den. Sedan är det

precis som du säger: Det har inte blivit så stora direkta effekter av taxesänkningen. Jag delar denna bild. Det är därför jag började med att säga att jag tycker att er frågeställning och din interpellation är intressant. Det är rätt frågeställning och rätt ingång i ämnet såtillvida att taxesänkningar inte räcker. Men de är en förutsättning för att vi ska kunna nå fler. Jag tror, och vill påstå, att det finns ett direkt samband mellan avgifternas storlek och många människors beredskapsvilja att delta i kulturskolans verksamheter. Jag tror att det också gäller en del andra områden i livet. Det finns ett samband mellan pris och efterfrågan. Men jag är kanske borgerlig i denna fråga – eller i varje fall så som borgare brukade vara.

Du frågar varför man inte bara ger till dem som har det sämst. Det fanns, som jag ser det, tre olika vägval. Det ena var att man kunde experimentera med en geografiskt baserad taxa. Det är lite det du antyder: Om man bor i Bromma eller på Söder ska man ha en taxa, och om man bor i Rågsved ska man ha en annan. Det går inte att göra så enligt likställighetsprincipen. Jag vet att det inte heller var detta du egentligen föreslog, men det är ändå åt det hållet du har dragit. Man kan också ha en reducerad taxa, som vi valde, baserad på olika kulturslag. Vi valde att sänka rejält på de kanske mest lättillgängliga kulturslagen, som framför allt finns i Stockholms ytterstad. Alternativt kunde man välja det som jag tror att du är ute efter: något slags kultur-taxesänkning baserad på inkomst.

Jag tycker att det sista är en sämre väg, för då får du, precis som det tillspetsat står i svaret, ett förhållande där man frångår den generella välfärdspolitiken till förmån för att man måste kvala in som tillräckligt lågavlönad för att få denna avräkning. Om man accepterar lite av grunderna i det du säger – att en avgiftssänkning inte är nog utan att det också handlar om andra saker – blir det kontraproduktivt.

Anförande nr 14

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Roger Mogert fäste uppmärksamheten på att Johan Nilsson i sitt första anförande hävdade att det skulle föreligga ett nollsamband mellan efterfrågan och pris i skolorna. Roger Mogert sade att Johan Nilsson därmed träder ifrån den etablerade nationalekonomiska vetenskapen.

Roger Mogert! Det påstående som Johan Nilsson gjorde om att det råder ett nollsamband är fullt förenligt med nationalekonomisk etablerat teori. Det vanligast förekommande är förstås att det råder ett negativt samband, det vill säga att när priset stiger minskar efterfrågan. Men nollsamband, det vill säga att efterfrågan är så kallat icke-elastisk eller nollelastisk, är inte ovanligt. Vi kan till exempel nämna efterfrågan på insulin i Sverige. Om man sänker priset på insulin betyder inte det att diabetikerna börjar använda mer insulin. Om man höjer priset ser man ändå till att det finns insulin i rätt doser. Här har vi ett typiskt exempel på nollsamband, och jag kan fortsätta på andra områden.

Anförande nr 15

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan inte låta bli att gå upp och tala lite grann om generell välfärd och allmosor. Det är ett favoritämne jag brukar ha när det gäller just kulturskolan. Generell välfärd är en extremt bra idé när det gäller verksamhet som riktar sig till barn av den enkla anledningen att barn inte ska behöva övertyga sina föräldrar om att de ska gå och begära någonting som de bara kan få om de blir bedömda utifrån sin inkomst. Alla

barn har inte föräldrar som gör det. De flesta barn har naturligtvis omtänksamma föräldrar, men alla barn har inte det. Det finns en ganska hög tröskel mot att begära reducerad avgift både från föräldrar och för barnen.

Ur ett strikt barnperspektiv tror jag därför att det är ganska säkert att just den generella välfärden har ett starkt övertag mot att begära inkomstbaserade reduceringar. Jag är själv uppvuxen i ett fattigt område, och kulturskolan hade en enorm betydelse. Det hade också en enorm betydelse också för Sverige och bland annat för det svenska musikundret på 70- och 80-talet. Det har haft att göra med att vi generellt sett har haft väldigt låga avgifter och stor tillgänglighet till just kulturskolan. Det har betytt mycket för svensk ekonomi att vi har haft det så. Värna det!

Anförande nr 16

J o h a n N i l s s o n (M): Borgarrådet Mogert nämnde återigen beloppet och dessa 25 miljoner som inte längre är 25 miljoner utan numera 2 miljoner kronor. Jag vet att detta sades också i budgetdebatten. Då sade man: Detta är ju bara en budgetpost. Men det är väldigt svårt för oss att kunna veta om ni stoppar in andra saker i siffrorna än vad ni säger att det handlar om, det vill säga en satsning på kulturskolan. Om jag skriver och frågar i en interpellation finns möjligheten att svara i interpellationssvaret. Det står inte där att det är 2 miljoner kronor och inte 25 miljoner. Du anklagar oss för lättja, men då kan jag i så fall anklaga er för lättja när ni inte skriver det direkt i interpellationssvaret i stället.

Jag tycker att ni komplicerar möjligheten till reducerad avgift lite för mycket. Det finns en reducerad avgift i dag. Den har ju ni, och den vill vi också ha. Men vi vill utöka den. Jag förstår inte riktigt; om ni inte är för den reducerade avgiften ska ni väl i så fall ta bort den helt. Vi vill som sagt att den ska omfatta fler. Exempelen på var någonstans folk bor var som sagt bara exempel och hade ingenting att göra med geografisk fördelning.

Jag får tacka så mycket för debatten och svaren hittills. Vi kommer att jobba vidare med frågan, och jag ser fram emot fortsatta diskussioner och ett bra samarbete om hur vi ska kunna utveckla kulturskolan och få fler barn och unga i Stockholm att ta del av det kulturella utbudet. Det är det vi alla vill.

Jag tackar så mycket och ber att få återkomma framöver med moderata förslag på att utveckla kulturskolan.

Anförande nr 17

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Låt mig börja med att rikta mig till Rickard Wall och tacka för påpekandet om att det finns områden där efterfrågan alldeles tydligt är åtminstone mindre elastisk. Sedan skulle jag vilja påstå att efterfrågan på kulturaktiviteter nog tillhör de områden som är tämligen elastiska och därför bör kunna förknippas med något slags tillgång-och-efterfrågan-tanke. Men det var ett riktigt påpekande.

Jag tackar också Johan för interpellationen och för ditt engagemang i frågan. Jag tycker att detta är en viktig frågeställning. Vi håller inte med varandra om alla slutsatser. Men det är en viktig frågeställning och ett viktigt påpekande att en

sänkning av avgiften inte löser alla problem. För mig skapar den som sagt nya möjligheter, men den löser inte alla problem.

Jag vill nog ändå i slutändan påstå att ni är lite lata. Vi har en rambudget i KF, och det ska inte behöva specificeras exakt vad varje peng går till. Det hade inte behövt stå om avgifter ens i detta, utan avgifterna är ju tagna i ett särskilt ärende i KF, där ni också har varit med.

Jag vill nog påstå att ni inte bara är lata utan också medvetet lata för att kunna lägga en oppositionsbudget där ni spar 25 miljoner i en låtsasbesparing. Med detta sagt: Tack för en trevlig och konstruktiv debatt!

§ 6 Interpellation om hot mot det fria skolvalet (nr 2016:79)

Anförande nr 18

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Denna interpellation skrevs eftersom den S-ledda majoriteten gång efter annan gett otydliga besked i frågan om stockholmarnas fortsatta möjligheter till fritt skolval. Jag kan tyvärr bara konstatera att svaret på interpellationen inte på något sätt har gjort positionen från er sida särskilt mycket tydligare. Jag vill till och med rekommendera hela fullmäktige att läsa svaret noggrant, för det är ett otroligt rörigt och resonerande svar som går fram och tillbaka. Man undrar efteråt: Vad var det egentligen jag läste för någonting?

I stället för att svara på de raka frågor som ställs i interpellationen refereras det till vad statsrådet har sagt. Det uppmanas till en debatt om att sluta misstänkliggöra saker och ting. Det nämns hela tiden att det fria skolvalet ska värnas, men sedan står det på något annat ställe om alla problem som det fria skolvalet medför. Det känns inte seriöst att få detta till svar.

Jag tror att vi är eniga om att vi måste skapa en likvärdighet mellan skolor och se till att alla elever oavsett bostadsort och föräldrarnas bakgrund får en bra start i sitt livslånga lärande. En del i detta är att möjliggöra för elever att lämna ett segregerat bostadsområde, till exempel genom att välja sin skola. Men hur ska det här gå till? Det är här vi med denna interpellation, som Sara Jendi Linder har skrivit, gärna vill veta vad ni har för idéer och ställningstaganden kring fritt skolval.

Jag vet dessutom inte riktigt vad vi ska luta oss tillbaka på, för den skolkommision som är tillsatt av regeringen föreslår dessutom på fullt allvar att skolplatser ska lottas ut och elever bussas runt för att jämlikheten på så sätt ska kunna öka.

Jag tycker att det majoriteten i svaret visar gör att det är svårt att se att ni tar det fria skolvalet eller kvalitet i skolan seriöst. Jag vill återupprepa de frågor som ställs i interpellationen: Med Socialdemokraterna och den rödgrönrosa majoriteten i Stockholm vid styret – är det fria skolvalet hotat? Vad anser ni egentligen – alla ni i majoriteten – om det fria skolvalet? Behöver fristående skolaktörer oroa sig för att etablera sig i Stockholms stad? Och hur tänker ni rent praktiskt behålla det fria skolvalet och därmed samtidigt begränsa elevernas valfrihet, vilket ni talar om i interpellationssvaret? Dessa frågor önskar vi ytterligare svar på.

Om det är någon som undrar vad jag refererar till kan jag säga att det är ett uttalande av skolborgarrådet Olle Burell i Dagens Nyheter om att det fria skolvalet är ett problem och bör ses över.

Anförande nr 20

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Tack till Sara, som skrev interpellationen och till Johan, som har fört talan här! Låt oss gå tillbaka till interpellationens frågor. Det är lätt att svara på ett par av dem. Den första är: Är det fria skolvalet

hotat? Svaret är nej. Den tredje är: Behöver fristående skolaktörer oroa sig för att etablera sig i Stockholms stad? Svaret också på denna fråga är nej.

När det gäller tvåan och fyra är det frågor som kräver förmågan att resonera. Nu har ledamoten raljerat över att svaret innehåller vissa resonemang. Interpellationen är skriven apropå en artikel där jag uppmuntrade till att resonera lite grann och efterfrågade moderaters förmåga att resonera kring det fria skolvalet, den fria etableringsrätten, skolpengens konstruktion, vinstjakten och det svenska skolsystemet i sin helhet. Vi i de två största partierna – som vi väl fortfarande är – måste se till vad vi kan göra för att förbättra det svenska skolsystemet så att vi kommer åt de stora brister som vi ser i resultaten av det svenska skolsystemet. Vi ser en bristande likvärdighet och väldigt svåra förutsättningar för att få med sig alla elever på vagnen.

Den förmågan att resonera efterlyser jag fortfarande hos Moderaterna. Det kanske inte är så förvånande, och jag borde egentligen inte bli upprörd över detta, men jag tycker att ert icke-resonerande om hur vi måste försöka utveckla det svenska skolsystemet på något vis ligger på en icke-intellektuell nivå. Det vi gör i den här staden är att förhålla oss till de regler som finns. Det är staten som bestämmer hur skolvalet är konstruerat. Det påverkar inte vi. Det är alldeles ointressant vad det är för majoritet i den här salen och vad jag tycker om saken.

Det jag gör som skolborgarråd är att försöka förbättra elevernas praktiska och faktiska valfrihet eftersom elevernas valfrihet i praktiken minskar oerhört mycket när det är trångt i skolor – kommunala skolor eller fristående skolor. Då går det ju inte att komma in där. Därför bygger vi mycket mer i den här staden sedan vi tog över. Nästa år kommer vi att investera 3,2 miljarder. Det påverkar elevernas valfrihet.

Men vi måste också se till vad som händer med den valfrihet som i dag till stor del har blivit ett frånval. Johan kom själv in på det: Man ska kunna lämna en stadsdel eller en skola för att man tycker att den är dålig. Det är väldigt negativt. Vi vill helt enkelt att alla skolor ska vara bra skolor.

Anförande nr 21

J o h a n N i l s s o n (M): Tack så mycket för svaret, skolborgarrådet Olle Burell! Ett stort tack för två tydliga svar! Det blev nej och nej som svar på frågorna om det fria skolvalet är hotat och om skolaktörer behöver känna sig oroliga för att etablera sig i Stockholms stad. Jag är jätteglad för det svaret. En följdfråga blir: Kommer detta från dig, kommer det från Socialdemokraterna eller kommer det från alla partier i den rödgrönrosa majoriteten?

Du kritiserar oss för bristen på intresse för att resonera och vilja komma med konstruktiva idéer och tankar och efterfrågar detta. Det var din avsikt i artikeln i Dagens Nyheter, där du efterlyste precis sådana. Vår interpellation är inte vårt svar på hur vi resonerar kring det fria skolvalet, utan den är ställd utifrån ett resultat av att fristående aktörer känner en större oro för att etablera sig i Stockholm. Det är därför vi har ställt frågan. Hur vi svarar och hur vi vill resonera kring det fria skolvalet kommer vi att presentera bland annat i budgetdebatten i höst. Men jag undrar såklart ändå om dessa tydliga nej som vi har fått. Man ska inte vara orolig för att etablera sig

i Stockholms stad, säger du. Jag är jätteglad att du säger det, men jag skulle gärna vilja veta hur hela den rödgrönrosa majoriteten ställer sig till det.

Anförande nr 22

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Nu sade Johan Nilsson att Moderaterna ska återkomma i budgeten till hur man resonerar kring det fria skolvalet. Jag utgår ifrån att det är den kommunala budgeten. Men varför ska det stå någonting om detta där? Det är ju inte Stockholms stad som över huvud taget förfogar över frågan om det fria skolvalet. Det är en rikspolitisk fråga.

Vad jag efterlyser är ett svar från Moderaterna. Man kan säga att denna fullmäktigeförsamling, alla vi 101, är något slags ägarstämma för en av Nordens största skolkoncerner som äger skolor – förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Om vi tänker oss att denna koncern skulle vara ett aktiebolag skulle vi alla ha en skyldighet, åtminstone om man satt i styrelsen, det vill säga utbildningsnämnden, att alltid verka för den egna verksamhetens bästa i god branschanda och i samspel med andra aktörer. Det är ju staten som har bestämt att vi ska ha detta system där kommuner får äga och bedriva skolor och att andra också får göra det.

Det är därför vi har upprätthållit det som Lotta Edholm införde med branschråd. Jag tycker att det är utmärkt med branschrådet för grundskola och branschrådet för förskola där vi träffar fristående aktörer och tillsammans försöker se vilka trösklar och vilka flaskhalsar som finns. Vad kan Stockholms stads övriga förvaltningar göra för att förbättra för all typ av skolverksamhet i den här staden? Det hoppas jag att Moderaternas budget kommer att innehålla snarare än en massa retorik kring det fria skolvalet. Det är snömos i interpellationen, och jag hoppas att vi kan slippa detta snömos i budgeten.

Jag skulle vilja uppmana er att läsa en debattartikel från den 13 augusti 2017 från Moderaternas ungdomsförbund. Jag blir lite förvånad själv över att jag tycker att den är så bra! Där säger er ordförande för några av de unga moderaterna att Moderaternas skolpolitik är undermålig. Det finns flera intressanta resonemang att ta del av för att höja nivån på er skolpolitik. Benjamin Dousa skriver till exempel: Ett skolsystem där i princip vem som helst kan starta skola och plocka ut vinst från verksamheter samtidigt som de själva ansvarar för såväl betygssättning som rättningar av nationella prov är inte ett exempel på en välfungerande marknad. Som jag uppfattar det vill han betona att skolan inte är en marknad utan ett skolväsen. Det är så vi ska se det i den här staden. Aktörer, både kommunala och fristående, har rätt att få ännu bättre förutsättningar för våra elevers bästa och slippa den här typen av snömos.

Anförande nr 23

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Tack för interpellationen! Det som vi i Feministiskt initiativ ser är inte att friskolorna i sig är ett problem, utan det handlar snarare om vad det fria skolvalet har lett till. Vi ser att det är en ökad segregation, och det påverkas såklart av boendesegregationen. Vi ser, precis som Olle Burell har sagt, att vi har frånvalsskolor, där man snarare väljer att skicka iväg sina barn en lång bit hemifrån fast det egentligen finns en skola närmare. Då måste vi fråga oss: Varför väljer man inte skolan i sin närhet? Är det för att den inte är bra? Då kanske det är där vi ska börja. Varför är inte alla skolor bra? Vi i den rödgrönrosa majoriteten vill att alla skolor ska vara bra och att man inte väljer ifrån skolor.

Sedan tror jag mycket på att vi måste jobba för att boendesegregationen ska lösas. Om vi har en skolsegregation och en boendesegregation skulle det praktiskt taget inte göra jättestor skillnad för det fria skolvalet om vi skulle slopa det. Däremot, om vi tittar på hur vi kan bryta boendesegregationen, hur vi planerar våra skolbyggnader och var vi bygger kan vi se till att ungar från olika delar av staden möts. Då kan det komma elever från rikare och från fattigare områden som möts i klassrummet. Det är det här vi vill uppnå: Skolan ska ha en kompensande och utjämnande effekt för att skapa likvärdighet. Det ska vara en jämlik skola. Det är det som vi tror på utifrån en ideologisk aspekt. Det fria skolvalet har lett till en ökad segregation. Vi måste ta tag i det problemet. Sedan är friskolorna i sig inte problemet, utan det är alltså snarare vad det fria skolvalet har lett till.

Anförande nr 24

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Jag tänker inte föra en längre debatt med skolfuxarna här. Men jag har läst svaret från borgarrådet, och man blir lite förvirrad, som har framkommit här under debatten. Jag har en fråga. Det står här att det fria skolvalet ska värnas. Och så är det ju. Men jag undrar egentligen över en annan sak. Jag kan ta ett praktiskt exempel. Jag bor nära Norra Real, som jag vet är en väldigt eftersökt skola för många med naturvetenskaplig inriktning.

Min fråga är: Går man där bara på betyg, eller förekommer det på något sätt när alla har sökt – alltså fritt sökt – att elever som har sämre betyg, om jag säger så, och kommer från socioekonomiskt bekymmersamma områden har en egen fil? Eller hur är det? Är det ett fritt skolval som bara följer betygen, eller är det någonting annat?

Anförande nr 25

J o h a n N i l s s o n (M): Jag ska först göra ett förtydligande. Den moderata politiken i Stockholms stad syftar till att visa hur vi är en möjliggörare. Vi möjliggör etablering och byggande och vi har ett välkomnande förhållningssätt till fristående verksamheter och aktörer. Det är just i det avseendet man kanske inte har känt sig så trygg med det rödgrönrosa styret hittills. Det kanske man kan instämma i genom att lyssna på den här debatten.

Jag ställde en fråga om det tydliga avfärdandet av oron, det vill säga att man inte skulle behöva vara orolig om man är en fristående aktör. Jag fick inget svar från skolborgarrådet när det gäller om det avsåg hela den politiska majoriteten, alltså alla fyra partier. Det kanske beror på att du inte vill tala för dem, och det kan jag förstå. Men nu finns möjligheten för er själva att svara, och då har bara Feministiskt initiativ gett ett spretigt svar.

Jag känner mig inte helt säker på vad den rödgrönrosa majoriteten som helhet svarar om det fria skolvalet. Det är detta jag är intresserad av att höra innan jag kan känna mig lugn i frågan.

Anförande nr 26

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag ska inte förlänga debatten för mycket, men jag blir bara lite fundersam över vad Lisa Palm och en del andra säger. De går upp här och säger: Vi rödgrönrosa vill att alla skolor ska vara bra, och därför behöver vi egentligen inget fritt skolval. Man ska inte behöva välja bort någon skola, för vi rödgrönrosa vill att alla skolor ska vara bra, menar ni. Det har man som alternativ till

det fria skolvalet. Precis som om Alliansen inte vill att alla skolor ska vara bra! Jag tror att alla vill att alla skolor ska vara bra. Det finns ingen motsättning där över huvud taget.

Men alla skolor *är* inte bra i dag, och då spelar det ingen roll vad vi sitter här och vill och önskar. Alla skolor är inte bra. Då är frågan: Ska man ha möjlighet att välja bort en skola eller välja till en skola under den tid som alla skolor inte är bra? Ska denna möjlighet finnas? Det spelar ingen roll hur mycket ni önskar och vill att alla skolor ska vara bra. Alla skolor *är* inte bra.

Det är inte heller så att alla som väljer en annan skola än den mest närbelägna skolan gör det för att det är en dålig skola man går på eller blir erbjuden. Det kan finnas en rad olika anledningar till att man väljer olika skolor. Ens närmast belägna skola kan vara bra, men man kanske tycker att det finns en ännu bättre skola i en annan stadsdel och väljer därför den skolan. Vad är då problemet? Man kanske har kompisar som går på en annan skola som man vill gå på. Det finns en mängd olika saker. Det kan handla om olika pedagogiska inriktningar etcetera som gör att man väljer olika skolor. Det är inte alltid så att man väljer ifrån därför att det är en dålig skola som är den mest närbelägna.

När det gäller det senaste som Lisa Palm var uppe och sade om att olika samhällsklasser ska mötas: Det garanterar definitivt inte närhetsprincipen! Om det är något som är segregerat i vårt land – inte bara i Stockholm utan i många andra städer – är det bostadssituationen. Om man ska gå i den skola som ligger närmast bostaden cementeras klassklyftor i våra svenska skolor. Jag som bor på Kungsholmen och går till tunnelbanan i Stadshagen ser varje dag människor som kommer längs blå linjen från Järvafältet och har valt en skola i Stadshagen på Kungsholmen. Snacka om att friskolorna också möjliggör för olika klasser att förenas och för olika sociala grupper att möta varandra!

Anförande nr 27

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande, fullmäktige! Det är intressant att höra hur majoriteten resonerar i denna fråga. Det är tydligen någon annans fel att det har blivit så här. Bostäderna ligger fel, eleverna väljer fel, föräldrarna väljer fel eller så är det någonting som skaver och som man inte riktigt har kommit till klarhet med.

Min fråga är egentligen: Hur ska ni fixa detta på kort sikt utan att bussa elever hit och dit i staden? Och är det då lösningen på problemet? Dessutom förutsätter ert resonemang att de kommunala skolorna alltid per definition är bra och att de fristående skolorna per definition är dåliga. Men om det nu ligger en bra fristående skola i ett segregerat område och om de elever som bor där går till den skolan blir det lik förbaskat ojämnt. Jag förstår inte hur ni ska lösa det hela.

Jag tycker att hela resonemanget är märkligt. Jag tycker att det fria skolvalet behöver ha förbättringar och förändringar. Man ska inte behöva ställa sitt barn i kö till skolan under graviditeten eller i förlossningsrummet. Men vi måste ändå göra det fria skolvalet friare så att så många som möjligt kan förstå vad det innebär för en familjs behov och barnens möjligheter. Alla barn ska ha möjligheter till en så bra skola som möjligt. Ska ni säga till föräldrar att de ska välja den skola som ligger närmast för att

ni inte vill ha fritt skolval och att barnen därför ska få gå i den dåliga skolan och att ni ska se till att den får resurser så småningom? Barn går inte i repris, kära majoritet.

Anförande nr 28

T o r u n B o u c h e r (V): Jag tänkte att det var bäst att jag går upp och säger att Vänsterpartiet har fullt förtroende för Olle Burell eftersom frågan återkommer med jämna mellanrum. Jag ser ingen anledning att ifrågasätta Olle Burells åsikter. Han lyfter själv lite grann det som kan vara problematiskt med myndighetsutövning och betygsättning. Det finns delar av detta som behöver ses över. Vi har sett en viss betygsinflation samtidigt som vi har sett en sänkning i Pisaresultaten. Vi behöver grubbla en hel del. Det är väl jättebra att ha en lite grubblande inställning till detta och att resonera runt omkring det.

Jag gick upp i talarstolen mest därför att Freddy Grip inte hade kommit. Men nu har han kommit, så han kan ju komplettera.

Anförande nr 29

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Problemet när Erik Slottnér säger att det inte skulle vara ett alternativ för alla att det skulle vara bra skolor är när man hör er argumentera för att elever ska flytta sig och hitta bättre skolor. Då blir det inte som att ni per definition säger att alla skolor ska vara bra, för det ska hela tiden finnas ett sökande efter en bättre skola.

Att skapa likvärdighet för skolorna, att alla skolor ska vara lika bra och att alla ska ha tillgång till skolorna – så är det inte i dag. Det här har skett under väldigt lång tid. Det började för decennier sedan. Vi ser hur Pisaresultaten har fallit. Vi ser hur unga i Rinkeby går ut med ofullständiga betyg. Vad gäller boendesegregationen var min poäng just det som jag sade: Oavsett om vi skulle ta bort det fria skolvalet skulle vi fortfarande ha kvar ett problem med boendesegregationen. Där lyfte jag en lösning på hur vi kan bygga för att bryta boendesegregationen. Det gäller även innerstaden. Titta på eleverna på Östermalm, som aldrig kommer utanför tullarna! Där har vi en otroligt segregerad skola.

Här har vi mycket att göra, och jag är glad för det arbete som skolborgarrådet gör och det arbete som vi har framför oss.

Anförande nr 30

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Detta är alltså mitt tredje och sista inlägg, vilket är lite frustrerande. Här kom det ju igång någonting som skulle kunna bli en lång och spännande skolpolitisk debatt. Men vi får väl återkomma till det. Jag vill bara försöka att nämna några saker som personer har sagt här utan att det resulterar i ytterligare inlägg som gör att jag blir ännu mer frustrerad.

Det blir lite av en pseudodebatt som jag tycker att du för, Erik. Jag hoppas att även du håller med om mina påpekanden om att det inte är i denna sal som vi beslutar om det fria skolvalets vara eller inte vara. Det är en icke-fråga i detta rum.

Christina Linderholm! Jag skulle vilja berätta om jättemånga saker vi gör för att ta vårt ansvar. Det är verkligen min och majoritetens inställning att vi försöker ta ett fullt ansvar för de skolor som Stockholms stad bedriver och i god samverkan med

andra aktörer se till att ha ett helhetsperspektiv så att det blir bra för alla barn och unga. Jag tror inte att ni kan hitta någonting som över huvud taget handlar om att vi har försökt att försämra eller försvåra för någon annan aktör. Vi har inte försökt förhindra någon att välja den skola som de vill gå i. Vi tar ansvar för att det ska finnas en valfrihet och att man ska kunna välja en skola nära hemmet om man vill det och att det ska vara en bra skola.

Det jag inte kan acceptera och aldrig sympatisera med är ett synsätt med denna pseudomarknadsidé om att skolan ska fungera ungefär som ett gym. Ett dåligt gym som drivs av en värdelös företagare är värt att gå under. Det är inte särskilt många människor som drabbas, utan kanske när det gäller lite träning någonstans på vägen. Men en skola får aldrig vara så dålig att den måste läggas ned, för det är väldigt många som drabbas på vägen. Det är många barn och elever som drabbas om man tänker att det till och med måste finnas dåliga skolor som sjunker ned. Det är ett otroligt cyniskt resonemang.

Vi har en stad som i grunden är felplanerad, kan man säga, eftersom vi har en sådan stor boendesegregation. Det finns inte möjlighet att utan vidare i närområdet få ihop blandad elevsammansättning. Men vi vet att vi i det svenska skolsystemet – vilket alla oavsett politisk färg säger – har vissa utmaningar. Det svenska skolsystemet förstärker segregationen i stället för att råda bot på den. När du säger att du ser personer som kommer med blå linjen från Järva, Erik, och automatiskt drar slutsatsen att du kan veta vilken klassbakgrund de har är det inte heller särskilt insiktsfullt. Då kopplar du klasstillhörighet till att alla som bor där tillhör en viss klass. Om man har en viss hårfärg, kan jag tänka mig att du utgår ifrån, tillhör man en viss klass. Så är det ju inte heller. Det är bara att titta runt om i världen; folk ser ut på olika sätt och tillhör ändå olika klasser. Lite mer sans i debatten, skulle jag vilja se.

Anförande nr 31

F r e d d y G r i p (V): Jag tycker att det är roligt att vi diskuterar skolan och tar upp denna fråga som är så oerhört viktig. Men det blir tråkigt när Erik och Alliansen kommer och företräder någonting som diskvalificerar dem lite från debatten, nämligen att man far med sådan osanning. Det är så att det fria skolvalet och det svenska skolsystemet håller på att slita isär skolan. Eleverna möts inte på samma sätt.

Jag gjorde min allra första praktik ute på samskolan i Saltsjöbaden. Det var en fantastisk skola. Där möttes eleverna från höghusen i Fisksätra och villaområdet i Saltsjöbaden. Sedan öppnades en skola, Kunskapsskolan, där ute. Det som hände var att eleverna från Saltsjöbaden gick i Kunskapsskolan, och eleverna från höghusen i Fisksätra var kvar på Samskolan. Detta är en verklighet som vi måste förhålla oss till.

Då tycker jag att ni på er sidan är svaret skyldiga: Vad vill ni göra för att bryta den segregation som i vårt skolsystem ständigt växer? Vi i den rödgrönrosa majoriteten gör allt vad vi kan och allt vad vi förmår i kommunalpolitiken för att göra så att vi bryter skolsegregationen. Men från er finns det inga svar. Det går inte att säga att det fria skolvalet ska bli mer fritt, att vi ska ha mer skolval eller att vi ska börja tvinga folk att välja skola. Vi ser i nationell och internationell skolforskning att detta leder helt fel. Skolsegregationen ökar. Då måste man ta till sig det och tänka: Okej, vi trodde på den här fria marknaden. Det var vår bärande idé. Men verkligheten kom ifatt oss. Det blev inte riktigt som vi hade tänkt.

Då får man be om ursäkt, och så får man gå tillbaka och tänka: Vad ska vi göra åt det? Det vore ohyggligt trevlig om ni någon gång kunde komma med konkreta förslag som skulle minska skolsegregationen.

Anförande nr 32

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande! Också jag måste väl kliva upp i debatten. Det är en intressant debatt. Jag tänkte framför allt vända mig till Lisa Palm, som jag ibland träffar i stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör. Nu får vi debattera här också.

Det är en utopi att tro att alla skolor ska vara exakt likadana och ha lika hög kvalitet. Så har det aldrig någonsin varit, inte ens på den tid då det inte fanns något skolval. Däremot är det ganska självklart att man ska jobba utefter detta på allra bästa sätt. Det som ändå skolborgarrådet har bidragit med i det fria skolvalet är att han sätter fokus på kvaliteten, och det är viktigt. Sedan finns det saker och ting som man behöver göra. Det finns också problem med vissa saker som Olle Burell var inne på här tidigare: bostadssegregation och så vidare. Det är sådant som man måste försöka jobba med och förbättra så att man inte bygger in sig.

Man måste bygga bort bostadssegregation, till exempel. Det är ett verkligt viktigt verktyg för att komma till rätta med en del avarter. Men detta är egentligen från början socialdemokratisk politik. Den bostadssegregation som vi har i Stockholm är ett resultat av socialdemokratisk bostadspolitik.

Anförande nr 33

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande! Jag är helt övertygad om att Olle Burell menar väl och att han gör så gott han kan. Det där lät väldigt nedlåtande; det hörde jag själv. Jag är i alla fall övertygad om detta.

Det som fick upp mig i talarstolen en gång till är det där med att eleverna på Östermalm aldrig har varit utanför Östermalm. Jo, det tror jag faktiskt att de har varit. Och jag tror att det finns en massa elever på Östermalm som kommer från andra delar av staden, och till och med från andra delar av kommunen. Vi har Adolf Fredriks skola, vi har Engelska skolan och vi har min närmaste skola, Engelbrektskolan, som är en mycket populär skola för elever överallt ifrån. Det är alltså både kommunala och fristående skolor som föräldrar aktivt har valt.

Tänk om varenda förälder kunde ha möjlighet att aktivt välja! Då skulle vi verkligen få ett mått på skolorna. Det går att göra så, men man måste naturligtvis då också vara medveten om vilka satsningar som behövs för att få tillräckligt många skolor för tillräckligt många barn.

Det är tråkigt att vi diskuterar utifrån en möjlig förhoppning att allt som är kommunalt och offentligägt är bra. Det tycker jag att vi borde kunna lägga åt sidan och konstatera att det finns bra och dåliga exempel på båda sidor. Dåliga skolor som inte gör sin läxa och blir bättre ska läggas ned oavsett form. Vi gör det någon gång då och då, men väldigt sällan.

Jag tror egentligen att vi ska göra om det fria skolvalet. Framför allt ska vi också se till att de bostadsområden som är mest segregerade ska fyllas på med olika typer av

bostäder. Vi började med det under alliansregeringen. Eftersom det är en långsam process fortsätter det även nu. Det ska vara fler typer av bostäder överallt i staden, för jag tror att det möjligen kan vara en liten hjälp i frågan.

Anförande nr 34

S o p h i a G r a n s w e d (M): Fru ordförande! Jag kan inte låta bli att gå upp i debatten, för det finns så mycket energi i denna fråga i det här rummet. Jag är glad att se att jag på talarlistan har både Feministiskt initiativ och Vänsterpartiet efter mig, för det är dem jag skulle vilja ha ytterligare ett förtydligande från.

Jag tycker ändå att Olle Burell har svarat relativt väl. Han anser inte att det fria skolvalet är hotat. Han hänvisar till att det fria skolvalet avgörs på riksplanet och inte här i Stockholm. Det är väl egentligen en sanning med modifikation, för man kan ändå som kommun medverka till att fler aktörer inom en verksamhet, till exempel skolan, kan etablera sig, eller så kan man motverka det. Vi har debatterat frågan när det gäller omsorgsboendet i Sabbatsbergsbyn tidigare.

Just av denna anledning vill jag ställa frågan till Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ. Det skulle också vara intressant att höra Miljöpartiet i frågan: Är det fria skolvalet hotat? Ni får gärna relatera både till riksplanet och till Stockholms stad, för detta är ändå en viktig fråga som många är intresserade av.

Anförande nr 35

L i s a P a l m (FI): Jag tror att vi behöver se över det fria skolvalet för att få ett jämlikt skolsystem. Som Olle Burell säger är detta en riksfråga, och jag tror verkligen att något behöver göras. Det behöver göras därför att OECD pekar ut skolsegregationen och det fria skolvalet som ett problem som har lett till ökad segregation. Vi har frånvalsskolor. Vad händer med de elever som går kvar i dessa skolor?

Vi har elever som går ut med ofullständiga betyg. Vi har elever som går kvar i frånvalsskolorna medan andra pendlar därifrån. Det är inte okej att vi har skolor som elever och föräldrar inte väljer att sätta sina barn i. Jag tror att detta kommer att vara ett av de största problem vi ser framöver om vi inte gör någonting här och nu, i dag och framåt för att vi ska kunna bryta skolsegregationen. Det här handlar inte om att vi ska kunna ha bra och dåliga skolor. Det problem vi har är att vi har dåliga skolor som människor väljer bort och som ökar också skolsegregationen och segregationen i sig. Vi har elever som går ut med ofullständiga betyg. Detta är oacceptabelt, och detta jobbar vi i den rödgrönrosa majoriteten för att göra någonting åt.

Anförande nr 36

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Peter Backlund talar om kvalitet. Om det skulle vara så enkelt att man skulle kunna välja utifrån kvalitet skulle det fungera mycket bättre. Men vi ser inte det hända, utan man väljer utifrån det man tror är rätt eller det man tror ska vara bra.

Jag har stått ett bra tag på gymnasimässan och pratat med elever. Jag får frågor om huruvida man får ipads, datorer och halvdagar. Frågor om hur mycket undervisningstid man har eller hur behöriga lärarna är ställs nästan aldrig. Det blir ett otroligt ansvar att lägga ut på enskilda medborgare. Ska de avgöra om deras skola är bra eller

dålig? Nej, det är det offentliga som har ansvar för att se till att skolorna är bra och att alla elever får gå i en bra skola som också kan ligga nära hemmet.

Skolor kan ligga nära hemmet, och vi har möjlighet att placera skolor och göra om upptagningsområden så att man kan bryta segregationen. Jag är oerhört glad över att skolkommissionen vågar lägga ett större ansvar på de kommunala huvudmännen att verka för bruten segregation och mer ansvar i våra skolor. Det ansvaret ska vi ta. Den rödgrönrosa majoriteten är beredd att ta detta ansvar. Vi ska bekämpa den skolsegregation som uppstår.

Då kan det inte finnas några heliga kor. Man måste titta på vad det är som fungerar och vad som inte fungerar. Vi kan titta på den erfarenhet vi har i Sverige av hur systemet har varit. Vi kan också titta på andra länder och se vad det finns för erfarenheter där. En sak är säker: Vi har målet framför ögonen, och det är att vi ska minska segregationen. Vi ska göra det möjligt för alla elever att nå sin fulla potential. Det ansvaret kommer vi att ta på kommunal nivå, och sedan kommer vi att ta det på nationell nivå där denna fråga också avgörs. Det är ju där vi bestämmer hur vi bygger vårt skolsystem.

Anförande nr 37

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är faktiskt ganska skrämmande att höra Freddy Grip i talarstolen. Det påminner om en debatt vi hade i 90-talets början och naturligtvis dessförinnan. I Freddy Grips värld vet han bättre än föräldrar. Han vet bättre än elever – alltid. Det spelar ingen roll, för vänsterpartisterna vet bäst. Jag behöver inte citera dig, för vi kan se i protokollet vad du faktiskt sade här i talarstolen: Enskilda människor kan inte välja. Så säger du. Enskilda människor kan inte välja utifrån att de inte kan välja vad som är bra eller dåligt. Det vet Vänsterpartiet. Det är en skrämmande uppfattning, och jag undrar hur långt den sträcker sig, Freddy Grip. Gäller det också bostadsorter och avfolkningsorter? Det var någon som nämnde frånvalsskolor. Det finns också frånvalskommuner i dag. Det finns frånvalsländer. Ska man också se till att människor inte kan röra på sig? Hur långt sträcker sig ert resonemang?

Skolan är bland det viktigaste vi har i familjernas liv. Det är viktigt att kunna välja. De 30 procent från ytterstaden som väljer att sätta sina barn mitt på Södermalm, på Maria Elementarskola vill ni hindra att göra detta. Ni pratar om att det ska finnas en bra skola i närheten av där de bor. Men om det inte gör det, då? Vad händer då? Ni säger att vi har fått frågan om att bevisa varför detta system ska vara så bra, men vad gör ni för att förklara hur ni ska göra skolorna bra? Det är ju det som är poängen med det fria skolvalet: Genom att människor röstar med fötterna måste ni sträcka på er. Ni måste se till att skolan blir bättre i hela staden så att människor slipper åka, om det nu är besvärligt. Då slipper mina kusinbarn som bor i Farsta att åka till Bromma eftersom de har valt en skola där. Se då till att sträcka på er! Gör skolan bättre!

Anförande nr 38

P e t e r B a c k l u n d (L): Det var bra att också Joakim Larsson gick upp och talade om kvalitet. Jag är själv lärare, och det har jag varit i snart 25 år. Jag har elever som går i årskurs 9, som står inför detta jättesvåra val just nu. Det är klart att det finns gymnasieskolor som försöker locka med ipads, datorer, resor och vad det nu är för någonting. Detta är ett svårt val för många, men det är naturligtvis också ett

mycket seriöst val. De är fullt kapabla att välja och att göra det svåra valet. Naturligtvis är i hög grad också föräldrar, äldre syskon och andra inblandade. Man vet mycket väl vilka skolor som har en bra och hög kvalitet. Jag litar på människorna och på att individerna klarar detta val.

Sedan har vi självklart en segregation. Det finns en sak som är viktig. Freddy Grip med flera sitter i en majoritet som har varit ganska njugg med resurser till skolan, särskilt under förra året. En sak är att det behövs mer resurser till skolor. Vi liberaler vill också satsa på fler förstelärare. Vi tror att en del av de utanförskapsskolor som finns är betjänta av att det kommer fler förstelärare till dem. Vi vill också göra skolvalet obligatoriskt. Det är åtminstone några sätt att bryta segregationen.

Anförande nr 39

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Det hade varit otroligt klädsamt om Joakim Larsson hade valt att citera mig i stället för att hitta på vad jag sade. Stenograferna sitter här, och det jag sade finns inspelat. Jag sade inte att man inte kan välja. Jag sade bara att det är det offentliga ansvar att ge alla elever samma chans. Man kan inte göra om sin grundskola. Det kan inte låta så här: Attans! Jag borde ha valt annorlunda för de här nio åren, och nästa gång jag går i grundskolan ska jag ta en annan! För det blir ingen nästa gång man går i grundskolan. Man går i grundskolan *en* gång, och då är det offentliga ansvarigt för att vi ska ha bra skolor i hela staden och att alla elever ska få möta och få nyckeln till framtiden.

Därför gör vi historiska satsningar i utbyggnad och nybyggnad av våra skolor med över 3 miljarder för att se till att vi ska ha bra skolor i hela vår stad. Men det räcker inte. Vi måste titta på hela systemet. Där är ni svaret skyldiga. Ni har inte kommit med ett enda konkret förslag. Det enda ni kommer dragandes med är att man ska fortsätta och till och med tvinga alla föräldrar att välja.

När jag möter föräldrar är det ganska många som bara vill att man ska få en bra skola. Man ska kunna lita på att den skola som ligger närmast är väldigt bra. När jag pratar med lärare och rektorer hör jag att de ser stora problem i hur systemet ser ut. Släpp gärna på de ideologiska skygglapparna om att marknaden löser allting! Det är uppenbart att det inte är så på skolområdet. Släpp gärna dem, och försök att formulera lite konkreta förslag som faktiskt skulle göra skillnad!

Vi kan också vara lite noggrannare när vi citerar varandra, tack.

Anförande nr 40

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande! Joakim Larsson säger att vi bara ska se till att alla skolor blir bättre. Det låter väldigt bra och väldigt enkelt. Problemet med det fria skolvalet är just att det är ett systemfel i och med att det skapar ett system som innebär att de som har höga studieresultat väljer andra skolor medan de som blir kvar är de som har det svårast i skolan, de som har föräldrar med låg utbildning, de som inte har studievana, de som har sämre studieresultat och de som får det svårare när också alla deras klasskamrater har det så.

Det är just detta som har visats av så många undersökningar och studier om det fria skolvalet. Det förstärker skolsegregationen. Det cementerar den, och det gör det

svårare att komma ur den. Det bekräftar den. Det är det som är det svåra. Det går inte bara att säga att vi ska skapa bra skolor och att alla skolor ska vara bra utan att se över detta systemfel.

Sedan tror inte jag att det är den enda lösningen och att det kommer att bli bra över en natt. Som många redan tidigare har nämnt har vi också stora problem med boendesegregationen. Men det fria skolvalet behöver ses över, för det fungerar inte i dag. Och det vet vi.

Anförande nr 41

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Eftersom det efterfrågades vad Miljöpartiet anser i frågan tänkte jag bara kort säga att Miljöpartiet länge har varit med och drivit utvecklingen när det gäller friskolor. Det är någonting som självklart ska vara kvar. Däremot finns det ett antal problem som har varit uppe i debatten, och vi är alla medvetna om att det inte är helt enkelt med de sociala effekter som friskolorna har fått på många håll.

Om jag nu ska uttala mig som kommun- och nästan rikspolitiker – i och med att vi har ett språkrör som är utbildningsminister – anser han att kommunerna ska ha större möjligheter att påverka var friskolor som är vinstdrivande etablerar sig för att just få en annan typ av fördelning av var de befinner sig någonstans.

Det finns också sedan tidigare en lagändring som gör att det finns en viss kvot där man kan placera in nyanlända i skolorna så att man får en mindre typ av segregering i friskolorna än i dag. Det låter väl som ett rimligt agerande.

§ 7 Interpellation om färdigställande av naturreservat i Årstaskogen (nr 2016:80)

Anförande nr 42

Borgarrådet L u h r (MP): Jag skulle vilja hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 43

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag tackar borgarrådet Luhr för svaret. Även detta känns, som någon tidigare interpellant sade här, lite överspelat. Det är ganska länge sedan jag ställde interpellationen. Svaret kom också för ett tag sedan, och mycket vatten har runnit under broarna sedan dess när det gäller Årstaskogen. Det är i högsta grad aktuellt, och det har varit mycket debatt om detta.

Nu går det att förstå senfärdigheten och varför man inte kom till skott med naturreservatet. Det handlar i hög grad om att komma överens med Socialdemokraterna i vad jag gissar är en ganska slitig fråga för er miljöpartister, nämligen att man också vill bygga i Årstaskogen. Det gäller upp till så mycket som 1 000 bostäder i de delar som tidigare var föreslagna som naturreservat. Vi förstår att det har varit en hel del diskussioner i majoritetspartierna, och helt lätt att sy ihop en överenskommelse kan det knappast ha varit.

Vi – alla allianspartier, skulle jag gissa – fick utstå en del kritik i valrörelsen 2014 för att vi inte hade färdigställt naturreservatet när vi hade makten. Därför blev jag något förvånad här tidigare över att det inte kom något naturreservat på plats ganska snabbt. Men nu är jag förstås inte så förvånad längre. Det som har hänt, och det som skymtar i svaret, är att reservatsgränserna har ändrats en del. Det är naturligtvis inte bara med hänsyn till ekonomiska spridningszoner och koloniområdet vid Skanskvarn. Skälen är att man har tänkt bygga bostäder. Det går inte att sticka under stol med, eller hur, Katarina Luhr? Du får svara sedan.

Vi har inte varit emot att man ändrar reservatsgränserna. Det har såväl ekologiska skäl såväl som sådana som handlar om att man ska kunna bygga bostäder. Vi har alltså inte reserverat oss mot det på något sätt. Vi tror inte som Centern att man kan gå tillbaka till de tidigare reservatsgränserna, för då kommer man fortfarande att ha till exempel problemet med kolonistugeområdet.

Vi tror inte att det går att bygga så många bostäder som miljöpartisterna och resten av kompisarna i majoriteten tycker att man ska göra. Vi lägger därför fram en motion i dag om att det går att bygga där, i kanten av reservatet. Men vi tror att man ska göra det med hjälp av en arkitektävling. Området är väldigt känsligt. Vi tror inte att det går att bygga så många bostäder som 1 000 stycken.

Anförande nr 44

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Peter Backlund, för interpellationen! Vi ska bygga 140 000 nya bostäder i Stockholm till år 2030. Om vi ska få in så här många bostäder är det superviktigt att vi planerar vår grönstruktur på ett bra och smart sätt. Annars kommer det att vara svårt att bygga en stad som är bra för människan som bor här, för rekreativa värden, för biologisk mångfald och för alla ekosystemtjänster som behövs i en växande stad. Natur och naturvärden är fruktansvärt viktiga, och det är viktigt att vi fortsätter att skydda den mest värdefulla naturen.

Man kan säga att det är svårt att skydda värdefull natur i Stockholm. Det ser man också på att Sätterskogens naturreservat inrättades år 2006. Sedan tog det tio år innan vi förra året kunde inrätta Älvsjöskogens naturreservat. Under åtta av de åren har Alliansen varit med och styrt. Det är klart att det inte är enkelt att få igenom naturreservat. Vad gäller Årstaskogen handlar det om viktig natur. Den ligger väldigt centralt. Det är en vacker skog, och det är många som använder den. Det är viktigt att vi sparar skog och gör reservat av den. Redan 1994, tror jag, kom det första förslaget om att inrätta naturreservat just i Årstaskogen. Det var ett mycket större reservat då. Det har kommit upp olika planer genom åren. De har ofta inneburit något mindre. Även den plan som Alliansen lade fram fick kritik för att man inte tog in kolonilottsområdet, till exempel, som Peter Backlund lyfter fram i interpellationen. Det gällde också att man inte tydligt nog bevarade spridningsvägarna mot Nackareservatet.

Vi har försökt att titta på detta och se hur man kan göra ett reservat av en skog så att det blir en långsiktigt hållbar skog. Hur kan man få in kolonilottsområdet? Hur kan man också bygga i randen av skogen? Detta är ett kollektivtrafikhärläge, så det är också någonting som vi försöker att titta på. Hur kan man på bästa sätt göra så att de viktiga värdena av skogen blir kvar och så att människor som bor där kan utnyttja naturen? Det är därför det har tagit sin lilla tid.

Nu kommer detta upp. Just nu är förslaget ute på samråd till sakägare. Vi tror att det kommer att komma upp i nämnder antingen i november eller i december. Sedan kommer det att komma upp för ett KF-beslut under det första kvartalet år 2018. Det är tidsperioden nu för att kunna inrätta reservatet. Jag tycker att det är fruktansvärt viktigt att vi nu hinner inrätta det efter så många års väntan. Tack för frågan!

Anförande nr 45

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige! Interpellanten Peter Backlund vill att vi ska komma till skott eller till ett avslut i naturreservatsfrågan i Årsta. Det är sant. Detta behövs, och det har tagit väldigt lång tid. Vi avser också att göra det under mandatperioden. Stockholmsarna ska veta, precis som du skriver i din interpellation, vad som gäller.

Det som gäller är också att vi ska inrätta reservatet i ett område som tillhör den centrala stadens utbyggnad. Det kommer att byggas väldigt mycket, därav också det förslag som vi lägger fram. Rimligt är också att stadens experter får säga sitt och att vi har samråd om de gränser som nu är ute på samråd. Det är viktigt att vi frågar stockholmsarna för att få höra vad de tycker. Allt detta görs för att göra förslaget så bra som möjligt i slutändan.

Du säger att det finns en del splittring inom majoriteten. Då är det värt att påpeka att ingenting händer under de åtta år som ni styrde. Vad jag förstår vill Liberalerna ha ett reservat i Årsta. Frågan är hur de skulle kunna tänka sig att driva igenom det, för vad jag förstår har Moderaterna svängt i frågan. Centern vill återgå till det gamla förslaget, som förelåg under förra mandatperioden, där man inte tar med kolonilotterna. Splittringen borde alltså vara väldigt stor hos er, och om ni hade styrt skulle det kanske inte ha blivit något reservat över huvud taget.

Anförande nr 46

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Årstaskogen är en fantastisk skog med höga naturvärden och rekreationsmöjligheter. Det är angeläget att Årstaskogen blir naturreservat. Det har tagit alldeles för lång tid; det kan vi väl alla hålla med om. Men vi vet också att när vi gör sådan här saker som att bilda naturreservat måste det gå till på rätt sätt. Det handlar om rättssäkerheten och alla de olika processer som måste vara på plats. Det var tyvärr så att det förslag som låg klart för snart fyra år sedan inte var klart.

Jag tror att det förslag som nu är på väg fram kommer att kunna bli genomfört. Det finns lite fler bostäder i kanten – hur många vet vi inte än. Men det är definitivt tillräckligt bra. Till skillnad från i det förra förslaget finns det bättre och tydligare kopplingar åt öst och väst. Koloniområdena är i stort sett innanför. Det är bra för reservatets framtid. Tiden är den svaga punkten. Jag hoppas och tror, och mitt parti är övertygat om, att vi kommer att klara av reservatsbildningen under denna mandatperiod. Det är ändå det svar vi måste ge. Denna enighet finns i majoriteten, och det är det som mitt parti har sagt och fortfarande står för: Vi vill göra ett reservat av Årstaskogen.

Anförande nr 47

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande och fullmäktige! I det senaste uttalandet är vi överens: Vi vill ha ett reservat i Årstaskogen och på Årstaholmarna. Frågan utreddes, och det är precis som det har sagts: Det tar tid. Man kan inte bara slänga i väg en idé om ett reservat, utan det förbereddes, det utreddes och man tog reda på förutsättningarna och för- och nackdelar. Man såg också hur reservatet skulle kunna möta bebyggelsen – den befintliga och den tillkommande. Det gjordes.

Det är ju först nu – alldeles precis nu – som det har kommit fram ett ändringsförslag där man ska dra streck genom vissa populära strövområden. Det är en lekpark, om jag inte minns fel, eller i varje fall ett picknickområde som är väldigt populärt plus en del av kolonistugorna. Det är faktiskt ett väldigt dåligt förslag. Men det beror på att majoriteten har denna strategi för att bygga ut och bygga mer i staden. Man bygger ett hus här och ett hus där.

Om man gjorde som vi skulle vilja skulle man bygga högre och tätare i de redan bebyggda områdena. Då slipper vi dra nya vägar genom reservatet. Vi slipper ha hus på picknickområdet. Vi kan ha kolonihusen kvar. Det är den nuvarande majoriteten som har ställt till det här med att komma med ett alternativt förslag. Vi säger nu som vi sade då: Bygg högt och tätt i stället för på bredden! Det blir bättre för alla. Det blir tryggare stadsdelar, det blir mer kvar av Årstaskogen och de populära områdena kommer fortsatt att kunna användas av ännu fler som bor där ute.

Anförande nr 48

P e t e r B a c k l u n d (L): Christina Linderholm var också inne på att tre år är en ganska lång tid för att komma fram till någon form av ändring. Jag trodde i min enfald – eller vad man nu ska kalla det – att man var beredd att sätta detta i sjön ganska snabbt efter att ni tog över här för tre år sedan.

Det är helt riktigt att det inte är enkelt att fatta beslut om naturreservat över huvud taget. Man måste tänka igenom det hela rätt noga. Men vi tyckte ändå att vi hade en idé om hur det skulle se ut. Nu finns det andra idéer.

Jag skulle ändå vilja ställa en fråga till Katarina Luhr, och jag ser att hon har satt upp sig på talarlistan igen. Jag tycker att det vore på sin plats att medge att det inte bara handlar om ekologiska samband utan också om bostadsbyggandet. Det är egentligen den mark som kanske är mest använd som det kommer att bli en del bostäder på. 1 000 bostäder är vad man har sagt. Nu har jag sett senare i tidningsartiklar och liknande att det kanske ändå inte handlar riktigt om 1 000 bostäder. Det vore på sin plats att få höra hur många bostäder man tänker att det kommer att kunna bli där.

Det är sant att vi har lite olika syn på reservatsbildningen inom Alliansen nu. Så är det. Men jag skulle också vilja säga någonting om reservatet över huvud taget och varför det är viktigt. Det handlar om att det är ett stadsnära reservat. Det är många människor som använder det i dag. Jag tror att det kommer att bli ännu många fler som kommer att använda det i framtiden. Det har att göra med att man bygger rätt många bostäder, kanske delvis i kanten men också i många områden runt om. Det gör att skötselplaner, tillgänglighet och sådant är otroligt viktigt i sammanhanget. Det hoppas jag kunna skicka med till majoriteten. Om ni nu hinner komma i mål med detta – se då till att det också finns en riktigt rejäl skötselplan för naturreservatet!

Anförande nr 49

Borgarrådet L u h r (MP): Christina Linderholm säger att detta är ett dåligt förslag och att det gamla förslaget skulle göra så att mycket mer av skogen blev kvar. Det vet vi inte riktigt, för det har hela tiden legat byggplaner över Årtaskogen – under alla år. Det är bara det att vi först i vår plan säger att det *kan* byggas på de ställen där det inte blir reservat.

Med det nya förslaget har vi lyssnat på dem som har uttalat sig under det tidigare samrådet. Vi har lyssnat på boende, vi har lyssnat på kolonilottsskötare och vi har lyssnat på experter som talar om spridningsvägar. Det handlar om det som vi har tagit med oss. I Peter Backlunds interpellation från början säger han att han har varit på picknick hos kolonilottsägarna och att de var väldigt oroade. Det var mycket prat och diskussion om att vissa kolonilotter hamnade utanför. Det har också varit viktigt att få med sig hela dessa delar från bro till bro. Vi har förlängt reservatet – inte ända fram till bron men mycket längre. Det gör att skogen på lång sikt får en mycket säkrare överlevnad vad gäller spridning mellan de olika delarna av naturen i Stockholm.

Vi har försökt att lyssna för att göra förslaget bättre. Förslaget möjliggör också byggande, och det har vi varit väldigt tydliga med. Vi tror att det går att bygga 800–1 000 bostäder i området. Om det sedan blir 800–1 000 bostäder vet vi inte än. Den processen har vi inte börjat med ännu. Den process vi har nu är att inrätta reservatet. Men det finns också möjlighet att bygga i kanten av skogen.

För mig är det jätteviktigt i det som vi har lyft i dag att det blir ett reservat och att det blir ett reservat så snabbt som möjligt. Detta är en viktig skog. Det är många som använder den, och det är en viktig spridningsväg för ekologiska vägar. Det är också

en grön lunga i Stockholm. Vi vill se ett reservat så snabbt som möjligt, men vi har också lyssnat för att försöka att göra förslaget bättre.

Anförande nr 50

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag ska lägga till någonting så här på slutet. Egentligen tycker jag inte att jag fick något riktigt tydligt svar av Katarina Luhr om det här med att gränserna inte bara är ändrade för ekologiska samband. Det handlar också om att man vill bygga bostäder och att man egentligen har tagit en del av den mark som används allra mest. Det är lite tråkigt på ett sätt, men jag kan förstå det med tanke på bostadsbrist och sådana saker. Men då får man gärna medge det i talarstolen också.

Annars är jag glad och tacksam för att det blir ett reservat. Jag tycker att det ska bli spännande att se hur det kommer att utformas. Om gränserna nu justeras lite grann efter samråd och så vidare får vi väl återkomma i frågan och helt enkelt ställa fler frågor om det. Så kan det bli. Men tack för svaret och tiden här!

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Förtur till bostäder*

Anförande nr 51

Borgarrådet L a r s s o n (M): I Stockholm Direkt kunde man i förra veckan läsa om stadens nya krav, nämligen att Skärholmenborna ska få förtur till nya bostäder som byggs i Skärholmen. Enligt staden är ett av kriterierna att nya bostäder i första hand ska erbjudas till personer som redan bor i området.

Med tanke på den debatt som vi hade tidigare om skolan tycker jag att det är ett lite intressant resonemang. Framför allt vill jag höra vad stadsbyggnadsborgarrådet svarar när det gäller grunderna och vilka krav som staden har haft på de byggaktörer som nu vill bygga i Skärholmen och hur de ska se till att låta dessa bostäder i första hand gå till dem som redan bor i området. Är det här ens tillåtet enligt kommunallagen?

Anförande nr 52

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag får väl börja med att möjligen lite näsvist påpeka att stadsbyggnadsborgarrådet egentligen inte är ansvarig för markanvisningspolicyn och för markanvisningen i staden. Det är ju en markanvisning som borgarrådet Larsson hänvisar till. Icke desto mindre ska jag göra mitt bästa för att svara på frågan.

Såsom jag har förstått det handlar detta mestadels om en markanvisning till bostadsrätter till att börja med, men det ingår också hyresrätter. När man pratar om att bygga för en lokal marknad handlar det framför allt om bostäder utöver den del som enligt avtal med staden ska lämnas till bostadsförmedlingen. Det handlar alltså inte om lägenheter där man så att säga går före i kön och på så sätt får förtur, utan det handlar om den del som bostadsbolagen själva rör över, utöver avtalet med staden. Det torde alltså vara fullt ut lagligt. Historiskt är lokala köer också någonting som staden har jobbat med.

Som jag sade handlar det också till stor del om bostadsrätter, där tävlingsuppdraget handlar om att visa på sätt att kunna bygga för det lokala behovet liksom att hitta sätt att skapa möjligheter att efterfråga de nyproducerade bostäderna. Jag tror att det här inte bara är någonting positivt och lagligt utan också helt nödvändigt om vi ska få en trovärdighet i den byggnation i den faktiskt ganska stora skala som vi nu föreslår i Skärholmenområdet. Lokalt finns det ju redan en känsla av att vi från Stockholms stad bygger för några andra än för dem som bor där, och om vi ska få förtroende och förståelse för det vi vill göra tror jag att det är essentiellt att vi visar att vi också bygger för dem som bor där och för deras behov.

Anförande nr 53

Borgarrådet L a r s s o n (M): Borgarrådet Mogert är orolig för att han skulle framstå som för näsvis. Det tyckte jag inte var någon risk, men däremot är det väl så att markanvisningspolicyn inte nämner ett ljud om att man skulle ha någon form av markanvisningskriterier som innebär krav på lokala köer och sådant. Jag vet inte när jag hörde talas om att någon stad har lokala kösystem, men det kan ni ju uppfinna.

Faktum är att det som anammas här är ett resonemang kring aktörer som skulle bygga upp lokala köer. I själva verket är det ju så att de flesta som bygger hyresrätter i den här staden, åtminstone när vi styrde, ger in alla sina hyresrätter till bostadsförmedlingen. Vad man än tycker om det undrar jag vad det egentligen är för krav ni har ställt. Är det så att ni har ställt krav på att de som bygger hyresrätter i första hand ska ge dessa till dem som redan bor i stadsdelen?

Anförande nr 54

Borgarrådet M o g e r t (S): Återigen är jag ju inte ansvarig för de gjorda markanvisningarna, så Joakim Larsson ställer frågan till fel person. Men det handlar inte om att alla, eller den största majoriteten, skulle gå till den lokala bostadsmarknaden, utan det är ganska öppet. Borgarrådet Larsson sitter för övrigt i nämnden, så han borde kunna se det själv. Han är ju med och deltar och fattar besluten; varför frågar han mig om detta?

Det handlar alltså om att hitta en möjlighet att bygga också för den lokala bostadsmarknaden, också för dem som i dag bor och lever i Skärholmen, för att inte skapa en känsla av vi och dom, en känsla av att vi bygger bara för nyinflyttade.

Det är väl ingen hemlighet att det i dag ett problem med att kunna ha råd och möjlighet att efterfråga nyproduktion framför allt i Stockholms ytterstad, både vad gäller hyresrätter och bostadsrätter, och det är det vi vill hitta sätt att komma till rätta med genom att använda marknadens kreativitet.

Anförande nr 55

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker nästan att det är skandalöst att stadsbyggnadsborgarrådet försöker läxa upp mig. Jag har ingen annan att fråga, för det finns inget finansborgarråd på plats. Jan Valeskog som har hand om exploateringsnämnden får inte svara på de frågor som stadsbyggnadsborgarrådet ska svara på. Jag har därför tyvärr bara Roger Mogert att ställa de här frågorna till, så jag tycker att han i stället ska läsa på vad de andra nämnderna hittar på för någonting.

I det här fallet finns det inte en rad i markanvisningspolicyn och inte en rad i de markanvisningar som har gjorts över huvud taget. Det här är någonting som ni håller på och dribblar med, och jag vill veta vad det handlar om. Tycker ni att det är korrekt att man i vissa stadsdelar har lokala köer? Det innebär ju att vi i Norra Djurgårdsstaden ska vika ett antal lägenheter till dem som bor på Östermalm. Vid Gallerian ska vi se till att bara de som bor på Norrmalm ska ha möjlighet att flytta in, och i Skärholmen ska man bo om man redan bor där. Kanske jag som är född i Skärholmen kan ställa mig i den där kön – det kan hända!

Jag vet inte hur ni har tänkt. Jag vill ta reda på det, därför att det här strider garanterat mot kommunallagen om att man måste behandla alla människor lika i den här staden. Var därför inte så näsvis som du nu blev, Roger Mogert!

Anförande nr 56

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi spelar kanske 1–1 i näsvishet; då har vi i alla fall kommit någonstans på vägen.

Återigen: Det handlar inte om att skapa lokala köer överallt över hela staden, utan det handlar om att lösa ett praktiskt problem och använda marknadens kreativitet till just detta. Det är därför att det i de här markanvisningarna finns krav på att man ska möta det lokala behovet av bostäder och bygga för den lokala efterfrågan. Det är det som det handlar om, både för hyresrätter och för bostadsrätter, och det strider garanterat icke mot kommunallagen.

(Borgarrådet L a r s s o n (M): Segregering kallas det.)

Fråga nr 2. Statsbidrag

Anförande nr 57

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! I dag kan man i Aftonbladet läsa en förteckning över skolor, kommuner och friskolor som har sökt och fått statsbidrag till läxhjälp. Nu visar det sig att Stockholms stads grundskolor – numera kan man söka för alla åren i grundskolan – varken för 2016 eller 2017 har sökt dessa bidrag fullt ut. Det är bara drygt en tredjedel av skolorna i Stockholm som har sökt de här bidragen.

Samtidigt anser ju majoriteten och också jag att läxhjälp är väldigt viktigt, och min fråga till skolborgarrådet är därför helt enkelt hur det kommer sig att så många av våra skolor inte har sökt statsbidragen för läxhjälp.

Anförande nr 58

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Jag ska villigt erkänna att Lotta Edholm sätter mig på pottan lite grann – jag kommer faktiskt inte ihåg exakt skälet till detta. Jag fick anledning att borra i det för ett par somrar sedan. Jag kommer ihåg att jag gick omkring på gräsmattan och gav en intervju om det här, och det jag minns från det tillfället är att det var någonting i konstruktionen av dessa statsbidrag som gjorde det krångligt för oss att söka. Trots att vi har läxhjälp på de flesta eller alla av våra egna skolor som kommer ifråga för det här segmentet så var det svårt att söka de här statsbidragen.

Jag tror dock inte att det i det fallet, vilket det kan vara i det andra fallet, är så krångligt och tidsödande att söka statsbidraget att man i princip inte tycker att det är värt att göra det, utan det är någonting i det där som gör att vi helt enkelt inte har kommit ifråga eller tyckt att det var relevant. Men läxhjälp har vi ju på alla kommunala skolor, och utöver det ger vi stöd till frivilligorganisationer som försöker kompensera det faktum att ett antal friskolor inte har läxhjälp på sina skolor men att deras elever kommer hem till sin stadsdel och behöver hjälp med att läsa läxor. Där gör volontärer en enorm insats för att se till att alla Stockholms barn och ungdomar får hjälp med sina läxor på kvällen. Men vi har det som sagt var i våra kommunala skolor, och det är naturligtvis önskvärt att vi ska kunna fylla på i vår egen budget med statliga bidrag.

Jag är den första att vara emot den här typen av snuttifiering och detaljerade bidrag, och precis som övriga SKL, åtminstone socialdemokrater där, kräver vi av staten att de ska ge oss större påsar pengar som de ger oss förtroendet att använda till det som vi vet behövs. Men vi har som sagt redan sådan läxhjälpssamhet, och det kan vara någonting formellt och byråkratiskt kring det som gör att det är svårt att för oss att komma ifråga.

Anförande nr 59

Borgarrådet E d h o l m (L): Uppenbarligen är det andra kommuner och friskolor som har lyckats söka bidragen, så det kan ju inte vara så svårt. Utbildningsförvaltningen är Sveriges största skolförvaltning, och är det krångligt så borde de i så fall ha hjälpt rektorerna med att söka de här bidragen.

I dag är det ungefär hälften av våra grundskolor som går med underskott, och det här rör ju faktiskt ett par hundra tusen kronor per skola om man hade sökt det på ett korrekt sätt. Det innebär att Stockholms stads skolor som redan nu har svåra ekonomiska problem faktiskt missar statsbidrag som i stället går till andra skolor som kanske behöver pengarna mindre.

Jag tycker att det är ett märkligt resonemang att det är så krångligt att man inte klarar av det. Då får man väl se till att påverka Skolverket att göra det enklare eller helt enkelt hjälpa stadens rektorer med det.

Anförande nr 60

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag håller i stort sett med om det Lotta säger.

Anförande nr 61

Borgarrådet E d h o l m (L): Då hoppas jag, herr ordförande, att skolborgarrådet nästa gång den här frågan kommer upp eller redan nu påtalar detta för utbildningsförvaltningen så att våra rektorer får hjälp med att söka de här bidragen så att det inte går ytterligare ett år med hundratusentals kronor förlorade för våra grundskolor.

Anförande nr 62

Borgarrådet B u r e l l (S): Då kan jag tala om att det hade underlättat om borgarrådet Edholm i sin fråga i rubriken hade skrivit ”statsbidrag gällande läxhjälp”, för då hade jag faktiskt haft en hel halvtimme på mig att kolla upp många av de detaljer som jag mycket gärna hade velat kunna berätta om i denna talarstol.

Fråga nr 3. Hur är socialtjänstens policy och prismedvetande när den förhyr lägenheter utan förstahandskontrakt till bostadssökande?

Anförande nr 63

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! I artiklar i medierna framgår att socialtjänsten i Stockholm betalar hyror som ligger långt över det normala när man hyr bostäder. Som vanligt bekostas det hela av skattepengar, och en effekt – det finns ju flera – är att det bidrar till att trissa upp nivåerna på andrahandshyrorna.

Många av uthyrarna tar ut ockerpriser för dåliga lägenheter, och det är företag som, vill jag påstå, sysslar med brottslig verksamhet eller befinner sig precis i gränslandet. Det kan vara så att själva fastigheten som sådan ägs av en någorlunda seriös fastighetsägare, men sedan hyr man ut till ett bolag som i sin tur hyr ut till ett annat bolag som slutligen hyr ut till hyresgästen som är en ganska värnlös fjärdehandshyresgäst, och den ordinarie hyran som betalas av socialtjänsten har hunnit bli tredubblad.

Behöver det vara på det här sättet, borgarrådet Lindhagen?

Anförande nr 64

Borgarráðet L i n d h a g e n (MP): Det är ju så att vi har en väldigt svår bostadssituation, och det är en av de mest utmanande frågorna också i socialtjänstens arbete att vi möter människor som har väldigt svårt att få en bostad. Då gör socialtjänsten, liksom i allt sitt arbete, i varje enskilt fall en individuell bedömning av vad människor behöver för stöd och hjälp.

För socialtjänsten del gäller det att man helt enkelt får förhålla sig till verkligheten och de lösningar som står till buds. Ibland gör man då bedömningen att även en hyra som kan vara väldigt hög är något som berättigar till stöd. Generellt kan jag dock säga att inriktningen är att vi ska gå från dyra lösningar, också vandrarhem och hotell som är både dyra och dåliga lösningar för människor, till lösningar som handlar om genomgångsbostäder och använda verktyget försöks- och träningslägenheter för den grupp som berörs av det.

Alternativet till att ibland stå med en lägenhet med till exempel en hyra på 12 000 kronor i månaden, för att ta ett konkret exempel, kan vara en vandrarhems- eller hotellösning som kanske ligger på 20 000 kronor och alltså är både dyrare och sämre. Dessa avvägningar står socialtjänsten med varje dag, och det är en stor utmaning också att ge stöd till människor som på olika sätt har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Men det är också så att det är socialtjänstens uppdrag att hjälpa människor på olika sätt när man inte har möjlighet att lösa sin egen situation.

Anförande nr 65

P e r O s s m e r (SD): Nu är det inte så väl att vi talar om 12 000 kronor, utan det är ofta större belopp. En lägenhet som kostar 6 500 kronor i månaden i själva utgångsläget kanske springer upp till 18 000 eller 19 000 kronor. Då har vi ett problem bland många, och det är inlåsningseffekten. Det kan ju hända att hyresgästen kommer på benen och får jobb och vill betala hyra. Men det är alltså en omöjlighet om man har en hyra som ligger uppemot 18 000 eller 19 000 kronor i månaden.

Det skapas också en marknad med de här extremt höga hyrorna i utsatta områden. Det är väldigt dåliga lägenheter; det vet vi. Hyreslagen som begränsar andrahandshyrornas storlek sätts ur spel – socialkontoren driver ju inga processer, vilket de som har hyrt har gjort och faktiskt vunnit. Prisnivåerna hissas och trissas upp, och det är över huvud taget inte bra med de här andrahandskontrakten och socialtjänstens agerande i dessa fall.

Anförande nr 66

Borgarráðet L i n d h a g e n (MP): Jag instämmer i det. Jag har själv varit ute och pratat om de här frågorna på olika sätt just kring risken att priser trissas upp och att det också kan finnas fall där fastighetsägare utnyttjar att det är en väldigt svår bostadssituation och då tar ut högre hyror än vad som kanske egentligen är skäligt.

Jag kan konstatera att det är dåligt men ibland nödvändigt att ändå använda sig av de här lösningarna. Socialtjänsten har ju som alltid att förhålla sig till den verklighet som finns, och verkligheten i Stockholm är att bostadssituationen är oerhört svår. Därför är också en av majoritetens allra viktigaste prioriteringar att bygga fler bostäder, inte minst fler hyresrätter.

En lösning som jag vill slå ett slag för är just genomgångsbostäder som är en mycket billigare lösning, där vi använder vår allmännytta på ett väldigt klokt sätt genom att människor under en tid får landa och samla köpoäng till bostadsförmedlingens kö för att komma in på den reguljära bostadsmarknaden.

Anförande nr 67

P e r O s s m e r (SD): Jag tycker nog att borgarrådet Lindhagen låter lite väl uppgiven. På något sätt måste man ju försöka finna lösningar så att man inte ständigt vandrar ut i de här sumpmarkerna som det är frågan om.

Vad jag har förstått köper ju inte Stockholm in bostadsrätter som man gör i vissa grannkommuner – Nacka är ett exempel – och jag förmodar att jag har rätt, annars får borgarrådet korrigera mig. Sedan talar borgarrådet om flyttkontrakt eller de här tidsbegränsade kontrakten. Sådana finns ju när husen ska rivas eller totalrenoveras, men det påstås, och det är egentligen en fråga, att det finns en prioriterad kö, en gräddfil, för nyanlända med uppehållstillstånd som får just de här lägenhetskontrakten som kanske bara är på ett par år. Hur ligger det till med det?

Det är många frågor, och jag kan förstå att det är en svår situation, men man kan ju inte resignera och bara betala väldigt höga belopp från skattemedlen. Man måste göra någonting åt det.

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag ber om ursäkt om jag lät lite uppgiven, för det är verkligen inte fallet. Det här är nämligen en fråga som vi har jobbat väldigt aktivt med.

Det ena är att jag konstaterar att vi har en verklighet som vi måste förhålla oss till, och därför gör socialtjänsten ibland bedömningen att de kommer att ta en dyr boendelösning eftersom det i det fallet var den bästa möjlighet som stod till buds i det enskilda fallet. Då förhåller de sig till verkligheten.

Det andra är vad politiken ska göra för att förbättra de verktyg som socialtjänsten har, den enskilda socialsekreteraren i mötet med människor. Där är genomgångsbostäder en väldigt viktig del där vi kommer att ta steg framåt. SHIS har ett uppdrag att växa; det är en av de bästa lösningar vi har för att ge människor en möjlighet att på sikt komma ut i en egen lägenhet och inte längre vara i behov av stöd. Sedan behöver vi också jobba med försöks- och träningslägenheter när det gäller barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden som har olika typer av social problematik, där man också kan vara berättigad till den här typen av insatser.

Jag ser väldigt mycket fram emot budgetarbetet och den budget vi kommer att presentera, för där kommer vi att prata mer om de här frågorna.

Fråga nr 4. Företagsklimatet och jobben

Anförande nr 69

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill ställa en fråga till borgarrådet Mirja Räihä. Den 26 september kom Svenskt Näringsliv ut med sin årliga företagsrankning. I Stockholms stad har företagsklimatet försämrats sedan

det rödgrönrosa styret tog över, och vi har fallit från plats 22 till plats 123 i dag, år 2017. Man har helt enkelt sjunkit som en sten.

För oss är det här oroande, eftersom vi vet att det är företagen som skapar jobben. Nu är inte finansborgarrådet här i dag, så därför väljer jag att ställa frågan till Mirja Räihä: Ser hon att det finns risker med företagsklimatet, om det här kommer att påverka jobben och kanske också på sikt minska möjligheten att få ut fler på arbetsmarknaden?

Anförande nr 70

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Man måste komma ihåg att Svenskt Näringsliv är en intresseorganisation. De gör sina enkätundersökningar gentemot sina medlemmar, precis som motståndarna på den här marknaden gör det, där LO-distriktet i Stockholm till exempel gör en årlig undersökning om upphandlingsindex. Båda två måste vi komma ihåg att det här är intresseorganisationer, den ena för arbetsgivarna, den andra för arbetstagarna. Därför finns det inte heller riktigt någon sådan vetenskaplig grund för det här.

Likväl blir jag lite förvånad när jag ser att vi har sjunkit till exempel inom tele- och it-nät. Jag tycker att Stockholm liksom Europa är i framkant när det gäller den typen av infrastruktur.

Men jag ser någonting som givetvis är mitt fögderi, och det är tillgång till kompetens. Vi har sett under flera år att man har svårt att matcha de arbetslösa till de jobb som finns, och det är där vår politik kommer in. Ju fler vi utbildar, när vi får människor in i utbildning, in på komvux och in på vidareutbildningar, desto fler kan vi matcha mot företagens behov.

Den typen av åtgärder är det som kan lyfta oss i den här undersökningen, men det är fortfarande en intresseorganisation som frågar sina medlemmar.

Anförande nr 71

J o n a s N a d d e b o (C): Tack för svaret, Mirja! Jag uppskattar faktiskt din något mer reflekterande ton än den ton som finansborgarrådet hade förra gången jag ställde den här frågan. Tyvärr får vi ju ställa den här frågan en gång om året eftersom vi hela tiden sjunker. Då tror jag att hon sade någonting i stil med att Svenskt Näringsliv var en moderat kampanjorganisation. Jag tycker att Mirja Räihä beskriver det här på ett mer reflekterande sätt, och jag uppskattar det. Det ger lite mer trovärdighet till Socialdemokraternas företagspolitik.

Men självklart är det här en intresseorganisation, och det är just en intresseorganisation för företagen – företagare av kött och blod som jobbar på för att stärka sina företag och på sätt också kunna anställa fler. De ska få möjlighet att växa och kunna anställa fler människor.

Därför är jag oroad när jag ser de här resultaten, och jag hade hoppats på att ni i majoriteten också hade varit lika oroad som vi och faktiskt lagt fram strategiska åtgärder för att förändra det.

Anförande nr 72

Borgarrådet R ä i h ä (S): En åtgärd är att i dag kan alla som söker komma in på komvux, vilket man inte kunde när ni styrde. Det här innebär givetvis att vi kan utbilda människor, både de som har varit arbetslösa en längre tid och sådana som är relativt nyanlända till landet, och på det sättet kan vi förbättra framför allt matchningen till företagens behov.

Mitt uppdrag, min rotel och mitt borgarrådsskap handlar fortfarande om att matcha människorna, att få in arbetslösa människor i arbete, och jag tror att här är kompetensförsörjningen en nyckel till företagens behov, oavsett vad det är för sorts företag.

Anförande nr 73

J o n a s N a d d e b o (C): Socialdemokraterna brukar alltid vilja lösa många problem med utbildning – så är det. Men det är inte hela svaret, för även om vi hade väldigt många utbildade måste vi också ha fler företag som växer, som utvecklas och som kan anställa de här personerna. I dag är det ju högkonjunktur i Stockholm, och det finns väldigt många jobb här. Men det kommer inte alltid att se ut så, utan efter sol kommer regn, och det finns även andra saker i den här mätningen som gör mig extra orolig, till exempel att attityden hos kommunens tjänstemän rasar 43 platser. Företagen upplever konkurrens från staden. Där ramlar vi ned 52 platser, ned till 197:e plats. Det är ingenting som jag är stolt över.

Jag tycker att vi borde lägga mer fokus på politiken och se till att vi underlättar för företag att anställa och att man hade en strategi för att reda upp den här situationen i staden.

Anförande nr 74

Borgarrådet R ä i h ä (S): När det gäller konkurrens från kommunen tror jag att Jonas Naddebo pekar ut den ideologiska återkommunaliseringen av några relativt få äldreboenden, eller att vi har skärpt kraven gentemot hemtjänstföretagen i staden så att man inte längre kan hålla kvar sitt företag med dålig omvårdnad av våra äldre. Det är vad det handlar om, och det är klart att företagen upplever det som en konkurrens när man ser att marknadsandelarna minskar, visserligen väldigt lite, men det är det jag tror att de delar som rör kommunens konkurrens handlar om.

Jag är inte ett dugg orolig för att detta skulle minska antalet arbetstillfällen i Stockholm – inte ett dugg! Däremot tror jag att vi får bättre verksamheter och bättre kvalitet framöver.

Fråga nr 5. Bötfullning med anledning av nedskräpning

Anförande nr 75

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Förra året bötfölls bara sex personer i hela Stockholms län för nedskräpning i enlighet med den relativt nya nedskräpningslagen, och man kan väl därmed konstatera att lagen i princip är helt satt ur spel. Kristdemokraterna har därför föreslagit att kommunala ordningsvakter skulle kunna få bötfälla nedskräpare, dels för att vi ska få en renare stad med mindre skräp på våra gator och i våra parker, dels för att avlasta polisens arbetsuppgifter.

Daniel Helldén har begärt av regeringen att kommunen ska kunna ta över vissa delar av trafikpolisens uppgifter och kunna bötfälla exempelvis fortkörare eller trafikanter som kör mot rött. Då undrar jag om trafikborgarrådet också kan tänka sig en liknande modell för att komma åt människor som skräpar ned, det vill säga att kommunal personal eller kommunala ordningsvakter skulle kunna få befogenhet att bötfälla nedskräpare.

Anförande nr 76

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Tack, Erik Slottnér, för frågan! Jag ska säga så här: I våras svarade vi på Naturvårdsverkets utredning om straffansvar när det gäller nedskräpning. Bland annat diskuterades om man skulle ha miljöstraffavgifter i stället för böter för den här typen av brott. Vi sade då att vi vill ha kvar bötesbeloppet. Det har ett bra signalvärde även om inte ordningsmakten följer upp det på det sätt som man kanske skulle kunna önska.

Jag sade också i svaret att vi även vill ha böter för mindre allvarliga förseelser, och ett riktigt stort problem i den här staden är alla cigaretterfimpar och snusprillor som slängs och som är miljöskadliga och skadar djur och natur. Där behöver vi ett straffansvar, anser jag, för att se till att folk förstår den tydliga signalen: Man ska inte ägna sig åt att slänga saker på våra gator och torg, i våra parker och i naturen eller var man nu är någonstans. Det tycker jag är självklart, och vi behöver det signalvärdet.

Sedan ska vi vara medvetna om att det inte är helt enkelt för polisen, eller vem det nu än skulle vara, att vara med och se när folk gör de här sakerna, men det ska finnas en känsla av att man kan drabbas av ett straff, det tycker jag.

Skillnaden mellan Erik Slottnérs förslag och det förslag som jag hade när det gäller trafikövervakning är att där är det så uppenbara och relativt enkla åtgärder som skulle kunna användas för att komma åt dem som bryter mot dubbdäcksförbudet på Hornsgatan, som bryter mot de hastighetsbegränsningar som vi sätter upp i staden och som troligtvis, om vi har otur, kommer att bryta också mot de miljözoner som vi har för avsikt att införa.

Anförande nr 77

E r i k S l o t t n é r (KD): Tack för svaret, Daniel Helldén! Jag tycker också att ringa nedskräpning ska ingå i böteslagen. Jag har varit kritisk ända sedan 2011 när lagen kom mot att exempelvis inte cigaretterfimpar ingår i lagstiftningen, men jag tycker väl inte riktigt att ni från majoriteten har varit så drivande i den frågan om jag ska vara riktigt ärlig.

Jag kan ha stor förståelse för att polisen inte prioriterar nedskräpningslagen. Det finns väldigt mycket annat som polisen har att göra, och det är en organisation som tycks gå på knäna och verkligen är i behov av mer resurser. Jag kan förstå att man inte kan prioritera nedskräpningslagen, och just därför skulle vi i kommunerna kunna avlasta och genom våra ordningsvakter faktiskt bötfälla.

Det är klart att nedskräpning och trafikförseelse skiljer sig åt i art, men straffet är ungefär detsamma, det vill säga man får böter ungefär med samma belopp. Utifrån den aspekten är det ganska lika förseelser man hänger sig åt.

Anförande nr 78

Borgarráðet H e l l d é n (MP): Även om jag har föreslagit kommunala trafikövervakare som skulle ha en speciell utbildning så att de får en adekvat förståelse för det arbete som de gör tycker jag att man ska vara restriktiv med vilka saker man för över till andra än polisen. Jag tror att när det gäller övervakning av nedskräpning så skulle det kunna skapa en orolig situation om det var så att ordningsvakter generellt var ute och jagade folk som skräpar ned. Jag tror kanske inte riktigt att det är det vi vill ha.

När det gäller polisen och trafikövervakningen är det så uppenbart att de inte gör det, trots att det är en prioriterad uppgift både hos polisen och hos Trafikverket. Vi skulle hemskt gärna vilja lägga pengar. Om vi kunde satsa pengar på polisen och göra det som vi vill så är det helt okej, och det kanske vi kan göra i det här sammanhanget också. Men jag vet inte om vi ska ha ordningsvakter som är ute och jagar dem som slänger fimpar.

Anförande nr 79

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag är övertygad om att det är ganska många trafikanter, både bilister och cyklister, som skulle tycka att det var ganska obehagligt att kommunalt anställda fick jaga olika trafikförseelser, för det skulle ju innebära att betydligt fler blev ditsatta. Men att de som ägnar sig åt trafikförseelser eller nedskräpning känner ett obehag får ju inte vara en anledning till att man inte skulle öka de kommunala befogenheterna på området, Det är väl snarare i så fall en anledning till att införa det.

I dag ägnar sig kommunen åt att bötfälla bilister som parkerar fel. Ni vill nu att kommunen ska kunna bötfälla också dem som kör för fort, kör mot rött etcetera. Båda dessa lagöverträdelser har ju böter som påföljd. När det då finns en annan lagöverträdelse som är ett problem för den kommunala miljön och som också har böter som påföljd, nämligen nedskräpning, så tycker jag att det är ganska logiskt att kommunerna skulle kunna få hantera även detta.

Anförande nr 80

Borgarráðet H e l l d é n (MP): Jag tror att skillnaden kanske är att det rör sig om olika typer av miljöer och platser som den ordningsmakt som vi har befinner sig. När det gäller gatorna där trafikövervakning sker är det så tydligt var det är någonstans, men om man har andra än poliser runt i till exempel naturreservaten eller i parkerna och så vidare så skulle det kunna skapa en otrygg miljö som har att göra med övervakning på ett annat sätt. Det är det som oroar mig.

Vi kan sätta oss ned och resonera så kanske vi kan hitta en bra lösning, en kompromiss här, Erik Slottnér!

Fråga nr 6. Slussen

Anförande nr 81

Borgarráðet L a r s s o n (M): På exploateringsnämndens sammanträde den 21 september hade vi ett ärende, en tidig markreservation, för den så kallade Mälarterassen uppe. En markreservation handlar ju om att en enskild aktör och staden ska komma överens om en inriktning för ett område. Det brukar vara i samband med att

man inte har någon detaljplan och så brukar man gå in och arbeta med en enskild aktör.

I det här fallet finns det en detaljplan, och vi har faktiskt försökt komma på varför man ska göra en markreservation och inte en markanvisning direkt. Det kan vi återkomma till, men det som jag undrar över är de gestaltningsmässiga förändringar som man presenterade på en presskonferens som stadsbyggnadsborgarrådet höll i, gestaltningsmässiga förändringar som innebär att gångstråken förändras från Gamla stan och upp emot Slussen och på Slussen.

Min fråga är om man nu ska låsa fast nya gestaltningsprinciper i någon form av tidig markreservation.

Anförande nr 82

Borgarrådet M o g e r t (S): Tack för frågan! Låt mig börja med att säga att bakgrunden till de förändringar som är gjorda är förändringar i de tekniska förutsättningarna som man har funnit på vägen. Anledningen till att vi valde att presentera dem öppet var att de fanns, och det var bättre att faktiskt inbjuda till en öppen diskussion om detta.

Precis som jag sade där och då ligger det för mig ingen prestige i den föreslagna utformningen och gestaltningen, utan jag har gärna en dialog om hur vi kan jobba vidare med det och få ett bra förslag eller alternativ i slutändan som alla tycker om. Jag tror nämligen att vi alla i den här salen är besjälade av att det här ska bli en plats som är både funktionell och vacker.

Det ligger ingen prestige i detta, och jag har gärna en dialog och lyssnar gärna för att se till att detta blir så bra som möjligt.

Anförande nr 83

Borgarrådet L a r s s o n (M): I gestaltningsprogrammet och när man har diskuterat Slussen har man ända sedan 2011 varit väldigt noga med att man ska ha ett rakt och tydligt gångstråk från Gamla stan över Slusstorget och till Södermalm. I de planhandlingar och illustrationer som vi tidigare har sett har det funnits klart och tydligt i gestaltningsprogrammet.

Nu är den raka och breda trappan borta, och eventuella möjligheter att ta sig upp med rulltrappor har hamnat inuti en konstruktion. Det betyder att ska man gå den här vägen nu, enligt den här modellen som man visade upp, så måste man krysta sig igenom en galleria i det här fallet, och man måste passera handlingsplatserna. Vi förstår inte riktigt vitsen med detta, eftersom gestaltningsprinciperna och gestaltningsprogrammet är annorlunda.

Därför är frågan återigen: Ska markreservationen innehålla gestaltningsprinciperna eller gestaltningsprogrammet?

Anförande nr 84

Borgarrådet M o g e r t (S): Återigen, det är inga principer som är ändrade i och med markreservationen. Det är ju, precis som Joakim Larsson sade, ett sätt att hitta någon att arbeta med på platsen.

Däremot är en av de tekniska förutsättningar som har ändrats att just den rulltrapp-lösning som borgarrådet hänvisar till skulle hamna rakt igenom biltunneln när man tittade på det, vilket bedömdes vara en ganska dålig lösning – faktiskt till och med sämre än att den går genom en galleria.

Sedan är det riktigt att det är ändrat så att det nu är en terrassering i stället för en rak trappa upp. Det har också med de tekniska förutsättningarna att göra. Men jag tror att det bästa vore om vi alla i rummet hade samma information kring de tekniska förutsättningarna. Jag hjälper gärna till och ser till att ni i oppositionen får informationen direkt från projektet så att vi kan ha en bra dialog och sedan mötas i hur vi löser de praktiska problemen på bästa sätt, för det handlar faktiskt som praktiska problem som ska lösas till förmån för stockholmarnas bästa.

Anförande nr 85

Borgarrådet L a r s s o n (M): Till att börja med kan man konstatera att det här med markreservation ju är helt fel i det här sammanhanget eftersom det redan finns en detaljplan. Nu bör man i stället gå på en markanvisning. Då vinner man ett år, och det bör man kunna göra omgående.

Det är det första. För det andra bör man i markanvisningen börja diskutera tekniken. Det är då man börjar gå in på de tekniska lösningarna för att åstadkomma det som detaljplanen föreskriver. Det som vi fortfarande inte förstår är varför man ska göra om hela gångstråksfunktionen. Det som har varit tydligt blir otydligt; det blir till och med otydligare än vad det är i dag, och syftet med att göra om Slussen var faktiskt inte att göra det ännu otydligare var man ska gå.

Jag tror därför att det är väldigt viktigt att man återremitterar det här ärendet när det väl kommer upp, men det blir en fråga för exploateringsnämnden. Jag antar att ni inte har något emot att frågan kan vinna ett år genom att vi markanvisar det i stället, efter en återremiss.

Anförande nr 86

Borgarrådet M o g e r t (S): Som jag uppfattat det finns det ganska goda skäl för att ha just en preliminär markanvisning för att behålla makten över själva verksamheten och utvecklingen av den och att det är därför man väljer den modellen.

Jag vill till slut säga att jag delar uppfattningen att lösningen blir otydligare, framför allt när man kommer från Södermalmssidan. Då blir det mer svårorienterbart än vad det skulle behöva vara, så jag tycker att det finns skäl att fortsätta arbeta med det här och hitta en bra lösning. Det finns liksom ingen part här som vill ha en svårorienterad och dålig plats, utan jag tror att vi har ganska gemensamma ingångsvärden i vad vi vill med detta. Sedan handlar det faktiskt om att se till att man kan göra det utefter de tekniska förutsättningarna såsom de nu visar sig. Detta ställer en del krav.

Fråga nr 7. Handläggningstider för detaljplaner

Anförande nr 87

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande! Tertialrapport 2 kom till stadsbyggnadsnämnden för inte så länge sedan. Det var gröna pluppar överallt utom på några ställen, och en sak som jag är rätt orolig för är det här med att tiderna från start-pm

till färdig detaljplan nu är 22 månader. Målet är 18 månader och det nås inte på långa vägar. På vår tid, 2014, var tiden 17 månader.

Min fråga till Roger Mogert blir därför: Vad har Socialdemokraterna för planer för att korta tiden så att målet nås? Kan ni tänka er att använda aktörsdrivna detaljplaner i stället?

Anförande nr 88

Borgarrådet M o g e r t (S): Tack för frågan, även om den faktiskt i grunden är helt felaktig. Skälet till att man hade en mycket lägre genomsnittlig tid på de antagna planerna under den tiden ni styrde var ju att ni inte tog så många beslut. Så enkelt hänger det ihop. Alla svåra planer sköt ni på. Det är när man tar beslut i de här frågorna, surdegarna som har legat en längre tid, och drar dem i mål, som man får ett högre genomsnitt.

Jag är ledsen, men jag tänker nog fortsätta fatta många beslut i stadsbyggnadsnämnden. Jag tänker nog fortsätta se till att antalet antagna lägenheter i detaljplan ökar, för det är ju det viktiga måttet. Det är ju det relevanta måttet och det stora i det vi har uppnått: ett rejält krafttag i antagna detaljplaner, startade detaljplaner och startade byggen. Det är det som är det centrala. Den siffra som Peter Backlund har hittat och tittar på indikerar någonting helt annat.

Anförande nr 89

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag pratar här och nu. Jag var inte med 2014 i den här församlingen, och det är väl bra att det klubbas fler detaljplaner, men då måste man ju tänka på att om man har satt upp ett mål som är 18 månader och inte följer det utan det tvärtom är 22 månader så måste man ju ha några idéer om vad man ska göra åt det i stället för att bara skylla på oppositionen.

Min fråga till Roger Mogert kvarstår därför: Vad tänker ni göra för att försöka nå målet? Det är det frågan handlar om, inte vad som har varit.

Anförande nr 90

Borgarrådet M o g e r t (S): Peter Backlund hänvisade till 2014, och det var därför som jag gjorde den jämförelsen. Den stora skillnaden mot 2014, återigen, är att vi nu fattar många beslut, och jag tänker inte sluta med det, därför att jag tycker att det mått som Peter Backlund hänvisar till är extremt mycket mindre intressant än hur mycket det byggs, hur många planer vi antar, hur många planer vi startar. Dem är jag upptagen och besjälad av. Det mått som Peter Backlund håller på med är kanske akademiskt intressant, men det är väldigt ointressant om man faktiskt har någon tanke med att det är just hus som ska byggas. Då fyller det ingen större funktion.

Anförande nr 91

P e t e r B a c k l u n d (L): Det var lite roligt det där med ”akademiskt intressant”. Jag tror ju att de som sitter där med detaljplanen och faktiskt ska bygga är rätt intresserade av att handläggningstiden inte drar ut på tiden. Det är det som det handlar om.

Vi är överens om att vi ska bygga mycket bostäder. Det är naturligtvis väldigt bra. Men faktum kvarstår: Vad har Roger Mogert för idéer om hur man ska korta handläggningstiderna? Det har jag inte fått svar på över huvud taget.

Vi har idéer, som vi också lade fram i förra budgeten, som bland annat handlar om aktörsdrivna detaljplaner men också om att vi vill anställa fler handläggare för att kunna korta tiderna. Några sådana svar har dock inte Roger Mogert aviserat.

Anförande nr 92

Borgarrådet M o g e r t (S): Och det av det enkla skälet att det inte har ett skvatt med det Peter Backlund pratar om att göra! Han pratar om planer som startades 2008. Hur ska jag resa i tiden för att dra ned handläggningstiden på en plan som startade 2008?

Det jag kan göra är att se till att det finns resurser och att den dras i mål. Den ökar ju genomsnittstiden något enormt på våra projekt, men det är ju inte handläggningstiden på det enskilda ärendet som har ökat. Det är ett genomsnitt som har ökat eftersom vi fattar många beslut och eftersom vi drar många planer i mål.

Den problematik som Peter Backlund försöker beskriva finns alltså inte. Detta bevisas ganska enkelt av att vi drar många planer i mål, att vi har så många antaganden och så höga byggtakter att vi ligger 25 procent över miljonprogramstakten. Det Peter Backlund fiskar efter finns inte! Det är inte ens ett grumligt vatten. Det finns inte ens vatten i bäcken!

Fråga nr 8. Kan det vara en god idé att allmänheten ges möjlighet att beskåda de vrakfynd man har gjort på Skeppsholmen?

Anförande nr 93

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det var i början av april som man började renovera Skeppsholmens träkajer. Under sommaren, i juli, hittade man resterna av ett skepp, och efter olika tester har det visat sig att detta är Scepter, ett av Gustav II Adolfs flaggskepp.

Min fråga till Roger Mogert är: Kan det vara en god idé att allmänheten ges möjlighet att beskåda det vrakfynd som har gjorts av kungens skepp ute på Skeppsholmen?

Anförande nr 94

Borgarrådet M o g e r t (S): Låt mig börja med att säga att detta i huvudsak är ett statligt ansvar. Det är ett statligt företag som på statlig mark gör förändringar och utgrävningar, och de som är ansvariga för att visa skepp eller skeppsvrak är också ett statligt museum, Statens maritima museer. Det är alltså inte en kommunal angelägenhet rent praktiskt.

Med detta sagt är det ganska vanligt att man hittar vrak och vrakdelar i Stockholm, speciellt på Skeppsholmen där man har haft skeppsbyggnad i ganska många århundraden. Såsom jag har förstått det är det sannolikt *inte* så att man hittar någonting som man vill visa upp. Såvitt jag har förstått det handlar det mestadels än så länge om vrakbitar av trä och spikar och föremål som har ett ganska litet publikt

intresse. Det är som sagt inte min bedömning, utan det är en bedömning, som jag har förstått det, från Statens maritima museer där man delvis också är lite bortskämd med att vi har Vasa som är ett ganska enastående skepp att visa upp. Det är dessutom ganska kostsamt att hantera vrak och vrakdelar, så ska man visa upp det måste det också vara något som på allvar tillför någonting.

Än så länge, såsom jag har förstått det, är alltså bedömningen från staten att detta inte är någonting man vill visa upp. Skulle det vara så att man kommer till det för vi av helt andra skäl en diskussion med Maritima om att hitta utrymmen där de kan visa mer av sina samlingar.

Anförande nr 95

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Det stämmer som Roger Mogert säger att mycket ansvar ligger på staten, men det hindrar ändå inte Stockholms stad att också verka för att sådana här objekt kan ställas ut.

Roger Mogert nämnde själv Vasamuseet, en stor framgång som lockar väldigt många besökare både från Sverige och från utlandet. Vi vet därför att den här typen av fynd ändå har ett stort intresse. Om det med tanke på att Vasamuseet är en sådan enorm succé finns möjlighet att skapa en turistattraktion, kan det då inte vara en god idé att följa det här och se vad vi kan göra? Kanske det finns en möjlighet att göra en utställning på de fynd som görs, eller tycker borgarrådet Mogert att det är en dålig idé?

Anförande nr 96

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi följer självklart detta och har en dialog med Maritima. Vi har dessutom den före detta chefen för Maritima som hög chef i staden nu, så vi har ju generellt en väldigt bra dialog med Maritima och med Vasa.

I nuläget finns det som sagt var ingenting som tyder på att de vrakdelar av trä och de spikar som man har hittat är någonting som skulle dra en och en halv miljon besökare. Det har tvärtom ganska lite publikintresse. Men om staten hittar saker som den vill visa upp och som är bra för turistnäringen i Stockholm på ett generellt och principiellt plan är vi självklart intresserade, och självklart hjälper vi till.

Anförande nr 97

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Jag tycker ändå att det låter lovande, Roger Mogert, för det är lite det jag är ute efter: just att han som kulturborgarråd ändå följer det här ärendet. Utgrävningen är ju inte riktigt klar, så man vet ju inte riktigt än vad man kommer att hitta. Man kan ju hitta någonting som är väldigt unikt, och då är det viktigt att man tar vara på det. Det här är ju ändå en del av vårt kulturarv.

Jag tycker alltså att det låter bra att Roger Mogert följer ärendet och ser vad man hittar på platsen. Sedan får man helt enkelt se vad man kan göra av det.

Anförande nr 98

Borgarrådet M o g e r t (S): Det finns inte så mycket mer att säga. Självklart följer vi den här typen av ärenden. Vi har generellt i staden nu väldigt goda kontakter med väldigt många av de statliga institutionerna, och det är en central del, tycker jag, av

stadens kulturpolitik att följa och ha en dialog med dem. Det ligger alltid i stadens intresse.

Fråga nr 9. Skolbiblioteken

Anförande nr 99

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Biblioteken är någonting som ligger mig väldigt varmt om hjärtat, och det har ett antal gånger slagit mig att biblioteken väldigt mycket har blivit en förvaringsplats för dammiga böcker och inte minst i många av våra skolor.

Dock har jag nu läst på och ser att det för något år sedan påbörjades en strategi för att rusta upp skolbiblioteken. Det händer saker och ting på området, så det är inte det jag tänker fråga om, utan jag tänker fråga om skolbiblioteken också har anställda skolbibliotekarier i våra skolor. Det är nämligen så att bibliotekarierna har en speciell kunskap, en speciell utbildning och har förmåga att få ihop saker och ting på ett sätt som inte lärare har, som kanske har lite översiktlig kunskap i sin utbildning. Där skulle man kunna använda skolbibliotekarierna mycket bättre.

Anförande nr 100

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Tack till Christina Linderholm för en mycket angelägen och positivt ställd fråga!

Vi har ju i den här salen nyligen antagit en skolbiblioteksplan för Stockholm, och den hänger samman med biblioteksplanen som kulturborgarrådet har tagit fram och som vi har antagit här. I samband med detta har det också gjorts en analys av vilka utbildningar som våra skolbibliotekarier har. Då har det visat sig att i gymnasiet ser det riktigt bra ut, medan behörighetsgraden, om man ska tala i strikta bibliotekarie-termer, är lägre i grundskolan. Det ser även lite ojämnt ut över staden.

Nu är det ett uttalat mål för majoriteten att höja andelen skolbibliotekarier i skolbiblioteken. Jag håller alltså helt med Christina Linderholm om att det är en speciell profession, en akademisk utbildning, och det finns allt att vinna på att fylla våra skolbibliotek med utbildade skolbibliotekarier. Det är också ett sätt att kanske frigöra några som är lärare i botten och som vi behöver i våra klassrum. Det är ju lärarbrist i Stockholm, så det är väldigt viktigt att de som har en lärarutbildning och är behöriga lärare också kan undervisa.

Skolbiblioteken är ett nav i hela skolans kunskapsarbete. Källkritik är en av de saker som man kanske ibland tänker att skolbiblioteken kan bidra med och som är väldigt viktigt just i de tider vi lever i. Våra skolbibliotek i Stockholm har också stöd av Mediateket, som jag vill hävda är en av Stockholms stads absolut finaste verksamheter, ute i Liljeholmen och som jag fick möjlighet att besöka härom veckan. De förser Stockholms stads skolor med material, både vanliga, riktiga böcker och också digitalt material av yppersta klass.

Jag är alltså helt inne på den linje som Christina Linderholm presenterar här.

Anförande nr 101

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Jag tycker att det är väldigt positivt att det rör på sig så pass mycket. Dock har jag förstått att de skolbibliotekarier som finns i skolorna ofta har en ganska låg arbetstid. Snittet, om jag har förstått det rätt, det kan vara något gamla uppgifter, ligger runt 20 timmar i veckan, som då skulle vara halvtid ungefär. Det känns som om det kanske skulle kunna ökas på för att bibliotekarierna skulle kunna vara mer behjälpliga som ett stöd till lärare som en resurs också i det digitala arbetet som behöver göras, för skolbibliotekarierna har ju också en kunskap om den digitala världen som kanske inte alla lärare har hunnit tillägna sig ännu.

Då skulle jag vilja höra om skolborgarrådet vill förespråka att de också var med i skolans ledning för att vara en integrerad del av skolans arbete.

Anförande nr 102

Borgarrådet B u r e l l (S): Exakt hur en rektor, som ju enligt lag har ett ansvar för skolans inre organisation, väljer att lägga upp sin skolledning bör inte jag som politiker eller någon annan i den här salen exakt lägga sig i.

Det vi har sagt är att rektor, förutom det som är kopplat till det pedagogiska ledarskapet, också ska leda elevhälsoarbetet. Men jag är övertygad om, efter att ha träffat många rektorer, att de ser skolbiblioteket som en oundgänglig resurs och att man vill att det ska vara en juvel i kronan och att det också har att göra just med hela skolans attraktivitet.

Vi har ju haft en debatt här lite tidigare i dag som handlar om frånvalsskolor och tillvalsskolor, och jag är övertygad om att man ser bra skolbibliotek som ett bra konkurrensmedel om jag får använda det uttrycket. Christina Linderholm är säkert inte obenägen att använda det uttrycket, men jag som socialdemokrat kanske inte alltid pratar i marknadstermer. Men det kan ändå vara ett konkurrensmedel att ha ett riktigt bra skolbibliotek. Det handlar om digitalisering men också om flerspråkighet, att skolbibliotekarierna har koll på vilka språk som talas på en skola.

Anförande nr 103

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Jag har inget emot att man använder det som konkurrensmedel, men jag skulle gärna vilja se det som någonting som tillför eleverna någonting, både i fråga om kompetens att värdera, kritisera och kritiskt granska och också att bilda sig en smula och hitta nya spännande saker som de inte normalt ser i sin vardag. Det finns alltså många aspekter varför man skulle ha en ökad satsning på skolbiblioteken.

Jag skulle vilja ställa en sista fråga: När kommer någon Stockholmsskola att få utmärkelsen Årets skolbibliotek? Vi har ännu inte varit med i matchen.

Anförande nr 104

Borgarrådet B u r e l l (S): Tack ordförande och tack Christina! Det är ju så i interpellationsdebatter och framför allt frågedebatter att man gärna skulle vilja vara Saida som hade den här kristallkulan och kunna tala om exakt hur saker ska vara.

Det är en väldigt fin titel att sträva efter, och jag tror att med den skolbiblioteksplan som kommunfullmäktige nyligen antog så ökar ju chansen dramatiskt att någon av Stockholms skolor kommer att erövra den här åtråvärda titeln. Efter studiebesöket på Mediateket och återbesöket där är jag övertygad om att det snart kommer att kunna ske, med tanke på det synsätt och den helhetssyn som de har på bildning, källkritik och litteraturvetenskap och litteraturkunskap liksom svenska språket men också andra språk.

Det är alltså en enorm resurs som jag också är glad för att nu få chans att slå ett slag för – Stockholms stads mediatek som är ett stöd för alla skolbibliotek på Stockholms stads skolor!

§ 14 Valärende, fyllnadsval

Anförande nr 105

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill nominera Maurice Forslund som ersättare för Kristdemokraterna i Spånga-Tensta stadsdelsnämnd.

§ 18 Kommunikationsprogram för Stockholms stad 2017–2022 (Utl. 2017:209)

Anförande nr 106

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag har ett förslag till beslut i det här ärendet, som jag överlämnar skriftligt, med underskrift.

Orsaken till detta är att när vi kikar på kommunikationsprogrammet ser vi, när vi läser från s. 87 och framåt, att begreppet ”saklighet” ges en väldigt låg prioritet. Det nämns förvisso i kommunikationsprogrammet, men det lyfts inte fram på det sätt som jag tycker att det förtjänar. Vi lever trots allt i tider av fake news, filtrerade nyheter, vinklingar och så vidare. I själva verket är det inte någonting som bara sker därute i omvärlden, utan det gäller även här inne i huset. Men det kommer det en interpellationsdebatt om enligt nr 39 på den här dagordningen. Jag behöver alltså inte utveckla det vidare, utan jag går i stället direkt på förslaget som jag underställer kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige föreslås besluta att kommunikationsprogram för Stockholms stad 2017–2022 inleds med: Den grundläggande utgångspunkten för all kommunikation externt och internt inom Stockholms stad är saklighet.

Andra beslutspunkten är att jag vill flytta det som nu är utgångspunkt 5 och sätta det som nummer 2, och då ska den texten lyda så här: Vi kommunicerar sakligt, aktivt, tillgängligt och trovärdigt. All vår kommunikation kännetecknas av att den är saklig, aktiv, tillgänglig och trovärdig. Dessa är våra kärnvärden.

Så kommer rubrikerna: Saklig. All kommunikation externt och internt inom Stockholms stad är saklig, och endast fakta av hög kvalitet används och återges med högsta grad av överensstämmelse.

Jag ska som sagt inte veckla ut texten i övrigt, utan jag hänvisar till den kommande interpellationsdebatten, nr 39 på dagordningen. Det föreligger ett behov av att vi lyfter fram saklighet i vår kommunikation. Jag yrkar på bifall till detta förslag till beslut!

Anförande nr 107

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! Det föreligger däremot inte ett behov av att kommunfullmäktiges sammanträde ska vara ett redaktionsutskott. Jag vill därmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

*§ 21 Reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad
(Utl. 2017:212)*

Anförande nr 108

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Jag ber att få börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

Som komplement till den förskoleverksamhet och också annan pedagogisk omsorg som finns för våra barn har vi en viktig verksamhet som är omsorg på obekväm arbetstid. Det är för att vissa barn har föräldrar som har svårt att få livspusslet att gå ihop på det sätt som många andra får med hjälp av närstående eller den andra vårdnadshavaren. Det kan vara så att man är ensamstående på heltid. Det kan också vara så att båda föräldrarna har ett jobb som bara kan bedrivas på obekväm arbetstid, och då är det självklart att i en stad som Stockholm där vi fokuserar på barnens bästa och på föräldrarnas möjlighet att också ha ett bra arbetsliv erbjuda barnomsorg på obekväm arbetstid och också omsorg för lite äldre barn.

Vi valde 2015 i kommunfullmäktige att anta riktlinjer som är stadsövergripande. Det här ärendet, som framgår av beskrivningen, är ett förtydligande eller en revidering av de riktlinjer som har funnits sedan 2015 och förtydligar bland annat hur det ska gå till med ersättningar och ansvarsfördelningen mellan utbildningsförvaltningen centralt och stadsdelsnämnderna.

Vi har också tillskjutit mer pengar till den här verksamheten, ett utrymme i budgeten, för att kunna bygga ut den stora del av verksamheten som vi tror också kan innehålla ett mörkertal. Det gäller framför allt omsorg nattetid, alltså för dem som har kvalat in i det här systemet genom att man är ensamstående eller att båda föräldrarna har samma situation och behöver vara borta hela natten.

Sedan finns det en annan typ som är de som behöver lämna extra tidigt eller lämna lite senare. Där är idealet naturligtvis att man kan göra det på sin egen förskola. Man skulle i framtiden kunna utveckla detta så att man hade ett antal förskolor som var utpekade redan från början som låt mig kalla det lite slarvigt för 7-11-servicen och som gör att man vet att man i första hand kan välja en sådan förskola. Men även på andra förskolor behöver man kunna ta in timanställda och extra personal eller låta någon av de ordinarie jobba några extra timmar om de är beredda att göra det.

Sedan finns det en mindre kategori som, vilket ni har tagit del av i medier och sociala medier, har hamnat i kläm. Det är den kategori som behöver barnvakt under den tid som förlöper mellan att man bör gå och lägga sig när man är barn i den åldern och att föräldern kommer hem, till exempel för att man har delade turer, har repeterat på Dramaten eller Operan eller i något annat sammanhang, till exempel filminspelning. Man kan lämna och hämta på den vanliga förskolan som vanligt, men sedan behöver man hjälp några timmar per kväll, några timmar i veckan eller med viss oregelbundenhet som är förknippad med framför allt den branschen. Det finns kanske några andra branscher som det kan vara aktuellt i.

Det är alltså personer som inte kan förväntas försöka påverka sin arbetsgivare att få ett schema som funkar bättre, för det är bara på kvällar och ibland helger som dessa

föreställningar spelas. Det förstår vi allihop som bor i Stockholm och tar del av kultur.

Vi har hela tiden från kommunfullmäktiges sida och för min del sagt, och jag citerar ur Mina synpunkter, att ”i de fall det finns särskilda skäl kan barnomsorg i hemmet beviljas. Det görs alltid en individuell prövning av varje ansökan inför beslut. Det är självklart att barn med särskilda behov ska få omsorg i hemmet”.

Det ställdes krav här att jag skulle definiera vad särskilda skäl är, men det har vi inte velat göra. Om vi punktar ned fem eller sju exempel på särskilda skäl har vi varit rädda att om handläggaren som ska göra den professionella bedömningen som tjänsteman inte hittar just det skäl som presenteras för hen bland de skäl som vi politiker har angivit så skulle det kunna drabba dem som hade ett sjätte eller ett åttonde skäl som vi inte hade kommit på.

Det är ändå så, får man säga, att vi har sett att våra riktlinjer har tolkats väldigt snävt och smått. Det är ingen som med berätt mod har försökt göra någonting dumt, utan man har tolkat våra riktlinjer för snävt. Därför har vår nya utbildningsdirektör jobbat väldigt mycket med denna fråga och tillsammans med sina medarbetare på utbildningsförvaltningen nu sett över sin tolkning av de här riktlinjerna och också de reviderade riktlinjerna. Det förändras inte någonting just när det gäller den delen.

Jag vet att det inom kort kommer att gå ut ett brev från utbildningsförvaltningen till alla föräldrar som har fått avslag på en ansökan med en uppmaning att, om man vill, göra en förnyad ansökan så kommer den att handläggas skyndsamt.

Anförande nr 109

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för klargörandet, skolborgarrådet! Det känns ändå bra att de som har fått avslag på sina ansökningar – det är ändå 42 av 58 totalt bara i år som har fått avslag – kan ges nya möjligheter till barnomsorg. Annars undrar man ju vad de här extra satsningarna har gått till. Det har blivit en snävare bedömning.

Ändå kvarstår frågan: Varför kan inte barnen få ha barnomsorgen kvar i hemmet? Varför förstör man nu de riktlinjer som vi har haft ännu mer genom att hänvisa till lokaler, att barnen inte ska kunna få tillbringa natten hemma utan att barnomsorgen ska förläggas i förskolelokaler eller annan lokal? Det blir inte bra för barnen, och det kommer också att försvåra för nattpersonal, akutsjuksköterskor, brandmän och så vidare som har behov av barnomsorg nattetid att kunna känna att det är ett alternativ som finns tillgängligt. Man ska inte rycka upp barn nattetid; de ska få vara kvar hemma i trygg miljö!

Anförande nr 110

Borgarrådet B u r e l l (S): Precis – vi hade ju en diskussion om det här förra fullmäktige, och jag vidhåller att jag håller med om att inga barn ska väckas efter att de har somnat. Detta ska kombineras med att inga barn i onödan, om det går att ordna praktiskt, vilket det uppenbarligen gör i många fall, ska gå miste om möjligheten att sova under samma tak i sitt eget hem när minst en vårdnadshavare eller föräldrar har kunnat komma hem.

Det är inte många det handlar om, det är det verkligen inte. Av 54 000 förskolebarn är det alltså en liten, liten del vars föräldrar har det här behovet, och då ska man kunna ordna det. Det är därför de som känner att de har fått en felaktig bedömning utifrån sin situation har möjlighet att få en förnyad prövning. Jag tycker att det är ett väldigt bra sätt att hantera den situation som har uppkommit.

Anförande nr 111

Borgarrådet E d h o l m (L): Borgarrådet får det att låta som om de här barnen inte finns i dag, att de inte redan har fått sina beslut, att de inte ska väckas under natten. Men problemet är att de finns. De har redan fått sina avslag. Mammor kan inte jobba eller mammor tvingas att betala svart arbetskraft här och nu för att borgarrådet Burell har hittat på de här reglerna.

Det är inte så att utbildningsförvaltningen har fattat dåliga beslut. De har fattat beslut exakt utifrån det regelverk som borgarrådet Burell har bestämt att vi ska ha i Stockholms stad. Vi har varnat i mer än ett års tid att konsekvenserna för mammor som arbetar och försörjer sig själva i dag kommer att bli att det inte längre är lönsamt att göra det eller att man får anlita svart arbetskraft. Det är ju fullkomligt orimligt att man ska lämna sitt barn hela natten när det egentligen bara handlar om några timmar på kvällen. Barnen finns här och nu!

Anförande nr 112

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag håller med om de sista 20 sekunderna, men jag håller naturligtvis inte med om det första som Lotta Edholm säger. Det är bara att läsa ärendena: Vi har hela tiden framhållit att det finns möjlighet att även i fortsättningen få beviljat kommunalt avlönad barnvakt i hemmet.

Det är för den utbyggda delen av verksamheten, det som alltså gäller det som jag försökte beskriva först i mitt inlägg, så kallat nattis, som inte kan finnas på varenda förskola – det går inte rent praktiskt – och den andra delen som är extra tidig lämning eller extra sen hämtning som de här extrapengarna var till för att bygga ut. Vi har aldrig haft för avsikt att den lilla, lilla kategori som det här handlar om och som ni har fokuserat helt på skulle gå miste om det här, om det är så att man har skäl som fortfarande är av den karaktären att det är viktigt ur ett barnperspektiv att kunna tillhandahålla det.

Anförande nr 113

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Det här är exempel på klassisk lägga-livet-till-rätta-socialdemokratisk politik. Man hittar på ett system som ingen har efterfrågat, och ersätter ett system som faktiskt fungerade. Det är ogenomtänkt, det är verklighetsfrånvänt, det saknar helt och hållet barnperspektiv. Bara det att vårt skolborgarråd kallar förskolor för 7-11-verksamhet visar väl vad han egentligen tycker om förskoleverksamheten.

Framför allt försätter detta barnfamiljer i en jättesvår situation. Olle Burell anklagar oppositionen för att bara prata om ett litet fåtal – ja, det är väldigt få i Stockholms stad som faktiskt använder sig av den här servicen, och det beror på att de allra, allra flesta föräldrar försöker och anstränger sig för att lösa det. Men för en del, och det är sannolikt fler i Stockholms stad än i många andra kommuner, går det inte. De är beroende av att vi hjälper till att lösa detta.

Då är det lätt att säga att nämen, det här regelverket gäller ju bara de nya verksamheterna. Men det gör det ju inte. Nästan 90 procent av dem som har ansökt om att få obekväm barnomsorg i hemmet har fått avslag, detta utifrån det regelverk som Olle Burell har hittat på. Man kan inte bara hitta på ett regelverk där det står glasklart att barnomsorgen ska vara på ett nattis i en lokal, att det ska vara åtminstone två personal och så vidare och att sedan utbildningsförvaltningens stackars tjänstemän ska gå hem och titta på det här och komma till någon helt annan slutsats om hur man väljer att tolka regelverket.

Vi kommer i kväll att yrka återremiss på det här ärendet. Det gör vi för att här finns det faktiskt en gyllene chans att ändra lite på paragraferna och rucka på dem det minsta som behövs, och säga att föräldrar som vill ha barnomsorg i hemmet även fortsättningsvis ska få det. Det är faktiskt lätt som en plätt att åstadkomma – om man orkar lyssna lite på de här föräldrarna!

Anförande nr 114

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Jag vet inte om det var så på Lotta Edholms tid att hon satt och ”hittade på” allting, som hon påstår att jag sitter och hittar på allting.

Underlaget för de riktlinjer som kommunalfullmäktige har antagit är framtagna av vår förvaltning. Det har remitterats till alla stadsdelsförvaltningar med flera och har alltså beretts och tagits fram på sedvanligt sätt. Jag har inte hittat på någonting. Jag har också förtydligat i Mina synpunkter och muntligen här att inga barn ska ryckas upp ur sängen.

Det som föräldrar som jag lyssnar på och som jag har pratat med nyligen säger är att på Lotta Edholms tid, under hennes många år som skolborgarråd, var det så att man i den här kretsen fick tipsa varandra om i vilken stadsdel man skulle bosätta sig för att man skulle kunna få en bedömning som gjorde att man fick barnomsorg i hemmet.

Det var helt olikvärdiga villkor på Lotta Edholms tid som skolborgarråd. Vi har sett till att det finns en likvärdighet i hela Stockholm och ser nu till att också förtydliga, muntligen, vad som ska vara tolkningen av dessa riktlinjer.

Anförande nr 115

Borgarrådet E d h o l m (L): Det fanns naturligtvis ett regelverk även på min tid, och det är faktiskt inte särskilt många fler som söker i dag än vad det var på min tid.

Det här handlar om de föräldrar vars barn Olle Burell nu säger inte ska ryckas upp ur sängen. Jag tror att de flesta föräldrar inte vill utsätta sina barn för det, utan de gör i stället såsom en mamma skrev till mig: Hon får förskott på arvet från sina föräldrar så att hon har råd att betala för dem som annars skulle ha kommit hem till henne eller som gjorde det tidigare.

Det är så det ser ut. Verkligheten är sådan i dag, och det beror faktiskt på de regler som Olle Burell har tagit fram. Han kan naturligtvis skylla på utbildningsförvaltningens tjänsteman, men ställer man inte en enda kritisk fråga och sedan inte lyssnar på remissinstanserna, då får man ett system som är omänskligt och som strider mot barnkonventionen.

Anförande nr 116

J o h a n n a S j ö (M): Ordförande! Jag måste säga att det är en väldigt märklig inställning. Det är ju oerhört bra att majoriteten och Olle Burell nu backar. Det är fem i tolv, men det är bättre än fem över tolv. Men gör då helt rätt och bifall vår återremiss! Förra gången vi stod här var ju svaret något helt annat. Då hade ni lyssnat på facken och inte föräldrarna, och då var ni helt inställda på att det var ett otyg att barnen skulle få somna hemma och att föräldrarna skulle avlösa barnvakten.

Någonting har alltså hänt på de här veckorna, och det är väl jättebra. Det är jättebra att den politiska debatten och diskursen faktiskt leder framåt, men jag tycker ändå att det är en jättekonstig inställning att Olle Burell står här och säger att de som känner att de har fått en felaktig bedömning ska höra av sig igen. Då undrar jag: Anser Olle Burell att alla de som har fått avslag har fått en felaktig bedömning, eller tycker han att de *känner* att de har fått en felaktig bedömning? Det här är ju ganska viktigt. Är det så att ni tycker att de som har till exempel ett jobb på Operan eller de som sitter här i kväll i salen och inte kan gå hem förrän vi har bestämt oss för att ranta färdigt, ska de kunna få hjälp med barnomsorg i hemmet eller ska de inte det? Är det någonting man *känner*?

Och när ni säger att ni inte vill styra hur tjänstemännen uppfattar vad som är särskilda skäl är det ju det som ni är till för. Ni *ska* ju ge vägledning. Ni *ska* ge särskilda skäl. Som Lotta Edholm var inne på har vi ju i alla tonarter försökt förklara hur det här kommer att sluta, och nu har det gjort det. Jag tycker alltså att det är lite märkligt att först säga att man inte vill ge några riktlinjer, men de ska förstå ändå.

Sedan måste jag ändå säga att jag trodde att vi hade lämnat Kentucky Fried Babies bakom oss. Det gör mig beklämd att få de här raljanta hänvisningarna till 7-11-förskola. Det är både beklämande vad gäller barnomsorg och förskola att inte kunna se att det här är någonting väldigt mycket större än så.

Stockholm ska vara en modern stad, en stad där man kan arbeta, där vi går mot en flexibilitet men också mot en medmänsklig inställning. Därför hoppas jag att ni bifaller vårt återremissyrkande och att ni gör om och gör rätt till nästa gång.

Anförande nr 117

Borgarrådet B u r e l l (S): Det är väl uppenbart för alla som lyssnar att vi talar förbi varandra lite grann och kanske ibland också missförstår varandra medvetet. Jag är ledsen att jag trodde att jag kunde använda ett uttryck som gjorde att man snabbt förstod att jag menade att vissa förskolor kunna specialisera sig på att som standard erbjuda extra tidig lämning och extra sen hämtning så att också de som jobbar på den förskolan vet att det här är någonting som ingår i profilen. Då är det också lättare att välja en sådan förskola, förutom att man kan behöva anordna sådan verksamhet på alla förskolor. Det var det jag menade med min liknelse från en annan bransch – det var dumt.

Jag håller med om att jag borde ha sagt ”tycker” och inte ”känner”, så har vi utrett den semantiska frågan. Men apropå som ni har sagt tidigare, att Moderaterna tar ansvar för hållbarhet, tycker ni att man ska få önska sig sådan här verksamhet fritt utan att det sker någon form av bedömning av behovet eller legitimiteten i det önskemålet?

Anförande nr 118

J o h a n n a S j ö (M): Nej, det tycker vi inte, och det har vi aldrig tyckt. Jag tycker verkligen att det vore bra om alla föräldrar skulle kunna vara hemma med sina barn den tid som barnen ska vara hemma sova. Men vi lever inte i den verkligheten, och det är därför det här regelverket finns.

Att gå, som ni, från att man har kunnat ha ett jobb med en obekväm arbetstid och ändå få tillvaron att gå ihop, till att 90 procent helt plötsligt får nej, det tycker jag inte är rimligt. Jag tycker att det är fullt rimligt att man anstränger sig och pusslar och försöker lägga sin arbetstid under dagtid, men om det inte går så menar jag inte att den ensamstående mamman som är dramatiker helt ska sluta jobba med dramatik och i stället börja jobba i en snabbköpskassa från nio till fem. Det menar inte jag, och det tror jag inte att Olle Burell menar heller.

Jag tycker alltså inte att man ska ha fri dragningsrätt på vad som helst, men jag tycker definitivt att de få i Stockholm som har bedömts behöva det här hittills väl är kvalificerade för att få fortsätta ha det.

Anförande nr 119

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Det var bara ett sammanträde sedan vi ganska tydligt diskuterade den här frågan. Det är bra att borgarrådet har börjat tänka om, men det är fortfarande dåligt att det tycks som om barnens bästa inte riktigt hamnar i fokus. Trots allt är det ju små barn det handlar om, små barn vars föräldrar måste försörja sig och kan försörja sig på vissa saker som inte sker under dagtid under den tid som förskolorna är öppna.

Jag hör att borgarrådet säger att då kan man ordna några förskolor som är öppna lite längre. Det är väldigt få människor som inte har någon i sin närhet som kan stötta upp eller som har arbeten där det är svårt att ändra arbetstiden. Det är ingenting som man gör alldeles självklart, man går inte ut och dansar på kvällarna och kräver att kommunen ska ordna barnomsorg, utan det här är riktiga människor och riktiga barn som försöker pussla ihop sitt liv under några år när barnen är små och ganska känsliga för de här förändringarna.

Längre öppettider kanske löser en del, men då ska de föräldrar vars barn kanske behöver en utökad barnpassning – det var ett dumt ord – utökat barnservice på kvällen välja just den förskolan som har det, fast det kanske bara handlar om två kvällar i veckan. Det blir så jättekonstigt: Här har vi den förskolan för de barn som inte passar in i huvudmönstret, och allt det gör vi för personalens skull, för att det är bra för personalen. Det framgår ju i flera av de här yttrandena att man inte kan ha ensamarbete, utan det måste vara minst två. Ensamstående föräldrar är ju inte två, så det måste ju kunna gå att vara tillsammans med ett barn och vara ensam. Det har ju gått tidigare.

Allt det här säger mig att eftersom borgarrådet tycker att det finns otydlighet i de nya riktlinjerna och oppositionen yrkar på återremiss så vore det väl väldigt välgörande om borgarrådet kunde säga att okej, då går vi med på återremiss och vi gör om och gör rätt. Sedan kommer vi tillbaka, och så är alla nöjda och glada och de få föräldrar som det här handlar om får barnomsorg.

Anförande nr 120

Borgarrådet B u r e l l (S): Den dag vi kommer till fullmäktige och alla är nöjda är glada blir någonting att fira.

Jag skulle vilja hävda att det här skulle fördröja saken i onödan, för det är ju så att i mina kontakter med utbildningsdirektören så ser hon inte svårigheterna att tolka det som jag också har sagt här i talarstolen, som står i Mina synpunkter och som jag har haft med i beredningen, nämligen att om man har särskilda skäl, vilket kan vara och jag har också förtydligat det, att man skulle behöva väcka barnet efter att det har somnat eller att barnet i onödan går miste om att sova tillsammans med minst en förälder i hemmet, då är det i min värld ett exempel på ett särskilt skäl.

Men att skriva det exemplet skulle då kräva även ett antal andra exempel, eller hur, och krav på att man ska ha en komplett lista på vad som utgör särskilda skäl. Då skulle vi riskera det som jag nämnde tidigare, nämligen att någon hamnade utanför fast de inte borde det, vilket den tjänsteman som får vägledningen av sin utbildningsdirektör skulle kunna missuppfatta.

Anförande nr 121

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Förstår jag borgarrådet rätt att det inte går att skriva riktlinjer som dem vi hade förut, där problemet inte tycks finnas? Det går inte att ha sådana riktlinjer, för de kan inte tolkas av tjänstemännen? Men förut kunde de ju uppenbarligen tolka dem, eller är det någonting som jag har missat här?

För mig känns det som om man till varje pris vill ruta in de här barnens tillvaro. De ska placeras där, och där ska de vara, för det är bäst för dem. I min värld är det socialism.

Vi ska dock inte dra det dithän. Jag vill ha en förklaring till varför inte tjänstemännen kan acceptera en viss förändring av reglerna tillbaka till de gamla som de kunde tolka på ett annat sätt.

Anförande nr 122

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill fortsätta där Christina Linderholm var i det som handlar om barnperspektivet. Majoriteten pratar ju väldigt ofta om barnperspektivet. Vi kunde senast höra i dag i interpellationsdebatten om kulturskolan att Torun Boucher ansåg att det var väldigt viktigt att ha ett barnperspektiv. Den av majoriteten inrättade barnombudsmannen sitter ju på självaste kansliet för mänskliga rättigheter.

Sedan kommer här ett ärende som verkligen berör barn och som jag tycker helt saknar ett barnperspektiv. Det finns ett slags krystat resonemang i Mina synpunkter om barnsäkerhet, men det utvecklas aldrig något vidare. I de remissvar som finns tycker jag också att barnperspektivet lyser med sin frånvaro.

Det är så lätt att säga att man ska göra barnkonventionen till ett levande dokument som är med oss i alla ärenden som vi beslutar om och som ska vara med oss i det dagliga arbetet. Men sedan är det svårare att verkligen leva upp till de där fina orden. Hur har barnkonventionen använts i det här ärendet? Hur har artikel 3 om att barnets bästa ska komma i främsta rummet anammats i det här ärendet? Eller artikel 12 om

att varje barn har rätt att uttrycka sin mening i frågor som rör barn – hur har det kommit till uttryck i det här ärendet? Kommer barnets vilja exempelvis att vara en del av de särskilda anledningarna för omsorg i hemmet, eller vad är det man ska lyssna på?

Föräldrar som jobbar sådana tider att de behöver barnomsorg under kvälls- och nattetid måste själva kunna få välja om den omsorgen ska ske i hemmet eller på en annan plats. Jag kan inte tolka barnkonventionen på något annat sätt. De särskilda skäl som skolborgarrådet hänvisar till är det alltså tjänstemän som ska avgöra. Men om ett särskilt skäl är att jag som förälder anser att för mitt barns trygghet så är det viktigaste att han eller hon får sova hemma, kan det vara ett särskilt skäl? Ska man i något slags vetenskaplig analys kunna motivera att det är det bästa för barnet, eller kan föräldrarnas vilja och känsla vara det som avgör det särskilda skälet?

Ni pratar om barns säkerhet, men jag tycker att vi också skulle prata om barns trygghet, och för många barn är det faktiskt en trygghet att kunna somna i det egna hemmet, och det tycker jag att vi ska ha med oss i detta ärende. Jag yrkar härmed bifall till den reservation som vi har lagt i kommunstyrelsen – återremiss.

Anförande nr 123

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! Som vi har märkt av debatten är det många känslor, och man kan också återropa barnkonventionen. Det är självfallet naturligt att en förälder vill ha barnet hemma, men som politiker måste vi ju se den här typen av frågor från ett övergripande perspektiv, från samhällets och stadens perspektiv. Därför har Sverigedemokraterna efter övervägande funnit att majoritetens förslag är det mest balanserade och förmodligen också det minst kostsamma. Därför bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 124

M a r g a r e t a H a g l u n d (–): Jag vill bara intensivt och hjärtligt stödja återremissyrkandet – naturligtvis!

Anförande nr 125

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande, fullmäktige! Bifall till återremissyrkandet!

Anförande nr 126

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Även Moderaterna vill yrka bifall till återremissyrkandet. Det är ju så att med de nuvarande förändringarna som kommer att träda i kraft med riktlinjerna kommer det att behövas fler särskilda undantag om man ska hänsyn till barnens bästa och föräldrarnas behov.

Det här blir i praktiken en skärpning av nuvarande riktlinjer som gör det än svårare att få barnomsorg i hemmet, i den trygga miljö som barnen bäst känner till. Det kommer krav på två i personalen, det kommer krav på att det ska vara barnomsorg i en ändamålsenlig lokal, och då blir det förtydliganden som skärper riktlinjerna till det sämre.

Vi vill utgå från föräldrarnas önskemål och för barnens bästa, inte från tjänstemännens perspektiv, och därför yrkar vi återremiss till detta förslag.

Anförande nr 127

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ordförande! Jag stöder naturligtvis återremisskravet och tycker att det är mycket sorgligt när socialdemokratisk prestige förstör för många av de barn i Stockholm som behöver och önskar få sova i sin egen säng.

Det har talats mycket om barnperspektivet och föräldrarna som känner sina barn bäst, så jag ska inte upprepa det, men jag är ganska förvånad, måste jag säga. Det finns ändå en majoritet här med flera partier, och det har varit väldigt tyst från till exempel Miljöpartiet och Ingegerd Akselsson Le Douaron som sitter i utbildningsnämnden. Jag trodde att det fanns lite mer möjlighet från Miljöpartiets sida. Tänk att ni stöder att barn måste sova på förskolan hela natten genom de nya riktlinjerna! Vilka bryr sig Feministiskt initiativ om? Tydligen inte barnen i alla fall. Och Vänsterpartiet – är det så att ni också bryr er mer om personalen än om barnen?

Jag skulle vilja veta vad ni tycker och varför ni stöder det här förslaget. Varför tycker ni att det är så bra?

Anförande nr 128

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Det här är en komplicerad fråga. Problemet är att när man har människor som går hem till folk så finns det ett antal problem med det som ni kanske inte riktigt har sett. Bland annat handlar det om att föräldern blir väldigt beroende av en person för att det ska fungera, och som vi vet kan man bli både förkyld och det kan hända en massa saker. Dessutom är det så att det *kan* fungera väldigt bra. Jag har själv bekanta alldeles i närheten som har sådan barnomsorg, och det funkar, men det kan också fungera dåligt.

Barnkonventionen är ju att man tar hänsyn till barnens behov, och då behöver man se till att de har en så trygg och säker omgivning som möjligt. Jag tror nu inte att barn far så väldigt illa av att sova på ett annat ställe om de vänjer sig vid det. Där är vi just nu.

Anförande nr 129

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Jag noterar att Ingegerd känner en som har detta och att det fungerar bra men att hon är orolig för alla de andra som hon inte känner och som inte har uttryckt klagomål. Det tycker jag är rätt anmärkningsvärt.

Ni talar också om att det ska vara en trygg miljö att sova i och att det är tryggt att sova på förskolan. Det betyder alltså att vissa barn under vissa förhållanden kommer att sova på förskolan, och sedan, om de har tur att det är på samma nattis som den vanliga förskolan är, ja, då kan de vara där kanske veckovis. Jag tycker att det börjar likna kibbutz!

Anförande nr 130

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande! Jag tycker att det är lite magstarkt att anklaga oss i Feministiskt initiativ för att inte bry oss om barn. Under er mandatperiod fanns det ju inte ens en barnombudsman.

Däremot ser jag att det är väldigt bra, som Olle Burell säger, att det här kommer att omprövas och att de föräldrar som har fått avslag kommer att få en ny chans. Det är

det som är vägen framåt. Men att vi inte skulle bry oss om barn, det håller jag verkligen inte med om.

Anförande nr 131

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Jag tycker att det är ganska magstarkt att ha en barnombudsman som alibi för att försämbra förhållandena för barnen i Stockholm, måste jag säga. Och om det är så att Sissela Nordling Blanco tycker att man ska titta mer på det här – varför går ni inte med på återremiss då, och varför har ni från första början gått med på en sådan här idiotisk sak?

Anförande nr 132

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag måste nog säga att det här är ett av de snurrigaste ärenden jag någonsin har sett i den här församlingen. I grund och botten är det jättebra riktlinjer. Vi skulle aldrig ha haft några synpunkter över huvud taget om det inte var just på den här punkten. Det är bra att det är gemensamma riktlinjer. Det är bra att besluten fattas centralt i Stockholms stad. Mindre bra är att rektorerna även fortsättningsvis kommer att vara ansvariga för det praktiska, men det har de ju varit tidigare också, så det är någonting vi hade kunnat diskutera.

Det snurriga med detta är att ni först hittar på ett regelverk som uppenbart drabbar människor, enskilda individer, i Stockholm väldigt hårt. Det här är oftast mammor som är ensamstående och som inte har ett socialt nätverk som kan hjälpa till på kvällarna och ta hand om barnen. Det kan också vara gifta föräldrar som jobbar inom samma bransch, till exempel som musiker eller skådespelare. Det är ganska få, men det drabbar dem väldigt hårt.

Vi säger detta under ett års tid. Sedan börjar det komma mejl och skrivas debattartiklar. De här föräldrarna kommer upp till ytan och frågar vad ni håller på med. Då vaknar skolborgarrådet upp och säger att det här kanske inte var så bra. Nej, det är ju det vi har sagt hela tiden – det här var helt enkelt inte så bra. Regelverket borde skrivas om.

Då säger skolborgarrådet att nej, vi behöver inte skriva om riktlinjerna. Det står visserligen helt klart och tydligt i riktlinjerna att barnomsorgen av pedagogiska skäl och säkerhetsskäl ska ges i nattis. Vad det ska vara för pedagogik mitt i natten förstår jag inte riktigt, men ändå. Det finns en massa skäl. Sedan säger han ovanpå det att nej, det blev ändå inte så bra, utan det är några stackars tjänstemän på utbildningsförvaltningen som ska fatta beslut som går stick i stäv med de beslut som skolborgarrådet vill att vi ska fatta här i kväll!

Jag kan inte förstå varför vi inte bara kan ta det här återremissyrkandet, ändra några små detaljer så att de här föräldrarna kan leva i den trygga förvisningen att det inte är beroende av godtycke från utbildningsförvaltningens tjänstemän huruvida de ska få den barnomsorg i hemmet som de faktiskt begär. Det blir ju ett fullkomligt godtycke om vi först hittar på ett regelverk som skolborgarrådet sedan säger egentligen inte gäller. Jag skulle vilja vara den tjänsteman i utbildningsförvaltningen som ska fatta beslut utifrån det här!

I dag finns det mammor – jag har själv fått mejl från dem – som säger att de redan nu har fått besked om vad som ska hända vårterminen 2018, och där finns tyvärr bara

nattis som alternativ. Jag tycker att det här borde vara så himla enkelt. Vi skulle kunna vara överens, för uppenbarligen tycker även Olle Burell att det är fel. Men då måste regelverket ändras. Det kan inte vara så att det här baseras på godtycke!

Anförande nr 133

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag är glad att Lotta Edholm säger att väldigt mycket i riktlinjerna är bra och att det inte är kontroversiellt. Om jag ska vara helt ärlig här så är det väl ett klassiskt exempel på att vi har talat förbi varandra. Ett skäl till att vi har gjort det är att inte någon av oss har varit tillräckligt duktig på att förtydliga att det handlar om lite olika kategorier. Till exempel använder du, Lotta, ordet ”nattis” här vilket leder tanken fel, för de flesta behöver inte nattis, det vill säga omsorg på natten, utan man behöver snarare kvällis, det vill säga barnpassning, vilket man får säga att det är när man passar ett barn som sover. Det är ju ingen pedagogisk verksamhet då, utan det ska vara tryggt om barnen vaknar och så vidare. Det är den lilla, lilla kategorin.

Jag inser självkritiskt att jag har stångat huvudet blodigt för att kunna förklara att när man bygger ut den typen av annan verksamhet som vi också vill göra så är det viktigt med just barnperspektivet, barnsäkerheten och arbetsmiljöfrågorna.

Anförande nr 134

Borgarrådet E d h o l m (L): Men det här handlar ju om de barn som faktiskt finns i dag! Det är inte någon ny kategori, utan det är ju den gamla kategorin som Olle Burell, med det regelverk som han nu har hittat på, faktiskt utesluter från barnomsorg på kvällstid. Det är ingen ny kategori.

Det kan inte vara så att vi ena dagen fastställer riktlinjer i den här salen som är fullkomligt glasklara, och nästa dag ger sedan Olle Burell besked via sina borgarrådssekreterare att det nog löser sig, bara man kommer in med en ny ansökan. Så kan det faktiskt inte fungera, och de här mammorna får nu besked om att samma sak kommer att gälla för vårterminen 2018.

Borgarrådet Burell måste förstå att det här handlar om enskilda människor som får hela sitt yrkesliv förstört av idiotregler som han faktiskt har satt sitt namn under. Jag kan inte förstå varför vi inte bara kan ändra det!

Anförande nr 135

F r e d d y G r i p (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det kommer lite frågor om varför det bara är Olle Burell som pratar och inte majoriteten. Det beror på att vi har en stark majoritet. Vi är sammansvetsade. Vi är fyra partier som tar ansvar tillsammans, och Olle Burell uttrycker i de här debatterna en fullständigt klar linje som vi alla står bakom och som vi håller med om.

Det är riktlinjer som i grund och botten ska stärka förskolan när vi bygger ut barnomsorg på obekväm arbetstid. Vi har hela tiden skrivit om särskilda skäl. Sedan har det kommit till allas kännedom att det här inte riktigt har tolkats på det sättet. Vi har då pratat med utbildningsförvaltningen, och de säger att det är inget problem med regelverket, utan det går att göra omprövningar så att vi kan få en behandling av olika barn och de behov som de har. Barn i vår stad ska få en bedömning och en barnomsorg som är högkvalitativ och som vi alla fyra partier sätter vårt namn på.

Därför yrkar jag och Vänsterpartiet på kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 136

Borgarrådet E d h o l m (L): Det förvånar mig inte ett dugg att Vänsterpartiet tycker att det här är toppen. Barnomsorg som ges av andra än förskolor brukar ju inte vara något som Vänsterpartiet gillar.

Jag hoppas nu att Freddy Grip inser att det han gör är att lägga sig i utbildningsförvaltningens myndighetsutövning, den myndighetsutövning som helt och hållet bygger på det regelverk som detta fullmäktige har fattat beslut om tidigare, när vi varnade för exakt dessa konsekvenser. Det är inte så att de här människorna plötsligt har kommit flygande nu. Vi har sagt i mer än ett års tid att detta kommer att ända, men ni bara struntade i det, och det Freddy Grip nu säger, att vi ska ha det här regelverket men tala om för tjänstemännen i Stockholms stad att de ska följa några helt andra regler som finns i Freddy Grips huvud, det är oacceptabelt och det är underlag för en JO-anmälan, skulle jag säga!

Anförande nr 137

F r e d d y G r i p (V): Det här är riktlinjer som ska öka likvärdigheten så att man alltså får samma bedömning oavsett var i staden man bor. Det här är riktlinjer som ska göra att det här blir en tryggare och bättre hantering av de här sakerna, för det är barnen och föräldrarna i Stockholm värda.

Jag kan inte göra en annan bedömning än att om utbildningsförvaltningen säger att det går att lösa de här sakerna som vi har skrivit om med rådande regelverk, ja, då är det kanske inte regelverket det är fel på. Därför yrkar jag på kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 138

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är väl fem partier, för Sverigedemokraterna stöder ju också Vänsterpartiet i att nu försvåra för en trygg barnomsorg för fler barn i hemmet.

De här riktlinjerna försvårar för det ni säger er eftersträva. Det kommer alltså att bli mindre tryggt för barnen i Stockholm. Man skärper formuleringarna i de nuvarande riktlinjerna om var barnomsorg på obekvämt arbetstid och nattetid ska bedrivas. Man skärper också kraven på grundbemanning, något som kommer att försvåra också barnomsorg nattetid och kvällstid.

Allt detta sammanvägt kommer att innebära att många som i dag är beroende av att jobba sena kvällar, men också nattpersonal på våra akutsjukhus och annat, kommer att tvingas sluta sina jobb. Det är vad de önskar för sina barn och för sina familjer som bör vara vägledande, inte vad politiken och tjänstemännen tycker. Det här är klåfingrighet på högsta nivå!

Anförande nr 139

F r e d d y G r i p (V): Det som den borgerliga sidan och oppositionen vägrar att ta till sig eller vägrar inse är att det här handlar om att öka tryggheten för barnen. Det handlar om att stärka tryggheten och öka kvaliteten i barnomsorgen på obekvämt arbetstid. Det ser väldigt olika ut för olika barn.

Det ska finnas lösningar som är anpassade efter det, men hela tiden finns det ett barnperspektiv. Det finns ett barnsäkerhetsperspektiv, och det här handlar om att öka kvaliteten och öka likvärdigheten så att vi faktiskt får en tryggare barnomsorg för samtliga Stockholms barn.

Anförande nr 140

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det har inte framkommit någonstans i handlingarna att tryggheten för barnen skulle öka med detta. Jag skulle vilja att Freddy Grip tar tillfället i akt att förklara på vilket sätt tryggheten ökar för det enskilda barnet om det mot sin vilja ska sova utanför hemmet i stället för i sin egen säng. På vilket sätt tycker Freddy Grip att detta ökar tryggheten för det enskilda barnet och för barnets föräldrar? Och varför är det så tyst om barnkonventionen? Hur har ni tagit barnkonventionen i beaktande i det här ärendet? Det skulle jag också vilja ha svar på.

Anförande nr 141

F r e d d y G r i p (V): Att jobba med barn handlar om att ha de bästa villkoren för att kunna ta hand om barnen och göra sitt professionella jobb, och det handlar det om att vara trygg. Man ska ha arbetskamrater och en trygg miljö där man får utrymme att göra det professionella jobbet. Det värsta som skulle kunna hända är om det skulle uppstå en misstanke om att det skulle ske ett övergrepp eller om någonting inte skulle stå rätt till. Då är det naturligtvis otroligt mycket tryggare och säkrare för föräldrarna, barnen och personalen om det finns kollegor och man har ett kollegialt arbete här. Det är klart att det är tryggare.

Sedan finns det andra saker att beakta. Om barnet bara ska somna och föräldrarna sedan ska sova i sängen finns det kanske sätt att få de två sakerna att hända samtidigt, och det är det vi försöker göra.

§ 23 Starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden (2016:176)

Anförande nr 142

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Den motion som vi nu behandlar är viktig. Den är viktig för att motverka segregation, viktig för att vi behöver öppna fler vägar till jobb och viktig för att vi ska kunna stärka kvinnor så att de kan stärka sina familjer. Men motionen är också viktig för att den sätter fingret på hur jobb skapas. Det är inte kommunen som skapar jobben. Jobb skapas av människor som får chansen att bidra.

I svaret har majoriteten hänvisat till många av de insatser som staden redan gör, men det är inte vad den här motionen handlar om. Stadens insatser ska självfallet utvärderas och utvecklas om de visar sig vara effektiva. Jag skulle gärna se en än tydligare resultatstyrning av stadens arbetsmarknads- och företagarpolitik. Utvecklingen när det gäller företagsklimatet i Stockholm visar att det skulle behövas. Den här motionen handlar om en helhet. Den handlar inte bara om en utbildning i företagande utan också om ett mentorskapsprogram och ett mikrolånesystem som utvecklas med näringsliv och civilsamhälle som grund. Motionen handlar om hur staden, inte på egen hand utan tillsammans med den kraft och det engagemang som finns i Stockholm, kan göra det så enkelt som möjligt att starta eget och skapa jobb.

Att minska kvinnors utanförskap är viktigt för så oerhört många fler än för de kvinnor som den här motionen vänder sig till. Det berör var och en av oss i hela Stockholm. Därför är det här en så viktig motion.

Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 143

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Majoriteten har ställt om stadens arbetsmarknadspolitik till att aktivt rusta människor för jobb. Vi ser resultatet i form av en sjunkande arbetslöshet i alla åldrar, inte minst bland unga. Samtidigt är arbetsmarknaden segregerad och alltför många får inte chansen till egen försörjning och den självständighet som det ger. Det gäller framför allt personer med kort utbildningsbakgrund.

Det är genom utbildning och praktisk arbetslivserfarenhet som man skapar förutsättningar för en långsiktigt hållbar etablering på arbetsmarknaden. Vår budgetsatsning på kvinnor långt från arbetsmarknaden är igång med anställningar av så kallade stadsdelsmammor som gör att våra insatser kommer att nå fler. Vi har uppsökande verksamhet där stadens jobbtorg är en viktig aktör.

En viktig del i arbetet för att lyckas med matchningen på arbetsmarknaden är att ta till vara människors förmågor och erfarenheter. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikesfödda är en prioriterad fråga i detta. Som en del i arbetet med att stärka kvinnor som står långt utanför arbetsmarknaden har bland annat Start-Up Stockholm fått i uppdrag att arbeta med främjandet av kvinnligt företagande bland utrikesfödda kvinnor. Genom Start-Up Bussen skapas möjlighet att få information och rådgivning på plats i sitt bostadsområde.

Stadens jobbtorg ger dessutom stöd och information till den som vill starta eget företag. Utöver det pågår ett arbete för att se över möjligheterna att lokalt etablera nätverk med Stockholms kranskommuner kring samverkan och erfarenhetsutbyten gällande starta eget-insatser.

Den här motionen är oerhört detaljerad i sina att-satser. Om det verkligen skulle vara så att kommunfullmäktige skulle bestämma skulle våra kvinnor ute i Rinkeby-Kista få låna pengar av privatpersoner. Är det detta vi vill? Dessutom vill man att man startar detta i Husby. Rinkeby-Kista är faktiskt en av de stadsdelar som fortfarande har kvar en näringslivssamordnare som också hjälper till på den här punkten.

Vi har under de senaste två åren initierat flera arbetsmarknadsåtgärder som fokuserar på eget företagande. Genom den uppsökande verksamheten och organiserade gruppaktiviteter har många kvinnor fått stöttning samt ett utökat kontaktnät, vilket är en viktig aspekt för att ta sig in på arbetsmarknaden oavsett om det är genom eget företagande eller som anställd. Men jag kan aldrig någonsin fatta ett beslut om att just ytterstadens kvinnor även ska låna pengar hos privatpersoner. Jag tycker att den här motionen är jättekonstig i sina att-satser.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 144

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Tack, Centerpartiet, för att ni engagerar er i de kvinnor som står långt från arbetsmarknaden! Det gör även vi rödgrönrosa. I varje budget sedan valet och vi lagt resurser på och initierat insatser för att förbättra stadens arbete för att nå och stödja just dessa kvinnor så att de får ett arbete. I den senaste budgeten är det en satsning på 6 miljoner kronor på riktade och intensifierade insatser för att skapa fler vägar till jobb och studier för att ge fler kvinnor bättre möjligheter att få arbete och egen försörjning. En del i det arbetet är självfallet att stödja dem som vill satsa på att starta eget.

Som vi kan läsa i remissvaren sker redan insatser för att stödja det egna företagandet hos kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Vi i Vänsterpartiet anser att det är viktigt att vi fokuserar långsiktigt genom att utveckla det arbete som redan påbörjats i stället för att påbörja och starta nya projekt.

Vad gäller mikrolån finns statliga Almi som kan ge små lån med bra villkor i de fall där det krävs kapital. Stiftelsen Start-Ups insatser fokuserar på ytterstaden och utrikesfödda kvinnor. Stadens alla jobbtorg ger i dag information och stöd till dem som vill starta eget vid sidan av den mängd av olika insatser som de erbjuder för att rusta och stärka fler människor för att de ska få en stadig fot på arbetsmarknaden.

För att nå de mammor som Stina nämner i motionen finns även andra åtgärder som kan nå långt. Jag vill passa på att nämna den kallköksutbildning som genom de romska brobyggarna vid Farsta jobbtorg riktats mot romer och utvecklats i samverkan med de berörda romerna varav många är kvinnor. Det var 25 personer som påbörjade utbildningen. Två hoppade av eftersom de fick ett annat jobb, och de 23 som slutförde utbildningen har nu jobb i kök på skolor, äldreboenden och behandlingshem. Det är faktiskt så att även staden skapar jobb. Vi har många jobb i staden som är bra.

Jag vill avsluta med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 145

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Förra veckan medverkade jag i ett seminarium om framtidens mottagande av nyanlända. Det var ett mycket bra och viktigt panelsamtal eftersom det var en seriös diskussion där alla medverkande, inklusive jag själv, vågade titta utanför boxen och fundera på hur vi kan skapa en bra grund för etablering av nyanlända som kommer till Sverige och inte minst till Stockholm så att de snabbt får in foten på arbetsmarknaden eller påbörjar olika typer av insatser för att etablera sig i samhället.

Det som fängade min uppmärksamhet under det här seminariet var att om utrikesfödda kvinnor skulle komma i arbete skulle det öka svenskt bnp, det vill säga bruttonationalprodukten, med 1,5 procentenheter. Arbetslösheten skulle minska med en hel procent och de offentliga finanserna skulle stärkas med 37 miljarder kronor. Det är ganska mycket pengar som skulle kunna komma in till det offentliga om vi skapar en bra introduktion så att även utrikesfödda kvinnor kan få in foten på svensk arbetsmarknad.

Sanningen är den att Arbetsförmedlingen nyligen kom med statistik för hur arbetslösheten generellt ser ut i Sverige, och statistiken för augusti visade väldigt tydligt att arbetslösheten bland inrikesfödda bara ligger på 3,9 procent, men för utrikesfödda ligger den på hela 22 procent. Om man bryter ned detta till utrikesfödda män och kvinnor får vi ganska hiskeliga siffror när det gäller gruppen utrikesfödda kvinnor.

Det är viktigt och bra att staden har olika typer av insatser när det gäller arbetsmarknadspolitiska åtgärder, utbildning, praktik och uppsökarverksamhet för att fånga upp de kvinnor som i dag har hamnat helt utanför radarn. Men jag tror att vi befinner oss i ett läge där vi faktiskt måste våga titta på andra lösningar också. Kommunen själv kan inte lösa de stora problem som vi har när det gäller etableringen. Jag tycker att den här motionen har en mycket viktig utgångspunkt. Det finns ett mycket bra förslag här på hur man kan fånga upp utrikesfödda kvinnor genom att hjälpa dem att starta olika typer av företag. Jag tycker inte att det är okej att bara hänvisa till att det här Start-Up Programmet med bussar som åker runt i utsatta områden ska fånga upp kvinnorna.

Jag tror att vi måste våga lyfta blicken och också titta på andra lösningar. Den här motionen visar på en sådan, och därför yrkar jag bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 146

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Gulan! Jag vet att du är jätteengagerad i de här frågorna, och det är väldigt många i den här fullmäktigesamlingen. Men att bifalla den här motionen skulle innebära att vi detaljstyr ett specifikt projekt, som ligger utanför den organisation som vi har, just till Husby. Det innebär att vi här skulle bestämma att just när man bor i ytterstaden och är invandrarkvinna skulle man inte gå till banken och låna pengar utan man skulle göra det av privatpersoner och bli beroende av dem. Det som gör att jag tycker att den här motionen inte kan bifallas handlar om den oerhörda detaljstyrningen och framför allt

om hur man resonerar kring långivningen. Jag tycker att den är mycket otrygg. Just i ytterstaden skulle man hitta på långivningssystem som utgår från privatpersoner och privata företag. Jag tycker inte att det är okej.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 147

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Mirja kan inte ha läst den här motionen, för den handlar inte om att privatpersoner ska ge en massa lån till utrikesfödda kvinnor. Jag tycker inte att man ska se ned på möjligheten att ha mikrolån. Vi har sett hur mikrolånesystemet har fungerat på ett mycket bra sätt i många delar av världen så att många kvinnor har kunnat bli egna företagare. Jag tror att det sänder en signal om vilken syn vi har på utrikesfödda kvinnor och deras möjligheter att kunna bli en del av samhället.

I många länder där kvinnor kanske inte har fullt tillträde till arbetsmarknaden har man genom mikrolånesystem kunnat lyfta kvinnor ur fattigdom, och det har också påverkat hela familjer på ett mycket positivt sätt. Jag tycker att Mirja har en väldigt märklig syn på detta med olika sätt att bryta det utanförskap som många kvinnor, inte minst i den stadsdel som hon bor i, lever i. Här finns det ett mycket positivt förslag.

Anförande nr 148

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Tack för en bra motion! Jag håller verkligen med om hur viktigt det är att jobba för att fler kvinnor med utländsk bakgrund ska komma in på arbetsmarknaden. Nyanlända kvinnor är arbetslösa i högre utsträckning, och det kommer kanske att vara ett av våra största jämställdhetsproblem framöver. Därför är jag glad att vi i den rödgrönrosa majoriteten har satsar väldigt mycket på kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. I min stadsdel, Enskede-Årsta-Vantör, har vi nu två stadsdelsmammor som jobbar för att nå andra kvinnor som är isolerade och inte har kontakt med samhällslivet.

De här stadsdelsmammorna möter kvinnor som inte vet om att det finns öppna förskolor i deras område, de vet inte vart man går för att få hjälp med arbete och så vidare. Det här är ett bra första steg för att nå de kvinnor som i sin tur sedan ska komma in på arbetsmarknaden. Jag tror att detta är någonting som vi kommer att behöva jobba ännu mer med. Vi måste också se att det handlar om diskriminering på arbetsmarknaden och ta reda varför man inte kommer in. Man behöver göra betydligt större riktade satsningar på nyanlända kvinnor som målgrupp.

Den genusbudgetering som vi har infört under våra år i majoritet har visat att jobbtorgen främst når män även om både kvinnor och män är arbetslösa i lika hög utsträckning. Det är ett systemfel som vi nu jobbar vidare med för att vi ska nå fler kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.

Anförande nr 149

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Om Lisa Palm nu tycker att det här är en bra motion undrar jag varför inte hon och Feministiskt initiativ väljer att stödja motionen. Det var bra att du nämnde stadsdelsmammor. Det är en satsning som ni föreslog för inte så länge sedan, och den passerade arbetsmarknadsnämndens bord.

Jag tycker att det är otroligt beklämmande och oroande att ni kommer med klassiska projektsatsningar när vi har en så stor utmaning med utrikesfödda kvinnor som står längst bort från arbetsmarknaden och när mediantiden för en utrikesfödd kvinna att få ett arbete är så mycket som nio år. Det här är ju bara ett tillfälligt projekt som inte kommer att lösa det stora problemet med att kvinnor befinner sig i ett permanent utanförskap.

Jag har inte förstått vad stadsdelsmammorna ska göra. Det tycker jag är tråkigt, för man satsar en massa pengar på det här projektet som kommer att ta slut något år senare. Tycker du att detta är ett sätt att lösa det? Eller vill du se långsiktiga lösningar? Varför inte stödja motionen i så fall?

Anförande nr 150

L i s a P a l m (FI): Jag träffade stadsdelsmammorna häromdagen. De jobbar utifrån medborgarkontoret i Rågsved där de träffa kvinnor, jobbar uppsökande och så vidare. De har träffat väldigt många kvinnor, och det känns mycket positivt. Jag delar din mening om att det ofta är projektbaserade satsningar som görs. Därför hoppas jag att vi ska kunna fortsätta den här satsningen framöver.

Jag ställer mig inte bakom motionen av just det skäl som Mirja tar upp. Jag tror inte på mikrolåneidén, och därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 151

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det har framförts många goda argument här, så jag vill bara yrka bifall till motionen.

Anförande nr 152

J o h a n n a S j ö (M): Jag vill också yrka bifall till motionen och säga att jag tycker att det är lite synd att man låter det bästa bli det godas fiende. Det finns någon liten variant här och någon liten variant där som man inte riktigt tycker om, och då sågar man alltihop. Jag tycker att det någonstans finns för mycket av självgodhet hos majoriteten. Man slår sig för bröstet och säger att det man gör är tillräckligt, men det är helt uppenbart att det som görs inte är tillräckligt. Det tar för lång tid för utrikesfödda kvinnor att komma in på arbetsmarknaden. Det är för svårt och för krångligt. Man behöver vända på fler stenar och göra mer, och då är väl det här ett utmärkt första sätt att göra det.

Anförande nr 153

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att företagande i ytterstaden är en viktig fråga. Det är mycket viktigt att kvinnor startar nya företag i de branscher som de kan eller som de utbildar sig i. Men jag tror också att arbetsmarknadsfrågorna i en stadsdel mår mycket bra av att hållas samman. Där tycker jag att jobbtorgen och deras rådgivning ger en riktigt bra grund.

Ett annat sätt också hitta de här kvinnorna är till exempel våra introduktionsförskolor. Dit kommer sfi-lärare, där lär man sig svenska, där motiveras man att komma ut på arbetsmarknaden och starta eget företag. Jag tror inte på att vi här ska bestämma att vi ska införa ett mikrolånesystem i Husby och ha ett speciellt projekt just där. Jag tror på en sammanhållen arbetsmarknadspolitik i Stockholms stad.

Jag var en av dem som en gång i tiden var emot jobbtorgen, men jag tycker nu att de är bra.

Anförande nr 154

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande! Tack, Mirja! Jag tycker att det är underbart att höra att du var emot jobbtorgen och nu är för dem. Jag tycker att det är en framgång för hela samarbetet här.

Det här handlar inte om att man ska göra ett punktexperiment i Husby, utan det handlar om att man vill göra ett försök med mikrolån och att Stina har pekat ut Husby som ett tänkbart första ställe. Det går säkert att komma överens om att börja någon annanstans om det skulle vara så.

Livet som kvinna är ju större än att man är på förskolor, så introduktionsförskolor når kanske inte alla. Man kanske rent av kommer utan att ha några barn. Eller man kanske befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden och har dålig förankring på den svenska arbetsmarknaden även om man har bott här större delen av sitt liv. Vänd på lite fler stenar! Se lite mer! Acceptera att det finns en hel del utmaningar och börja ta tag i dem!

Anförande nr 155

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, åhörare och ledamöter! Låt mig börja med att göra en liten historisk tillbakablick kring den här motionen. Den skrevs till följd av att motionären, Stina, hade haft kontakt med förortsfeministerna. Hon har bollat den här frågan med dem, och den har fallit i väldigt god jord hos dem. Den svarar på ett verkligt problem som människor upplever. Jag tycker att det är viktigt att vi gör de insatser vi kan för de här människorna.

Men det var egentligen inte därför jag begärde ordet igen, utan jag reagerade på att det låter lite på majoriteten som om det skulle vara något alldeles vansinnigt hemskt om nyföretagare plötsligt får tillgång till privat riskkapital. I min värld är det precis så som allt företagande fungerar. Man startar ett företag, och de som tror på idén hjälper till att få igång verksamheten. Det är ett betydligt större problem att människor tvingas leva på bidrag.

Anförande nr 156

Borgarrådet R ä i h ä (S): Faktum är att vi har ökat möjligheten till vuxenutbildning. Alla som vill komma in på komvux kan göra det för att så småningom få jobb. Jag tror inte att ni i era budgetar har lagt lika mycket pengar på arbetsmarknadssatsningar som vi har gjort. Vi har minskat ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten i ytterstaden.

Det kanske är så att jag är väldigt gammaldags. Ska jag, om jag var en kvinna som precis har kommit till Sverige och flyttat till Husby – det pekas ju ut att det ska börjas i Husby – knalla iväg till en privatperson som bor som granne och be om ett litet lån för att starta ett företag? Det är en oreglerad marknad, och det gillar jag inte.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 157

J o h a n F ä l l d i n (C): Jag gillar fritt företagande. Där skiljer vi oss möjligtvis. När det gäller jobb och företagande, särskilt om man vill arbeta för nyföretagande, räknas det inte riktigt i hur mycket pengar kommunen lägger på arbetsmarknadsnämnden, utan det handlar om att se till att det finns goda förutsättningar för människor att starta företag. Det innebär att man ibland också måste se till att det finns möjligheter för människor att få ett kapital till att starta företag och inte ha så höga skatter att företagande allvarligt försvåras. Här finns det en klar ideologisk skillnad. Den är tydlig. Jag vill ha fler företag. Jag vill ha fler företag och fler jobb.

§ 24 Tillträdesförbud till stadens simhallar (Utl. 2016:177)

Anförande nr 158

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att yrka bifall till den alliansgemensamma reservationen i kommunstyrelsen. Ordningen och tryggheten i stadens simhallar måste upprätthållas. Förövarna ska straffas. Genom ett tillträdesförbud kan staden tydlig ta ställning för allas trygghet i våra badhus.

Vägen som majoriteten har valt att slå in på med konsuppdelade bubbelpooler är inte rätt väg att gå. Stadens syn på de här handlingarna måste vara glasklar. Vi får inte ge efter för detta oacceptabla beteende. Givetvis ska de som begår brott lagföras. Jag vet att uppsåtet hos majoriteten är gott och inte ont, men det förslag som finns i motionen skulle kunna innebära ett steg närmare en tryggare och lugnare situation i våra badhus.

Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 159

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill tacka för den väckta motionen. Den är viktig. Men sedan kommer vi till slutklämman. Jag vill vara mycket tydlig med en sak. Människor som inte betar sig ordentligt på våra bad eller till och med begår brott på våra idrottsanläggningar blir redan i dag avvisade och portade. Så har det varit länge, och det är självklart att personer som förstör för andra inte är välkomna på våra bad. Jag kan inte nog understryka hur viktigt det är att alla som går på våra kommunala bad ska känna sig trygga. Ofredande av personer får aldrig någonsin accepteras under några som helst omständigheter. Det är av yttersta vikt att alla stadens invånare kan känna sig trygga i staden och i våra verksamheter.

I november 2015 framkom det att antalet ofredanden på Eriksdalsbadet hade ökat. Sedan dess har vi arbetat ihärdigt och kontinuerligt för att säkerställa en trygg miljö på stadens bad. När de sexuella ofredandena uppdagades fick idrottsförvaltningen omgående i uppdrag att genomföra en omfattande trygghetsöversyn. I dag ser vi en tätare dialog med polisen som har utökat sin närvaro. Bemanningen är dubblerad på kvällar och helger. Idrottsförvaltningen har även ansökt om kameraövervakning. Det är åtgärder som vi ser har gett effekt då antalet anmälningar faktiskt är mindre än förut.

Men vi ser också att vi behöver kunna upprätthålla avstängningar när personer väl har portats från baden. Därför har vi nu i staden en färdig ansökan om att få föra ett avstängningsregister. Jag tror att det är en svår väg framåt. Vi måste få den möjligheten. I dag är det förbjudet i lag att föra den typen av register, och de kan aldrig upprättas utan laglig grund. I slutändan kan önskan om en effektiv portning därför behöva bli en fråga för lagstiftarna i form av särlagstiftning. Det jobbar vi på.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, och jag önskar att vi kan få tillstånd att föra ett sådant register. Det här är sådant som inte ens arbetsgivare får göra över medarbetare som har misskött sig på jobbet eller begått brott på arbetsplatsen. Då får man inte föra sådana här register. Det måste alltså godkännas så att vi får tillstånd att göra detta.

Anförande nr 160

B o S u n d i n (M): Ordförande! Jag måste ända fråga hur Socialdemokraterna ställer sig till de här problemen. Den här motionen är visserligen ett och ett halvt år gammal, det har hänt en del på vägen, men problemen finns fortfarande kvar. Den här synen på kvinnor är väldigt märklig där ni tillåter och tycker att det ska vara könsseparerade bubbelpooler. Det är fortfarande så på Eriksdalsbadet.

Otryggheten ökar inte bara på våra badhus utan även på våra idrottsanläggningar. Vad tänker staden göra för att kompensera för den brist på poliser och andra som ska sköta detta på våra idrottsplatser? Att polisen inte har tillräckligt med resurser är statens uppgift att lösa, men då måste kommunen gå in och säkerställa att alla kan vara på badhusen och idrottsanläggningarna. Poängen är att förövarna ska bort från anläggningen och inte de som utsätts för detta.

Anförande nr 161

Borgarrådet R ä i h ä (S): Det är ju detta vi jobbar med. Förövaren ska bort och inte den som angrips. Du vet likaväl som jag, eftersom vi har bott i samma område i decennier, att vi har haft de här problemen emellanåt på Husbybadet. De kommer med ganska jämna mellanrum. Det handlar om sexuella trakasserier på äventyrsbadet. Till slut handlar det om att man ska polisanmäla varje sådan händelse. Sedan får vi hoppas att vi får föra ett register över de här brotten så att man exakt utifrån registret kan säga: Du får inte komma in på badet.

Anförande nr 162

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Simhallarna är en mycket viktig plats för folkhälsan. De är omtyckta av alla stockholmare, och därför är det viktigt att alla också känner sig trygga i våra simhallar.

Detta är en fråga som gäller långt mycket mer än tillträdesförbud, och det är en fråga där arbetet går framåt. Det är ganska glädjande att vi kan konstatera att den självupplevda tryggheten är högre nu i simhallarna än vad den var 2014.

Däremot är ju varje övertramp ett för mycket. Vi har tagit det här arbetet på allvar sedan mandatperiodens början. Redan i budgetarna för 2015 och 2016 investerade vi miljoner i att miljöerna på arbetsplatserna och i simhallarna skulle vara trygga. Vi har gjort omklädningsrummen tryggare. Vi har investerat i fortbildning av personal. Och när vi har haft den här typen av allvarliga incidenter har vi också ökat personaltätheten. Vi har börjat porta dem som missköter sig, och vi har till och med undersökt om det går att få ett undantag från datalagringsdirektivet för att ha ett register och även kunna stänga av dem som inte har blivit dömda för ett brott.

Det enda som motionen uttrycker att vi ska göra som vi hittills inte har gjort är att upprätta ett olagligt register. Det har vi valt att inte gå vidare med. Vi har undersökt vad lagen kräver, och vi har satsat pengar på personalen i simhallarna, men vi har inte brutit mot lagen. Därmed hoppas jag att den här motionen kan anses besvarad.

Anförande nr 163

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag fortsätter där jag slutade i repliken nyss. Det finns ett stort problem med de här trakasserierna på våra anläggningar. Det gäller både bad och idrottsplatser, och problemet är stort speciellt i

ytterstaden även om Eriksdalsbadet som det handlar om nu ligger i innerstaden. Då måste staden tillföra resurser och satsa på att öka tryggheten på våra anläggningar på samma sätt som man behöver göra på gator och torg.

Man hänvisar till att man ska polisanmäla. Det är klart att vi ska göra det, men vi vet ju också vilka bristande resurser polisen har. Det är naturligtvis regeringen som ansvarar för detta och inte kommunen. Våldtäktsöverfall anmäls men blir aldrig utredda eftersom det inte finns några resurser. Då måste kommunen gå in med resurser för att försöka stävja detta. Om vi håller oss till Eriksdalsbadet gäller det att se till att det finns tillräckligt med personal och vakter, kameraövervakning och så vidare.

En del har gjorts på vårt initiativ under de här åren. Det är ett och ett halvt år sedan motionen skrevs. Men det räcker inte. Man måste göra mer. Det gäller framför allt den princip som Socialdemokraterna inte tillämpar, nämligen att förövarna ska portas. Vi behöver inte ha ett register för detta, för om man har resurser på plats går det att se till att de kommer bort från de här anläggningarna.

Tillträdesförbud är ett önskemål, och då måste man försöka få till förändringar i lagarna. Det är ju era egna kollegor som sitter i regeringen som skulle kunna göra någonting åt lagstiftningen, men det händer ingenting där heller precis som här i kommunen. Det återstår en hel del att göra för att säkerställa tryggheten för alla som vill bada i våra badhus och idka idrott på våra idrottsanläggningar. Även på våra idrottsplatser blir människor utsatta för trakasserier, och det gäller främst kvinnor och tjejer. Det kan handla om glåpord, stenkastning och så vidare. Där behöver ni i majoriteten också göra någonting för att säkerställa att det inte sker och gå emot det mycket kraftfullt.

Anförande nr 164

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Bo! Jag tror inte att du lyssnade på mig. Vi har en tätare dialog med polisen. Bemanningen är dubblerad på kvällar och helger. Vi har ansökt om kameraövervakning, men du vet likaväl som jag att länsstyrelsen kan vara lite snål med de tillstånden, vilket jag inte tycker är så jättebra. Vi portar förövarna från baden, men vi får inte ha register över dem. Det kan givetvis vara svårt för personalen att känna igen varenda en som man har portat. Vi har ansökt om att få föra ett sådant register.

Vi har gjort vad vi har kunnat i de frågor som vi äger. Håll tummarna nu så att vi får tillstånd att föra ett register över de här förövarna genom ett undantag från datalagen! Gör det så att vi jobbar tillsammans i stället för att jobba var för sig och emot varandra! Vi tycker ju likadant.

Anförande nr 165

B o S u n d i n (M): Jag kan hålla med om att vi naturligtvis ska jobba gemensamt för att lösa problemen. Det stora problemet efter ett och ett halvt år är att det tog så lång tid innan det hände någonting. Det är väl så dags nu, men det är ju snart val. Då händer det saker och ting, men det sker tack vare att vi driver på frågan.

Anförande nr 166

A n d e r s L i n d e l l (MP): Apropå att det snart är val förstår jag att det passar dig jättebra att beskriva den här staden som otrygg, Bosse. Om du eller någon annan här undrar hur den upplevda nöjdheten med våra simhallar är kan jag tala om att det kom en kundnöjdhetsundersökning förra året som visade att tryggheten hos dem som besöker simhallarna ökar. Den ökar på Eriksdalsbadet, den ökar på Husbybadet och den har ökat brett i alla badhus sedan 2014 och även sedan 2009. Den har ökat de senaste åren, och det är positivt.

Vartenda enskilt övertramp är förbjudet, och vi måste agera på det. Vi gör det, och det går framåt. Det enda som vi inte har gjort är att upprätta ett register som är olagligt att upprätta i dag. Jag undrar om du vill bryta mot lagen och upprätta detta register.

Anförande nr 167

B o S u n d i n (M): Det är väldigt enkelt att svara på den sista frågan. Det ska vi självklart inte göra. Tryggheten ökar kanske i de mätningar som görs nu med tanke på hur tryggheten minskade under de första åren när det här inträffade på till exempel Eriksdalsbadet. För någon vecka sedan fick vi stadens trygghetsmätningar. Där ser vi att det bara blir sämre och sämre i de allra flesta stadsdelarna och anläggningarna. Det står svart på vitt, och det presenterades för en vecka sedan.

Anförande nr 168

G u l a n A v c i (L): Fru ordförande! Det här är en mycket viktig fråga. Det handlar om tryggheten för kvinnor och inte minst flickor som bor i Stockholms stad. Det är viktigt att vi i Stockholm visar att vi kan upprätthålla tryggheten för alla medborgare i den här staden.

Utifrån de senaste årens debatt tror jag att det är väldigt många kvinnor som känner sig mycket otrygga i det offentliga rummet. Det kan handla om våra kommunala badhus, vilket den här debatten handlar om. Det kan handla om att våga röra sig fritt på våra gator och torg. Många upplever en allt större otrygghet. Jag kommer så väl ihåg när vi stod här för snart ett år sedan under budgetdebatten och hade den här frågan på dagordningen. Då fick jag motta ett antal oförsämdheter från majoriteten. Feministiskt initiativ tyckte att det här inte var så stora problem eftersom vi har könssegregerade omklädningsrum. Ursäkta mig, men jag skulle inte heller vilja stå helt naken inför andra män. Sedan kom vänsterpartister och kletade på mig att jag skulle vara någon form av sverigedemokrat eller föra sverigedemokratisk retorik därför att jag tycker att den här frågan är så otrolig viktig och har sin utgångspunkt i tryggheten för alla våra medborgare. Sedan var det idrottsborgarrådet Emilia Bjuggren, som är föräldraledig nu, som slog fast, vilket tål att upprepas, att det här med könssegregerade pooler är ett sätt att erbjuda alternativ och valfrihet för kvinnor i Stockholm.

Nu har det gått ett år, och ni har vidtagit ett antal åtgärder, men det räcker inte. Det som hände efter budgetfullmäktige var att Emilia Bjuggren tog bakvägen upp till justitieministern och bad honom i smyg att be sina jurister att titta på om det går att göra en lagändring så att man kan porta de här tafsarna och se till att de kvinnor och flickor som vistas i våra kommunala badhus ska kunna känna sig trygga och inte tvingas att sätta sig en pool för kvinnor.

Nu fick vi besked, vilket inte Mirja talade om i sitt inledningsanförande, att justitieministern har satt stopp för förslaget om att skapa en lagändring så att vi får ett system på plats som gör kvinnor kan känna sig trygga i Stockholms badhus. Den 24 maj 2017 sade han nämligen så här till Sveriges Radio: Nej, det där med skapa en lagändring är inte någonting som vi kommer att ta oss an eftersom det tar alldeles före lång tid.

Det justitieministern gör i praktiken är att strunta fullkomligt i kvinnors rätt till trygghet i det offentliga rummet. Det tycker jag är beklagligt. Det här är inte en valfråga. Det här handlar faktiskt om att föra en seriös politik som har sin utgångspunkt i att män och kvinnor i Stockholm ska kunna känna sig trygga. Jag tycker att det är beklagligt att man har haft en så ljummen inställning och inte vågat ta ställning för att bifalla den här motionen som skulle vara ett steg i rätt riktning.

Anförande nr 169

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Gulan! Det har hänt väldigt mycket i Stockholm. Det senaste är den här diskussionen som har varit om personal inom hälso- och sjukvården där man vill ha skärpta straff i de hot- och våldssituationer som finns på våra akutmottagningar och vårdavdelningar. Det är en förnyad resa. Jag vill ha ett sådant här register, inte bara för att skydda människor på baden utan även i andra fall där vi ser att datalagstiftningen brister och man inte får ha ett register.

Jag kan berätta om sådant som händer på våra sjukhus där vi har personal som gör väldigt tokiga saker. Jag har varit med om att man har tittat på porrfilm, vilket föräldrarna har sett på barnklinikerna. Och då får vi inte föra register, utan den här människan kommer att anställas igen. Detta är ett problem som förekommer på flera områden. Jag tror att det är viktigt att man tar en förnyad diskussion om det. Jag kommer att göra det. Jag tycker att det är viktigt att ha ett sådant register på plats.

Anförande nr 170

G u l a n A v c i (L): Det är jättebra att du tycker det, Mirja. Det tycker vi också, men problemet är att den socialdemokratiska minister som ansvarar för rättsfrågorna har stängt dörren för den förändring som eventuellt skulle kunna träda i kraft.

Jag tänker så här: Om ni nu har vidtagit så många åtgärder som ni säger och har fått bukt med de här sexuella trakasserierna, och ibland övergreppen, som har skett i våra kommunala badhus, hur kommer det då sig att det fortfarande finns könssegregerade badpooler? Det här handlar också om den signal som man skickar ut till stockholmarna. Genom att ta den enkla vägen och ha kvar de här könssegregerade poolerna skickar man också den signalen att man inte är beredd att fullt ut ta ansvar för minst kvinnors trygghet utan väljer att i väntan på att eventuellt få till en förändring fortsätta att se till att kvinnor badar för sig och män för sig. Det tycker jag är en mycket tråkig signal som ni i majoriteten skickar ut. Det visar att ni inte fullt ut tar ansvar för tryggheten för kvinnor i den här staden.

Anförande nr 171

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Först av allt vill jag visa upp det här kortet. Det är faktiskt ett årskort till stadens simhallar. Varför gör jag det? Jo, det ordinarie borgarrådet påstod i våras att jag aldrig hade besökt en simhall i Stockholm och inte

visste vad jag talade om. Och eftersom det var hennes replik hade jag ingen möjlighet att bemöta påhoppet. Jag har varit på Eriksdalsbadet många gånger.

Ämnet för motionen känns bekant. Vi har ältat detta flera gånger. Jag hoppar över beskrivningarna av vad som har hänt och vad som är oacceptabelt. Det som intresserar mig, och förhoppningsvis de andra är något som vi har varit inne på. Vad har staden gjort i frågan på ett och ett halvt år och vilka effekter har det fått?

Man kan se att det här är en besvärlig fråga när man börjar titta på den. Det måste jag säga. Sedan 2005 finns det en lag om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang, och det finns ytterligare en lag som kom tio år senare och en förordning från 2015 om register över dem som får tillträdesförbud. Lagen riktar främst in sig på fotbollsmatcher och möjligtvis hockeymatcher och har bäring på bråkiga och stökiga personer, och det är åklagare som granskar det och utfärdar tillträdesförbud.

Problemet är att lagen handlar om idrottsarrangemang, det vill säga arrangemang, och vanligt badande och simmande är ju inte arrangemang. Jag kan ha mina synpunkter på hur staden går till väga. Jag har förstått att man har register så att man kan spärra dem som har kort, men det verkar inte vara lagligt om jag förstod Mirja Räihä rätt. Vad har diskussionen med Datainspektionen gett? Nu har jag förstått att justitieministern har sagt nej i mars i år. Det förvärrar ju saken. Då frågar man sig: Hur gör man? Hur sållar man bort olämpliga badgäster som köper enstaka biljetter? Om de här personerna ändå tar sig in, vilket de gör ibland, vilka möjligheter har man att identifiera dem och eventuellt avhysa dem?

Man får ändå ge vikarierande borgarrådet en eloge. Jag tycker att hon på ett annat sätt än det ordinarie borgarrådet med skärpa markerar det otillåtna i vad som händer i badhusen och inte har den slappa attityd som man hade tidigare.

Innan jag har fått svar på mina frågor, fru ordförande, yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 172

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tycker att det redan har sagts mycket bra i den här motionsdebatten. Jag vill yrka bifall till motionen i enlighet med vårt yrkande i kommunstyrelsen.

Otryggheten i våra simhallar har ju varit diskuterad i många olika sammanhang och också i den här salen. Debatten om könssepareringen blev kulmen på den här debatten. Jag förvånades över hur vissa partier i den här salen försvarar att vi har könsseparerade bubbelpooler i våra kommunala badhus. Jag tycker att det är tragiskt att det finns kvar, men nu är inte det ämnet för den här motionen.

Det är oerhört provocerande när gäng, ofta unga eller unga vuxna män, beter sig på ett sådant sätt som gör att andra besökare, ofta barnfamiljer, inte vågar besöka simhallar under skolloven till exempel. De vågar inte gå tid på grund av rädsla för att möta de här människorna det handlar om.

Jag tycker att det Mirja Räihä säger är bra. Det finns flera åtgärder som majoriteten har vidtagit. Det tycker jag att ni ska ha en eloge för. Men den här registerfrågan är någonting som vi behöver komma till skott med, och det bör inte bara gälla

simhallar. Det har Mirja också tagit upp. Det finns också andra sammanhang där man bör kunna föra register för att kunna porta icke önskvärda gäster som har betett sig på ett sätt som är diskvalificerande för framtida besök.

Däremot tycker jag att ni är för passiva i ert resonemang här. Jag tycker att ni skulle kunna ligga på regeringen och justitieministern mycket mer. Stockholm är ändå Sveriges huvudstad. Ni som styr här i Stadshuset har ungefär samma partifärg som de som styr i regeringen. Det ni säger borde spela en viss roll. Jag tycker att ni borde ligga på mycket tuffare för att kunna få den här frågan löst så att tryggheten i våra simhallar och idrottsanläggningar kan öka framöver.

Anförande nr 173

B o S u n d i n (M): Fullmäktige! Det här är ingen replik, utan jag ska bara yrka bifall till min motion, vilket jag glömde att göra här i talarstolen nyss.

Anförande nr 174

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Erik! Jag önskar att vi i stället för att politisera den här frågan och polarisera den skulle kunna dra nytta av varandra, för vi tycker inte olika. Vi tycker inte heller att det är okej att män, oaktat ålder, tafsar på tjejer eller kvinnor på baden. Det kan aldrig vara okej. Sedan tror jag att de flesta som går där inte är gamla tanter som jag. Jag skulle sparka till dem, men det kanske man inte vågar göra som 15–16-åring. Vi behöver jobba tillsammans så att vi kan få detta att komma till stånd. I stället för att vara emot varandra borde vi kunna vara med varandra i den här frågan. Det är så otroligt viktigt att vi får till den här tryggheten på våra idrottsanläggningar. Det är en liten vädjan från mig i dag. Sedan kan vi debattera och vara emot varandra i andra frågor.

Anförande nr 175

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Är det Mirja som ska bestämma i vilka frågor vi får debattera mot varandra och inte? Jag gav faktiskt Mirja en eloge. Jag sade att det var bra att ni har gjort en hel del. Det gäller också detta att du uttrycker ett stöd för att kunna införa register men att det är regeringen som sätter stopp för det. Jag tycker att jag var ganska snäll i mitt inlägg, mycket snällare än vad jag brukar vara. Jag tillhör inte dem som skapar mer konfrontation än man behöver. Ja, ibland gör jag kanske det, men inte alltid. Jag tycker att det är viktigt att opposition och majoritet kan ge beröm och eloger till varandra eller erkännanden till varandra när vi gör bra saker.

Men när ni inte gör ert jobb tänker jag som oppositionen vara där, och i det här fallet säger jag fortfarande att jag tycker att ni gör för lite gentemot regeringen för att kunna införa de här registerkontrollerna. Jag tycker fortfarande att det är en skam att vi har könsseparerade bubbelpooler på ett kommunalt badhus. Det står jag fast vid.

Anförande nr 176

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande! Jag vill börja med att säga att jag tycker att det är mycket bra att den här frågan och debatten om sexuella ofredanden lyfts upp. Det är ett jättestort säkerhetsproblem och ett demokratiproblem eftersom det begränsar många kvinnors och flickors handlingsutrymme. Men vi vet också att det inte är ett specifikt problem för simhallar, utan det är ett samhällsproblem som går igenom hela samhället. Därför måste vi agera för att förändra de

normer och attityder som leder till det här beteendet. Det handlar om att angripa de maskulinitetsideal som gör att många killar och män tar till våld och sexuella ofredanden. Vi vet att var femte tjej känner sig otrygg i skolan. Det här är ett större problem.

Vi har gjort väldigt mycket för att öka tryggheten på våra badhus. Ännu mer måste göras, men vi måste också se att det här är ett problem som inte går att avgränsa till enbart ett ställe, en plats. Vi vet att de killar och män som utför de här övergreppen också kan utföra dem i skolan, på arbetsplatsen, på gator och torg, på krogen och överallt. Därför behöver vi angripa problemet från grunden. Det gör vi bland annat genom vår satsning på MVP i skolan för att motverka maskulinitetsideal som leder till våld och sexuella övergrepp.

Anförande nr 177

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag satt och lyssnade på ditt inlägg. Du har nog delvis rätt. Jag tror att man måste jobba väldigt mycket med attityder, normer och värderingar, och det är jättebra att göra det i skolan. Du nämner också den här maskulinitetsnormen. Jag skulle vilja fråga dig om du kan se någon kulturell koppling till de ökade antal ofredanden som du beskrev i skolan, på badhus och så vidare. Kan du se det?

Anförande nr 178

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Det har en kulturell koppling, och den handlar om att normer kring maskulinitet är kulturellt skapade. Men jag skulle vilja skicka en fråga tillbaka till dig. Jag undrar hur ditt parti jobbar mot de normer som verkar prägla ditt parti när riksdagsmän som representerar er är anklagade för våldtäkt mot era partikamrater. Det är en fråga om kultur där jag undrar var ni står.

Anförande nr 179

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Här kommer jag in i en debatt där batongslagen viner i luften från nästan allihop. Jag tycker att det är tråkigt att vi har hamnat i den situationen, särskilt som det faktiskt är ni som bär huvudansvaret för att ni vill plocka upp batongerna.

Innan man tar ställning till motionen och huruvida man ska stödja den eller det andra batongförslaget bör man nog veta hur vi har hamnat i den här situationen. I egenskap av Eriksdalsbadsexpert, jag går dit fyra fem gånger i veckan och har gjort så under en längre tid, kunde jag långt innan den här massmediala explosionen kom vid årsskiftet 2015–2016 som besökare se att det finns en större avdelning i simhallen vid den lilla kortbassängen där det finns platsdjur, plastleksaker, fort och grejer. Det finns stora spindlar och så vidare där mina barn lekte när de var tio–tolv år. De tyckte att det var jättekul, men sedan växte de ifrån det. När de var lite äldre var de inte i den där bassängen längre. I början på hösten där kunde jag plötsligt se att det var en massa pojkar och unga män där – vi pratar om 20-årsåldern – och höll på de här leksakerna. De hade aldrig varit med om det tidigare, så för dem var det någonting nytt. Man kunde se de här ordentliga karlarna i mängder. Det kunde vara 20 stycken, och så var det några barn i tioårsåldern. Jag kunde på ett tidigt stadium se att det inte skulle bli bra.

Ni i Eriksdalsbadsledningen gjorde ingenting. Ni stod handfallna. Som alla andra ungdomar är det klart att de här äldre pojkarna testar gränser, och när det gick bra i den här lekpoolen med dessa platsgrejer gick de vidare och situationen spårade ur. Ni stod bara och gjorde ingenting, och sedan spårade situationen alltså ur. Vad har ni då att bjuda på? Ja, det är batonger och könsuppdelade bubbelpooler. När jag såg problem med att stora karlar och tio–tolvåriga flickor badade i samma plaskpool och tyckte att man skulle göra någonting åt det borde man på en gång ha tagit kontakt med olika ansvariga för att lösa problemet när det uppstod. Men det gjorde ni inte. Det är ni, det svenska samhället, som bär ansvaret och i någon mening är faktiskt de här pojkarna också offer.

Anförande nr 180

G u l a n A v c i (L): Jag ska inte bli långvarig, fru ordförande. Jag blev uppmärksam på att jag glömde att yrka bifall till Alliansens reservation i borgarrådsberedningen. Därför gör jag det i detta inlägg.

§ 25 Trygghetsåtgärder i skolan (Utl. 2016:178)

Anförande nr 181

J a n J ö n s s o n (L): Herr ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen. Jag tror att alla föräldrar vill att deras barn ska vara glada när de kommer hem från skolan. De ska ha lärt sig roliga saker och ha fått träffa kloka vuxna som har hjälpt dem på olika sätt att ta nya steg i livet. De ska ha haft det trevligt och roligt med sina kompisar, och det ska ha varit en trygg skoldag. På samma sätt vill vi att våra lärare ska kunna känna att de har bidragit till någonting meningsfullt och har haft en stimulerande arbetsdag.

Tyvärr ser det inte riktigt ut så i alla Stockholms skolor, utan det är förskräckande många lärare som blir utsatta för hot och våld från elever, och det kan också vara från föräldrar. Det är väldigt många elever som i stadens brukarundersökningar anger att de inte upplever att det är lugnt och tryggt i skolan och på lektionerna. Därför skrev borgarrådet Edholm och jag den här motionen eftersom vi tycker att de här siffrorna inte kan accepteras. Vi måste göra mer för att få det tryggt i alla skolor. Tyvärr har den inte behandlats så välvilligt av majoriteten. Tvärtom verkar det som om majoritetspartierna är väldigt nöjda med hur situationen ser ut i dag och tycker att de redskap som redan finns är tillräckliga. Det gör inte vi.

Vi tycker till exempel att det skulle finnas behov av något som kanske skulle kunna kallas för en trygghetsakut med kompetent personal som kan hjälpa till på skolor när situationen har blivit ohållbar. Likaså skulle det behövas tydligare stödmaterial för rektorer och lärare när det gäller hur man kan agera i olika situationer och hur man kan tolka den nya skollagstiftningen som trots allt ger mer mandat till skolan att agera på olika sätt. Vi tycker också att det är viktigt att utbildningsförvaltningen tar frågan om föräldrar på allvar. Det handlar om hur skolorna ska kunna hantera föräldrar som blir ett arbetsmiljöproblem i skolan.

Anförande nr 182

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Det är bedrövligt. Ett ökat antal elever upplever otrygghet i skolan. Allt fler upplever eller utsätts för trakasserier och hot i verkligheten eller på sociala medier. Allt fler tycker att det är rörigt och stökigt på lektionerna. Dessutom blir lärarna också alltmer otrygga.

Det är inte bra. Det krävs lugn och ro i skolan. Man måste känna sig trygg för att kunna utveckla sitt lärande och nå skolans mål eller sina egna mål. Jag menar att det ska finnas ett enda mål för skolan när det gäller elevernas trygghet, och det är nolltolerans. Varje år tittar vi på en massa gröna, gula och röda pluppar där det sätts upp mål som man ska nå i de olika verksamheterna. Vad jag förstår har utbildningsnämnden ett ofantligt stort antal mål, och nästan alla mål nås varje år.

Men jag tycker att det är en bedrövlig brist på insikt om hur verkligheten ser ut på skolorna när man tycka att man har uppnått målet om elevernas trygghet. Elevernas måluppfyllelse hade man visst inte uppnått riktigt, men det skulle ändå inte vara 100 procent, så kan man ju uppnå det. Det är inte bra att man är så tveksam med att vara fast och tydlig med vad skolans uppdrag är. Det är ju att ge barn och unga kunskaper och värderingar, se till att elevernas utveckling främjas och att ha grundläggande demokratiska värderingar. När det gäller de råd och grupper som majoriteten

tillsätter, råd för mänskliga rättigheter, barnombudsman och alla möjliga råd och grupperingar som ska jobba fram underlag och dokument för stadens myndigheter och förvaltningar, kan man ju tänka sig att någon av dem också borde titta på tryggheten i skolan och prioritera den. Men det känns som om det är någonting som fattas här hos majoriteten. Det verkar som om man är lite orolig för att ta i ordentlig och ta ett vuxenansvar för elevers och lärares trygghet i skolan.

Bifall till reservationen när det gäller den här motionen!

Anförande nr 183

Sissela Nordling Blanco (FI): Du nämnde rådet för mänskliga rättigheter och undrar vad som görs där. Det är precis det här vi jobbar med bland annat. Vi har gett i uppdrag till kansliet för mänskliga rättigheter att tillsammans med utbildningsförvaltningen arbeta våldsförebyggande i skolan. Det är någonting som inte har funnits tidigare, och det är ett mycket viktigt arbete för att motverka just de normer som gör att många killar tar till våld i skolan. Man jobbar också med ett aktivt åskådarperspektiv där andra elever får stöd och redskap för att de ska veta hur de kan hantera situationen före, under och efter att våld sker. Man ska sätta upp tydliga riktlinjer för vad som gäller och markera att det är oacceptabelt med våld i skolan. Det är någonting som är jätteviktigt. Det behövs en konsekvens, och hela skolan måste arbeta tillsammans.

Anförande nr 184

Christina Linderholm (C): Det låter ju som en bra idé, men det är uppenbarligen inte någonting som borgarrådet har skrivit i sitt svar på den här motionen. Det talas om elevhälsoteam och så vidare. Åtgärder är bra, men det är resultaten som räknas. Det ska inte behöva gå några barn till skolan med ont i magen. Det ska inte behöva finnas lärare som sjukskriver sig för att de är oroliga för den situation som de hamnar i på sina skolor, på sin arbetsplats.

Om vi nu ska ha ett barnperspektiv, vilket vi ska, här i kommunen tycker jag faktiskt att vi behöver ta den här frågan mer på allvar än vad som framgår av svaret på den här motionen.

Jag yrkar fortfarande bifall till motionen.

Anförande nr 185

Borgarrådet Burell (S): Herr ordförande! Som många gånger tidigare håller jag med Christina Linderholm nästan till punkt och pricka i beskrivningen av vad som måste vara målet för en verksamhet. Jag understryker det som Christina sade sist. Jag tycker att det var mycket bra att Jan Jönsson, med sin yrkeskunskap och som politiker i den här församlingen, och borgarrådet Edholm skrev den här motionen. Det skedde i april 2016, och nu är det oktober 2017.

Även om kommunstyrelsens förslag till beslut är som det är, betyder inte det att inte väldigt mycket av det som står i den här motionen redan har kunnat inspirera dem som jobbar med detta i förvaltningen. Det är nämligen inte så att allting löser sig om vi i den här salen eller jag som skolborgarråd säger till rektorer och lärare att de ska ta i lite hårdare och vara lite striktare. Det är i alla fall inte det som de säger saknas. Det är inte politisk intelligens och handlingskraft som visas från den här talarstolen

som saknas, utan det saknas samarbete och samverkan, som vi försöker utveckla på olika sätt, och att de ska få tid att ägna sig åt det systematiska kvalitetsarbetet där trygghetsfrågorna självfallet är alldeles centrala.

Jag delar därför motionärernas åsikter och allt som har sagts från den här talarstolen om att det är helt oacceptabelt att någon av våra elever eller någon av våra anställda ska känna sig otrygga på sin arbetsplats. Det är självklart att det är grunden för lärande eller utlärande att man känner sig trygg. Därför är det djupt oroande att de här siffrorna pekar åt fel håll. Det är ett av de största problemen som vi just nu har i Stockholms skolor. Jag håller med om det. Det är därför som det är så viktigt att vi, inom ramen för det här systematiska kvalitetsarbetet – det låter ju så tråkigt och byråkratiskt, men det är ändå väldigt centralt – betonar de här frågorna, ser till att det till exempel finns fullvärdiga elevhälsoteam och stärker rektorerna i deras mandat. Jag har också lobbat för att gymnasierektorer ska ha samma mandat som högstadierektorer att kunna stänga av elever. Det är viktigt att det finns en skolakut som vi bygger ut.

Jag vill verkligen framhålla det som förvaltningen själv berättar om det hårda arbete som man gör där i form av stöd till våra hårt arbetande rektorer och lärare runt om på våra skolor med de här systemen och RISK, incidensrapporteringsverktyget, där man gör förbättrade anmälningar. Man uppmuntrar till anmälan av incidenter. Det blir en bättre analys av vad som ligger bakom olika incidenter, vad man kan göra och vart man ska rikta resurserna. Det finns mycket stödmaterial och utbildning om detta och ett väldigt stort engagemang inom utbildningsförvaltningen.

Anförande nr 186

J a n J ö n s s o n (L): Herr ordförande! Tack för ditt inlägg, borgarrådet Burell! Jag upplever att mycket av det som står i utbildningsförvaltningens utlåtande, som också är ganska gammalt får man vara ärlig och säga, är sådant som staden har jobbat med väldigt länge och ändå når de insatserna inte fram. Siffrorna ser fortfarande väldigt illa ut och är på många håll helt oacceptabla, inte minst i många av de områden där eleverna kanske behöver skolan som allra mest.

Därför tycker jag att det skulle vara intressant att höra om det finns några nya planer, eller ska vi bara fortsätta att se på hur det här fortsätter utan att försöka tänka något mer nytt. MVP-initiativet är mycket lovvärt. Jag jobbar själv med det på min skola. Det är mycket bra, men finns det andra saker som vi kan göra?

Anförande nr 187

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag tror att det handlar om det arbete som jag vet att du gör i din yrkesprofession, det vill säga att koppla greppet om arbetet på sin skola och ha det mandatet och förtroendet från oss som är politiker som ju fördelar resurser och skapar förutsättningar i form av riktlinjer från vår sida i kommunfullmäktige. Vi ska naturligtvis framhålla att det finns en skollag, och det finns ingenting i den som gör att man behöver fila på formuleringar.

Det handlar om att använda de resurser som finns i kommunen på ett bättre sätt. Det handlar om att skapa tid och former för samverkan mellan skola och socialtjänst, att ha ett ökat fokus på föräldrakommunikation och vårdnadshavarnas involvering i sådana här situationer och att ha en nolltolerans mot våld, hot och trakasserier. Det

handlar också om det som Sissela har varit inne på, nämligen att jobba med värderingarna långsiktigt och motverka skolsegregationen som gör att elevsammansättningen på en skola kan bli ogynnsam för trygghetsarbetet. Vårt skolsystem hänger också ihop med de här frågorna.

Anförande nr 188

Christina Linderholm (C): Ordförande, fullmäktige och Olle Burell! Tänk om det här svaret hade varit lika passionerat och lika inkännande som du är när du står i talarstolen och beskriver dina känslor för den situation som vi har. Tänk om vi i stället hade kunnat säga: Men då är vi överens om tagen. För det spelar faktiskt roll vad vi säger i den här salen. Det spelar roll när vi sedan ska gå vidare och göra verklighet av politiken.

Jag tycker att det i just det här fallet, och flera andra fall också, hade varit en poäng om vi hade kunnat visa en enad front och säga att vi går på den här motionen eftersom förvaltningen tydligen redan arbetar i den här riktningen. Sedan skulle man kunna önska att lärarnas fortbildning skulle handla om självkänsla, frihet och redskap.

Anförande nr 189

Borgarrådet Burell (S): Herr ordförande! Jag tar till mig Christinas goda råd. Det är möjligt att jag har låtit mig hindras lite grann av kontakten med våra hårt arbetande medarbetare på förvaltningen och våra rektorer och lärare på våra skolor. Jag ser ju hur mycket de gör. Jag har kanske dragit mig för att framstå som någon som underkänner deras arbete och skriver dem saker på näsan. Men det hade kanske blivit en bättre diskussion här i salen om jag hade övervunnit det motståndet.

Anförande nr 190

Johan Nilsson (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Först skulle jag vilja tacka motionärerna Jan Jönsson och Lotta Edholm för en viktig och bra motion i ett angeläget ämne.

Precis som andra alldeles nyss har sagt här i talarstolen tycker jag också att det är anmärkningsvärt hur den rödgrönrosa majoriteten i sitt svar på motionen verkar så nöjd. Det räcker med att titta på de brukarundersökningar som staden gör årligen för att se att bristen på trygghet och studiero är en av skolans största utmaningar. Vi har fått några exempel här. Christina Linderholm nämnde att utbildningsförvaltningen sätter en grön prick för att målen uppnås när det gäller trygghet. Jag håller med om att det är väldigt fascinerande. Tittar man på de underliggande indikatorerna, det vill säga mätetalen, kan man se att de inte alls är gröna. De är röda, det vill säga uppnås inte alls, eller gula. Då kan man undra om det är en sådan skola vi vill ha. Nästan hälften av stadens åttondeklassare uppger att de inte har någon arbetsro i klassrummet. Var femte tjej i åttonde klass känner sig inte trygg i skolan. Även i gymnasieskolan är tryggheten ett problem. Det finns flera andra indikatorer som också visar på precis samma sak. Det är definitivt ett stort problem.

Vi tror att det är avgörande för skolornas resultatutveckling att förbättring sker snarast gällande tryggheten och studieron. Vi tycker att det är mycket beklagligt att majoriteten inte delar den uppfattningen även om vi nu hört lite mer trygga ord från

skolborgarrådet än de som framförs gällande motionen, för den är nästan lite nonchalant besvarad tycker jag.

Vi tycker att det är alla elevers rätt att känna sig trygga i skolan. Hot, våld och kränkande behandling är tyvärr ett problem på många skolor, men det kan vi absolut inte på något sätt acceptera. Det är viktigt att allt arbete mot hot, våld och kränkningar i skolan är evidensbaserat. Det är den brist på kunskap om hot, våld och kränkningar som finns på många skolor som behöver åtgärdas. Man förstår helt enkelt inte vad som händer.

I motionssvaret pekar man ut ett flertal redan insatta åtgärder som lösning på de problem som finns. Men det räcker uppenbarligen inte eftersom vi kan läsa i utbildningsnämndens tertiärrapport 2 för 2017 att indikatorerna visar att målen inte uppfylls. Det är alltså så här många som känner otrygghet i skolan.

Därför tycker vi att den här motionen är viktig. Vi tycker att det är ett jätteangeläget ämne. Därför vill jag för Moderaternas del yrka bifall till motionen.

Anförande nr 191

Ingegerd Axelsson Le Douaron (MP): Nej, vi är sannerligen inte nöjda. När jag läser svaret läser jag inte att vi är nöjda med situationen. Hur skulle vi kunna vara det? Det finns ingen anledning. Sedan kan man ju diskutera åtgärderna, vad som hjälper och vad som inte hjälper. Det här är ett samhällsproblem. Det är inte bara ett problem som finns på skolorna, utan det finns i hela samhället. Det ska vi ha klart för oss. Vi vet också att det ser olika ut på olika skolor.

Det är också viktigt att fråga sig om vi ska jobba reaktivt och ha fler regler och fler konsekvenser eller om vi ska jobba främjande. Jag tror för min egen del att vi behöver jobba på båda sätten. Vi behöver tydliga ordningsregler, men inte så många. Vi behöver också ge skolorna stöd för att utveckla ett konsekvent sätt att reagera på det som är fel. Men om man bara fokuserar på det som är fel – det vet också psykologer – kommer felen att upprepas. Vi behöver alltså rikta in oss på det som är positivt. Det är mycket viktigt att inte bara syssla med regler och konsekvenser.

Vad är det som gör att barnen blir stökiga i klassrummet? Och när fungerar det? Jo, det fungerar när eleverna upplever att de har ett positivt inflytande, att undervisningen är meningsfull, att de inte misslyckas med sina studier och att de blir behandlade med respekt. Och det betyder inte att de inte har gränser, tvärtom. Det fungerar när skolan samarbetar med vårdnadshavarna och när eleverna är trygga. Det är också jätteviktigt för ungarna att lärarna är trygga, starka och kompetenta.

Man åstadkommer inte den här skolan där alla barn har det på det här viset i skolan på en kvart. Där behöver vi jobba inte bara i skolan utan också omkring skolan, till exempel med föräldrautbildning. Det är vi också inne på. Det handlar om att stödja föräldrarna att bli bra föräldrar. Jag har själv jobbat mycket i skolan under många år. Jag har aldrig sett en förälder som inte vill vara en bra förälder, men jag har sett en del föräldrar som har svårigheter av olika skäl och som behöver hjälp och stöd för att bli bra föräldrar eller vårdnadshavare.

Miljöpartiet stöder kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 192

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Sverigedemokraterna håller med motionärerna om att situationen i många av våra kommunala skolor är mycket dålig. Det är därför glädjande att man har kommit in med den här motionen. Vi tycker att det är extra bra att man vill skapa en jourskola för stökiga elever. Men vi anser också att det är lite problematiskt att man koncentrerar sig enbart på barn som sysslar med kriminalitet av något slag. Vill man få en trygg och bra skola för barnen måste man också titta på de barn som förstör undervisningen för de barn som vill ta till sig den utbildning som sker. Därför måste man flytta på de barn som förstör undervisningen för de andra barnen och alltså inte bara de barn och ungdomar som sysslar med kriminalitet. Jag hoppas att motionärerna håller med om det. Motionen är i alla fall en bit på vägen.

Därför yrkar Sverigedemokraterna bifall till motionen.

Anförande nr 193

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Jag tycker att det ämne som motionen tar upp är en av de viktigaste skolpolitiska frågorna. Hur ska vi kunna få ökad trygghet och ökad ordning och arbetsro i våra klassrum och på skolgårdar och i skolkorridorer?

Freddy Grip efterfrågade under en interpellationsdebatt som handlade om skolpolitiken några konkreta åtgärder från allianspartierna för att skapa en bättre skola. De här att-satserna som Liberalerna har tagit upp i motionen är ett konkret förslag. Jag tror att bristen på ordning och god arbetsro och bristen på trygghet är en av anledningarna till att fler elever väljer bort den närmast belägna skolan. Det kan vara en anledning till att man vill välja en annan skola som ligger lite längre bort från hemmet än den som är närmast belägen.

När PISA gör undersökningar över skolresultaten framhåller man just problemen med ordning och arbetsro som ett av huvudproblemen, en av de främsta orsakerna till de fallande skolresultaten i svensk skola. Det är internationella experter som säger detta och rekommenderar Sverige att jobba mycket mer med detta än vad vi gör i dag.

Jag tror att vi kan göra mycket mer för att bättre ordning och arbetsro ska gälla i alla våra skolor. Jag tycker att det är viktigt att man inte bara har regler. Det handlar inte bara om vilka ordningsregler som gäller utan det måste också vara väldigt tydligt vad man gör när någon bryter mot de ordningsregler som man har satt upp gemensamt på en skola. Det är viktigt att man vet vilka konsekvenser det får för den enskilda eleven när man återkommande stör ordningen, skapar otrygghet eller skapar dålig arbetsro. En sådan sak kan vara att man själv får vara med och reparera en fysisk skada som man har åstadkommit. Har man skräpat ned, slagit in ett skåp eller klottrat någonstans får man själv vara med och åtgärda det som man har gjort. Jag tror att det är en bra grej där elever skulle lära sig att ta konsekvenser av sina egna handlingar.

Min erfarenhet av de studiebesök jag gör på skolor är att skolor jobbar väldigt olika med de här frågorna. Vissa skolor har ett mycket välutvecklat värdegrundsarbete där

de jobbar väldigt mycket med trygghetsfrågor och frågor om ordning och arbetsro, medan andra skolor gör det lite mer pliktskyldigt. De jobbar inte lika mycket med det. Det finns några dokument i byrålådan eller i något skåp, men man jobbar kanske inte med det i det dagliga arbetet. Det finns mycket mer att göra för att öka likvärdigheten på det här området i våra skolor i Stockholm.

Jag yrkar bifall till Alliansens gemensamma reservation.

Anförande nr 194

Sissela Nordling Blanco (FI): Jag vill bara tydliggöra att vi självfallet tar oron på mycket stort allvar. Det är helt oacceptabelt att det förekommer så mycket våld, trakasserier och otrygghet i skolan. Jag är inte nöjd förrän alla elever känner sig trygga på sin arbetsplats, och det gäller inte minst tjejer och hbtq-personer. Det är just därför som vi har satsat mer än någonsin på att stärka de mänskliga rättigheterna i skolan. Vi har satsat på normkritik, hbtq-certifiering, jämställdhetsarbete och antivåldsarbete i skolan. Men detta är satsningar som flera av dem som har varit uppe i talarstolen faktiskt vill ta bort. Jag undrar hur det hänger ihop. Jag är helt med på att mer måste göras och att vi inte kan nöja oss förrän alla elever känner sig trygga. Men varför då ta bort det som faktiskt har påbörjats? Det undrar jag.

Anförande nr 195

Jan Jönsson (L): Herr ordförande! Jag kan börja i den ände som Sissela Nordling Blanco slutade. Vi i Liberalerna vill i alla fall inte ta bort de satsningar som är gjorda i budgeten till exempel när det gäller MVP och liknande eftersom det är ett program som har väldigt god effekt.

Jag tror, precis som Erik Slottnér var inne på, att det här en fråga som har avgörande betydelse för resultaten i skolan. Att komma till rätta med de ordningsproblem som tyvärr finns i många av Stockholms skolor är också avgörande för att resultaten ska kunna lyftas i många skolor och i många områden.

Efter att ha suttit och lyssnat på diskussionen tycker jag fortfarande att det hänvisas väldigt mycket till de åtgärder som redan pågår och som har pågått i många år. Jag uppfattar också att alla egentligen håller med om att motionens förslag är mycket bra, så man skulle mycket väl ha kunnat bifalla den rakt av. Vi i Liberalerna hade kanske tänkt att majoriteten i alla fall skulle inspireras till att vidareutveckla våra tankar och komma med lite nya idéer.

Vi skulle kunna tänka oss ytterligare förslag som att man upprättar sociala team i skolor som har särskilda behov, där andra professioner är lärare går in och tar över när det blir stök och bråk med enskilda elever eller i olika klasser, att man har tydligare riktlinjer och tydligare kravställan på hur socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri och polis ska stödja skolans kunskapsuppdrag, att man följer upp ordningsreglerna och tittar över konsekvenstrappor och liknande, att man inför ett rapporteringssystem för studiero likt det som redan finns för närvaro och kränkningar, att man har tydliga förväntningar på vad föräldrar ska bidra med för att kunskapsuppdraget ska kunna utföras i skolorna och gränser för hur föräldrar kan klampa in i skolan och ibland själva bidra till arbetsmiljöproblem för lärarna. Det är några av de tankar som vi i Liberalerna hade hoppats att den här motionen skulle

väcka inspiration till. Vi kommer förstås att återkomma i kommande diskussioner och i vårt budgetförslag med alla dessa förslag som jag just nu har räknat upp och mer därtill.

Anförande nr 196

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Det är väldigt bra att ni kommer med förslag. Det är väldigt bra att ni tar upp det här och att vi hjälps åt. Jag håller verkligen med på många punkter. Det är bara en sak som jag undrar över. Ni tar upp en åtgärd som ni kallar för- eller kvarsittning. Då funderar jag. Om man nu ska se till att eleverna tycker att det är roligt att studera och roligt att gå i skolan, hur kan man då ha det som en konsekvens och en åtgärd att man ska sitta kvar eller komma till skolan tidigare? Då upplever nämligen ungarna att det är ett straff och ingenting annat. Det är den saken jag funderar på. Hur tänker ni där?

Anförande nr 197

J a n J ö n s s o n (L): För- och eftersittning är någonting som står i den nya skollagen, och alla partier har varit eniga om att det ska finnas med som en konsekvens. Jag tänker att det egentligen inte är så mycket ett straff utan mer ett sätt att kompensera för den undervisningstid och den kunskap som eleverna har gått miste om när de har stört, stöjat eller bråkat på olika lektioner eller på andra platser i skolan. Jag vet av egen erfarenhet att duktiga lärare kan se till att det här blir stunder för lärande och ofta också för eftertanke för de här eleverna. Det blir också en möjlighet för lärare att knyta närmare relationer med de här eleverna som ofta har ett behov av det. Det här är en mycket bra konsekvens att använda i våra skolor.

Anförande nr 198

F r e d d y G r i p (V): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Tack, Jan Jönsson och Lotta Edholm, för en motion i ett mycket angeläget ämne! Tyvärr tror jag att vi fortsätter kvällens dans kring varandra, missförstår varandra och talar förbi varandra. Det är det vi gör. Jag tycker att man ska ta vårt svar på motionen så att vi är väldigt stolta över det fantastiska arbete som våra medarbetare i skolan gör, men vi är inte alls nöjda. Vi stolta över det arbetet, men vi är inte nöjda med hur vi har kommit fram, och därför fortsätter vi med satsningar på elevhälsa och med att ge de bästa förutsättningarna för att våra medarbetare i stadens skolor ska kunna ta det här arbetet på allvar och komma mycket längre.

Därför vill jag å Vänsterpartiets vägnar yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 199

J a n J ö n s s o n (L): Jag uppfattar det så att även Freddy Grip egentligen tycker att den här motionen är mycket bra. Då undrar jag om vi ska uppfatta det så att det enda skälet till att man inte har bifallit den här motionen är att den har fel partifärg. Idéerna tycker man egentligen är mycket bra, men eftersom den har fel partifärg kan man inte bifall den trots att alla egentligen verkar instämma i det som vi framför.

Anförande nr 200

F r e d d y G r i p (V): Jag tycker att ämnet är otroligt angeläget. Sedan är jag alltid lite rädd för att vi politiker ska skriva våra medarbetare på näsan exakt hur de ska arbeta och hur de ska göra. Vi som politiker ska ge dem de bästa förutsättningar

arna. Vi ska bygga ett skolsystem som ger våra medarbetare de absolut bästa förutsättningarna att göra sina professionella bedömningar och göra ett jobb som de kan vara stolta över och nöjda med. Därför tänker vi i vårt budgetförslag satsa mer på elevhälsoteam, fortsätta att utveckla skolan så att våra medarbetare får de bästa förutsättningarna och kanske inte gå in och detaljstyra exakt hur skolan ska arbeta.

Anförande nr 201

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och tacka motionärerna för denna viktiga och angelägna motion om tryggheten i skolan.

Låt mig börja med att säga att varje elev ska vara trygg i skolan. Det är en viktig fråga. Man ska bekämpa mobbning, otrygghet och kränkningar i skolan. Det är en jätteviktig och angelägen fråga. Trygghet och studiero är en viktig fråga för oss i utbildningsnämnden. Resultat och kunskapsutveckling för eleverna i Stockholms stad skolor ska förbättras. Det finns tydliga kopplingar mellan graden av studiero, elevernas kunskapsresultat och personalens upplevelse av arbetsmiljön.

När man lyssnar på debatten här låter det som om alla skolor i Stockholm har problem med otrygghet. Det finns skolor som har problem med otrygghet, och sedan finns det skolor där det fungerar väldigt bra. Jag kommer ihåg när vi i utbildningsnämnden besökte en skola i Järva där rektorn sade att det finns problem utanför skolans område. Vi har i dag en omvärld där det sker kränkningar i sociala medier, i klassrummet, på Instagram, Snapchat och så vidare men även utanför rastplatserna på skolgårdarna. Här behöver skolan hänga med och förbättra en hel del. Det finns självfallet en hel del förbättringspotential i skolan.

Jag vill också fokusera på två saker. Det finns saker som även vi kan förbättra, och det är samverkan med föräldrar och kontakten med elevhälsoteam. Ett tydligt exempel är Somaliska föräldrar och modersmålsföreningen i Gullingskolan. Där tog man hjälp av modersmålslärarna i skolan och samverkade med föräldrarna för att skapa trygghet på Gullingskolan, och det har fungerat jättebra. Det har till och med utvecklats så bra att föräldrar och hemspråkslärare nattvandrar i stadsdelen. Det öppnas också community center i vissa stadsdelar. Jag kommer också ihåg en skola i södra Stockholm där man anställde en person för att förbättra samverkan med socialtjänst, elevhälsoteam, polis och så vidare. Det sker en hel del. Det finns riktlinjer, stödmaterial och så vidare. Visst finns det en hel del utvecklingspotential, men det sker också en hel del bra saker i våra skolor.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 202

J a n J ö n s s o n (L): Herr ordförande! Du tar upp en mycket viktig fråga, och det gäller just hur otryggheten i det omgivande området kring en skola kan påverka tryggheten i skolan. Jag undrar hur du ser på att det i borgarrådets svar fortfarande bara hänvisas till det arbete som förvaltningen redan har påbörjat och att det faktiskt inte finns så många skrivningar om vilka krav man skulle behöva ställa på socialtjänst, polis, barn- och ungdomspsykiatri och liknande. Det är den ena frågan.

Den andra frågan är: Hur tänker du kring att det framför allt är i skolor i våra förortsområden som Skärholmen, Rinkeby och Tensta som eleverna upplever extra mycket otrygghet och oro på lektionerna? Jag kan inte riktigt se att det egentligen finns några riktade åtgärder mot dessa skolor i borgarrådets svar.

Anförande nr 203

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Tack, Jan! Mitt hjärta brinner väldigt mycket för den sociala hållbarheten och en likvärdig skola för alla. Tryggheten är en kärnfråga för att man ska kunna uppnå en likvärdig skola för alla. Alla elever ska ha rätt att vara trygga i sina klassrum. Men man måste också se att skolans omgivning förändras. I dag har vi sociala medier, och det finns fall där elever sitter i klassrummen och utsätts för kränkningar på sociala medier. För att motverka detta kan man förbättra kunskapen. Det finns riktlinjer. I varje personalrum man kommer till finns det riktlinjer och förordningar uppsatta. Men det finns självfallet en hel del som kan förbättras. Det håller jag med om, men det finns också många skolor i Stockholm där det fungerar väldigt bra.

Anförande nr 204

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Nu blir frågan hur man ska förhålla sig till röstningen och om man ska yrka bifall eller inte till den här motionen. Det verkar som om många här är ganska överens om innehållet, andemeningen och vad som ska göras, även om det lite grann har varit så att skolborgarrådet Olle Burell har fått klä skott för de brister som trots allt finns i Stockholms grundskolor.

Låt oss läsa i motionen. Jag börjar läsa från början av motionen. Så här står det: Mellan 2014 och 2015 ökade anmälningarna om hot och våld... Under samma period ökade antalet anmälningar mot lärare med hela 70 procent – sedan 2012 med över 200 procent, enligt utbildningsförvaltningen.

Jag har försökt att göra en snabb kalkyl här. Vi har ju ränta-på-ränta-faktorn och så vidare. Om jag har förstått det hela rätt skulle antalet anmälningar mot lärare ha ökat med 80 procent från 2012 till 2014. Det här är alltså inget nytt problem. Nu är jag ny här i församlingen, och jag har ingen aning om vem som bar ansvaret för skolan mellan 2012 och 2014. Jag skulle vilja vända mig till den som hade ansvaret och fråga vad som gjordes då åt de här problemen. De kan ju inte ha börjat 2014. Jag avvaktar besked om vad som har gjorts, hur man tänkte och vilka förebyggande åtgärder eventuell ansvarig vidtog mellan 2012 och 2014. Sedan kommer jag tillbaka när jag har fått de beskeden.

§ 27 Öka återvinningen i Stockholm (Utl. 2016:180)

Anförande nr 205

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I dag är jag riktigt glad. Ni vet väl hur det känns när man kommer hem från en partistämma och har vunnit en seger. Det gjorde jag i går på Centerpartiets partistämma. Då hittade vi en gyllene kompromiss om att vi ska kunna införa kommunal insamling av förpackningar med ett bevarat producentansvar. Producentansvaret har ju varit en centerpartistisk grundläggande idé i den här frågan, och den har vi kvar, men nu gör vi det också möjligt med kommunal insamling.

Det här innebär faktiskt att det finns förändrade förutsättningar i riksdagen för att vi ska kunna komma till en lösning med en hushållsnära insamling av förpackningar. Då måste vi också se till att staden kan få finansiering för ett sådant här effektivt system för återvinning. Det är precis som vi alltid brukar säga, nämligen att det ska vara lätt att göra rätt. Jag hoppas nu och vet att det pågår förhandlingar på nationell nivå där jag hoppas att vi kan hitta en snabb lösning på detta.

Men precis som borgarrådet framhåller i sitt svar kommer anläggningen i Högdalen att kunna hantera många olika fraktioner utöver matavfall. Det är jättebra att vi redan har planerat för den här verksamheten så att vi kan få de här olikfärgade påsarna så att vi effektivt kan samla in våra förpackningar. Det är också bra om vi nu kan hitta ett system som gör att vi som konsumenter inte behöver betala flera gånger för de här förpackningarna, för så är det just i dag. I min bostadsrättsförening har vi insamling av ett visst antal fraktioner av förpackningar, och då får jag som konsument betala både till producenterna och i min egen bostadsrättsförening för att de ska samlas in. Det är ett oerhört ineffektivt system.

Nu tar väldigt lång tid att bygga den här anläggningen i Högdalen. Jag hade hoppats att det skulle kunna gå snabbare. Det här är ett arbete som har existerat under vår regeringstid i staden, och den nuvarande majoriteten fortsätter att jobba med det. Det är superpositivt. Men vi vet redan att kapaciteten i den framtida anläggningen inte kommer att räcka fullt ut för våra behov. Därför är det viktigt att vi hittar andra lösningar för villor och radhus till exempel så att de också kan få utnyttja hushållsnära insamling av förpackningar. Där skulle till exempel fyrkärllssoptunnor kunna vara en möjlig lösning. Med två sådana tunnor skulle man kunna samla in åtta fraktioner, och då skulle de som bor i villor och radhus till och med kunna sortera glas i sin nära miljö.

Jag är glad att motionen anses besvarad, och det tyder på att vi också tillsammans med majoriteten har höga ambitioner på det här området. Men jag är dock så otålig att jag yrkar bifall till vårt ersätтарыttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 206

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Jonas! Det känns som om vi har debatterat det här under tre år nu. Jag blev glad i helgen när jag fick höra att ni hade ändrat ert kongressbeslut så att vi faktiskt kan möjliggöra ett ökat kommunalt ansvar. Vi får se hur det kommer att gå. Att det har tagit så lång tid beror på att det råder en väldigt stor oklarhet om huruvida vi får ökat kommunalt ansvar. Den här anläggningen som du har motionerat om, som just nu är ute på samråd i Högdalen och som ska sortera

olika fraktioner blir ganska dyr att bygga om vi inte får något stöd från FTI som redan får betalt för att samla in förpackningar, tidningar, metall och allt det som kommer att sorteras i den här anläggningen. Jag hoppas att vi snart kommer att få någon typ av bas för hur det här ska fungera och att vi kan komma överens om någonting.

I stadens medborgarenkät visar det sig att frågan om ohållbar konsumtion och avfallshantering är en av stockholmarnas allra viktigaste frågor nu för tiden. Det är ganska viktigt att vi får till en fungerande insamling. Vi lever ju i Sverige som om vi hade ungefär 4,2 jordklot, och då är det ganska viktigt att vi tar hand om det avfall som vi åstadkommer. Med en återvunnen aluminiumburk kan man spara lika mycket energi som det kostar att sitta framför en dator ett dygn. Vi måste få bort plasten från vår förbränning för att bli fossilfria. Matavfallet kan vi använda både till biogas och till biogödsel. Det är jätteviktigt att vi får till ett fungerande sorteringssystem och ganska fort.

Vi går efter EU:s avfallstrappa i Stockholm, och där handlar det mycket om att återanvända. Först ska man minimera avfallet, och sedan ska man återanvända. Vi satsar väldigt mycket på olika typer av återbruk. Vi har också en textilinsamling. Vi jobbar på olika sätt med att samla in saker, men jag hoppas verkligen att Centern nu kommer att sluta blocka på nationell nivå så att vi snabbt kan komma till en överenskommelse så att vi snabbt kan hjälpas åt att få ihop den här anläggningen med alla fraktioner på ett bra, smidigt och ekonomiskt bra sätt även för Stockholm.

Anförande nr 207

J o n a s N a d d e b o (C): Återbruk är ju väldigt bra på många sätt, Katarina, men det är möjligen inte så vanligt att man återbrukar just förpackningar. Man kan kanske ha dem till något slags barnpyssel eller sådant, men jag tror att vi nog behöver se till att vi samlar in förpackningar i så stor mängd som möjligt i stället för att återbruka. Jag vet att du brukar sticka mig i sidan och säga att Centerpartiet har blockat på nationell nivå, men nu har jag verkligen varit noga med att ge ett personligt ansvar till vår ledamot Kristina Yngwe och sagt att jag kommer att hålla henne personligen ansvarig om vi inte får igenom detta. Det är slut på blockandet. Nu måste vi se till att vi hittar en konstruktiv lösning. Jag är jätteglad att vi redan förbereder oss på att jobba med ett system som är bättre än det som vi har i dag. Det kommer att bli lättare för konsumenterna att göra rätt.

Anförande nr 208

Borgarrådet L u h r (MP): Det är jättebra. Vi har haft en liknande debatt dag ut och dag in. Därför är det väldigt roligt att vi kanske har kunnat ta ett steg framåt nu och att vi kan se att det går lite framåt. Det är bra.

Anförande nr 209

E l l i n o r R i n d e v a l l (S): Ordförande! Alla är så rörande överens om att allt detta är så himla bra, så jag tänker inte bli så långgrandig. Jag tycker att det är en mycket intressant fråga. Det är en så vattendelare mellan vad partierna anser nationellt och kommunalt. Kommunerna tycker att det här är bra, och nationellt tar det helt tvärstopp. Det är som du pratar om, Jonas, är väldigt spännande. Jag hoppas verkligen att det kommer att bli ett konkret resultat av det.

Det är en mycket komplex fråga i en storstad som Stockholm, och jag tror att en optisk sorteringsanläggning är en del av lösningen. Men vi kommer att behöva tänka på många olika sätt för att få till en helhetslösning för hela Stockholm. En av de saker som Stockholm Vatten och Avfalls styrelse gör att nu för att vi verkligen ska hitta en bra lösning och ta reda på om en optisk sorteringsanläggning är rätt och hur vi ska utforma den är att vi kommer att göra ett verksamhetsbesök i Oslo den här månaden för att titta på en aktiv och verksam anläggning och se hur den fungerar.

Anförande nr 210

J o n a s N a d d e b o (C): Nu blev jag lite orolig. Jag vet inte om du uttryckte dig slarvigt. Funderar ni fortfarande på om det här är någonting bra att bygga över huvud taget? Jag hoppas att vi är förbi det steget i Stockholm Vatten. Sitter ni och funderar på om det här verkligen är rätt väg att gå blir jag själv mycket orolig för att vi över huvud taget kommer att få någon sådan här sorteringsanläggning. Stämmer det?

Anförande nr 211

E l l i n o r R i n d e v a l l (S): Tack för att du låter mig förtydliga, Jonas! Det var inte alls det jag menade. Jag tror jättemycket på den här lösningen. Där är vi nog helt överens. Det finns ingen som helst tvekan om att det här ska genomföras. Det handlar mer om det som motionen handlar om, det vill säga hur och på vilket sätt det ska genomföras. Hur ska vi sortera ut avfallet? Vilka system ska vi använda? Hur gör vi det här till en effektiv anläggning som på riktigt gör det som du pratar om? Hur blir det lätt att göra rätt för våra invånare? Hur ser vi till att vardagspusslet blir enklare och sorteringen bättre?

Jag vill passa på att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag också.

Anförande nr 212

U l l a H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Man var ju så rörande överens om allting här, så jag måste gå upp och säga att jag faktiskt är väldigt besviken på det som Jonas just berättade: att han har lyckats få Centerpartiet att ändra uppfattning i denna fråga.

Under den tid då jag hade ansvar för de här frågorna drev vi väldigt tydligt att det är viktigt att de privata aktörer som finns på området kan vara med och utveckla sophanteringen i det här landet. Om man nu ska befästa det kommunala ansvaret tror jag att man verkligen riskerar att hamna i en situation där många privata aktörer lutar sig tillbaka och väntar på att kommunen ska göra saker och ting. Det påverkar hela utvecklingen på området. Jag skulle mycket hellre se att det fanns större möjligheter för fastighetsägare att ingå avtal med aktörer på arbetsmarknaden när det gäller fastighetsnära sortering och sådana saker. Ska vi nu hamna i en situation där kommunen tar på sig hela detta ansvar på ett ännu tydligare sätt än vad som varit fallet tidigare? I varje fall jag kommer att göra så mycket jag kan för att se till att det inte blir så, för jag tror att det är helt fel väg att jobba för en bättre situation på det här området. Det är inte stora kommunala anläggningar vi behöver, utan det som behövs är mer engagemang från de privata aktörerna, och det ska stimuleras. Därmed kommer vi också att kunna få se en spännande utveckling på det här området. Det har hänt alldeles för lite under alldeles för lång tid.

Anförande nr 213

J o n a s N a d d e b o (C): Ulla! Vi har inte varit överens om den här saken tidigare heller. Jag vet att du står för den här åsikten.

Det system som finns i dag, där konsumenterna får betala flera gånger, precis som jag sade i mitt första anförande, är inte effektivt. Vi måste hitta ett effektivt system för det här. I min bostadsrättsförening tror jag att det är fyra fem olika sorters bilar som kommer och hämtar alla dessa förpackningar som vi får betala extra för att vi får hämtade hushållsnära. Genom en överenskommelse där kommunerna och förpackningsindustrin tillsammans kan komma framåt i den här frågan tror jag att vi kommer att hitta effektivare system.

Vi beslutade väl redan under vår majoritet att vi skulle jobba vidare med en sådan här anläggning. Jag tycker att det är bra att vi tar steg på vägen, för ingen kan hävda att Stockholms återvinning fungerar tillräckligt bra. Vi har ju lägre statistik än många andra kommuner när det gäller insamlingen. Matavfallsinsamlingen ligger också enormt långt efter många andra kommuner. Där kan jag inte vara nöjd.

Anförande nr 214

U l l a H a m i l t o n (M): Det är sant att vi tittade på en sådan här anläggning, men det var ingenting som sade att det skulle vara en kommunalt driven verksamhet. Det planerades en anläggning, men det fanns också en ambition från dåvarande majoritet att man skulle ha privata aktörer som var delägare i denna verksamhet. Jag beklagar om det blir en helt kommunal verksamhet. Jag tror att det är ett misstag. Jag tror också att det påverkar privata aktörers beredvillighet att gå in och investera och göra innovationer på det här området om man säger att det ska vara ett kommunalt ansvar, för det påverkar i väldigt stor utsträckning intresset för att hitta på spännande lösningar. Då förlitar de sig på att det är kommunen som kommer att göra saker och ting i stället för att de själva kan komma med idéer på området. Dessutom tror jag att man missar fastighetsägarnas engagemang, som också skulle kunna vara mycket bättre om de kunde ta egna initiativ på det här området.

Anförande nr 215

Borgarrådet L u h r (MP): Vi har ju haft producentansvar ett tag, och ingen hade kunnat bli gladare än jag om man hade sett de här pigga och innovativa problemlösarna som hade kunnat komma för att hjälpa oss att ta hand om våra förpackningar. Men vi har inte riktigt sett dem.

Nu är det så att bostadsrättsföreningar själva i sina soprum har insamlingssystem som de betalar dubbelt för. Man betalar både för förpackningarna och för borttransporten och insamlingen av dem. Det ger ganska stora problem.

Sedan är det lite rörigt i dag för stockholmare att förstå varför man inte kan slänga till exempel värmeljuskoppar i metallinsamlingen – det är inte någon förpackning, så dem ska man lämna till sin återvinningscentral i stället. Det vore mycket enklare om insamlingen skulle gälla all metall, allt papper och alla typer av kartong som varken är förpackningar eller annat.

Det finns väldigt många fördelar med att ha ett övergripande ansvar. Hur ska man då sedan involvera FTI? Ska de finnas eller inte? Finns det bra lösningar ska man ta dem, tycker jag, men hittills har vi inte sett dem.

Anförande nr 216

U l l a H a m i l t o n (M): FTI har ju i diskussionerna fört fram många olika varianter på hur man skulle kunna hitta en lösning på det här området, men har i väldigt stor utsträckning mötts av motstånd från många aktörer. Till exempel har man från Avfall Sverige drivit att man vill ta över hela verksamheten. Nog finns det tankar och idéer på området, men eftersom vi har ett system där man sitter fast just nu är det klart att man inte vill investera i någonting annat förrän man så att säga är säker på hur man skulle kunna utveckla verksamheten.

Det är klart att man kan säga att det är väldigt mycket enklare för alla om man bara har en aktör som hanterar de här sakerna. Men jag skulle samtidigt vilja säga att det är en av anledningarna till att sophämtningen har sett nästan exakt likadan ut under de senaste 100 åren. Det beror på att det inte är så många privata aktörer som har varit inne och utvecklat verksamheten. Det vi har sett är sopsugsanläggningar, som är spännande, men inte så mycket annat.

§ 29 Ansvarsöverföring för ensamkommande barn (Utl. 2016:202)

Anförande nr 217

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Ibland kan det vara lite svårt att komma ihåg hurdan situationen var när man skrev en motion. Bakgrunden till den här motionen var den flyktingkris som Sverige upplevde 2015. Våldigt många ensamkommande barn och ungdomar kom till Sverige, och i kommunerna hade vi ganska svårt att se till att placera dem i rätt kommun. Stockholm placerade barn och ungdomar i mängder av andra kommuner runt om i landet, och de kommunerna placerade i sin tur sina barn och ungdomar i hem här i Stockholm. Det där är inte något särskilt bra system, eftersom socialtjänsten då finns i en helt annan kommun än den kommun som barnet bor i.

Sedan dess har det flutit ganska mycket vatten under broarna. Situationen är såvitt jag vet bättre i dag. Icke desto mindre yrkar jag bifall till vårt förslag till beslut. Men jag skulle också vilja höra lite om hurdan situationen är i dag. Har vi fortfarande en så stor andel barn och ungdomar placerade i andra kommuner som vi hade på den tiden då motionen skrevs?

Anförande nr 218

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Fru ordförande! Den här motionen tar upp en angelägen fråga om de barn som placerades utanför anvisningskommunerna, vilket var en följd av den situation vi stod inför 2015. Motionen har för avsikt att säkerställa att barn får rätt insatser i de kommuner där de placeras.

Som god man har jag synnerligen dåliga erfarenheter av att barn hamnar mellan stolarna och att uppföljning av placeringar inte sker på rätt plats och på rätt sätt. Jag har ett flertal gånger varit med om att utredningar gjorts på distans utan att barnet träffat ansvarig socialsekreterare och utan att socialsekreteraren haft någon som helst kontakt med den gode mannen. Det innebär att livsavgörande beslut har fattats på undermåliga underlag och att vårdplaner har författats utan kännedom om de lokala förutsättningarna i placeringskommunen.

Enligt socialtjänstlagen ska beslut om överföring grunda sig på en individuell bedömning av barnets situation. För ett barn som varit placerat i en annan kommun i både ett och två år kan det aldrig vara bra ur ett barnperspektiv att flyttas tillbaka till anvisningskommunen, om inte synnerligen starka skäl föreligger. Här måste det vara så att det är ansvaret som flyttar, inte barnet. Jag yrkar bifall till motionen och den gemensamma reservationen från Liberalerna och Moderaterna.

Anförande nr 219

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande och fullmäktige! Jag vill tacka motionärerna för att de tar upp en väldigt viktig fråga där vi inte får tappa bort barnens bästa. Vad jag vet har situationen i dag jämnat ut sig. Stockholm har tagit hem ett antal barn som hör hemma i Stockholm, och barn som hör hemma i andra kommuner, det vill säga har anvisats till andra kommuner, har flyttats till de kommunerna. Men det har gjorts en individuell bedömning varje gång, och det är det vi eftersträvar ska ske i de här frågorna. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 220

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Vi har kommit fram till en väldigt viktig fråga. Jag har stor sympati för det som lyfts fram i motionen, som handlar om hur vi ska säkerställa att barnen har en bra situation. Som jag också tar upp i mina synpunkter är det svårt att ha en generell princip om att överföra ansvaret på det här sättet. Det måste vara en individuell prövning.

Det finns i sammanhanget en annan fråga som jag tycker är värd att reflektera kring. Här lyfts ensamkommande barn fram, men vi har ju även andra barn som är placerade. Det kan vara värt att reflektera kring om man ska göra på olika sätt för olika barn. Om man skulle göra på detta sätt, ska man i så fall också överföra ansvaret för övriga barn?

Utgångspunkten måste vara att vi har barnens bästa framför ögonen. Socialtjänsten ska förstås i den individuella prövning som man ansvarar för överväga om det ibland är det bästa för barnet att överföra ansvaret till en annan kommun. Detta är en fråga för den socialsekreterare som har kontakt med barnet.

Anförande nr 221

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! När den här motionen skrevs var situationen väldigt ansträngd, och den är såklart fortfarande ansträngd, för det är väldigt många barn och ungdomar som har kommit till Sverige under ganska kort tid. Likväl är det också mycket som har löst sig. Men min fråga var: Hur ser situationen ut i dag i Stockholm? Har vi kunnat minska den här typen av placeringar, där barn och ungdomar så att säga är placerade i fel kommun i förhållande till var socialtjänsten finns?

Anförande nr 222

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag har inte siffror på rak arm nu kring hur det ser ut, men vi har absolut fortfarande barn som är placerade i andra kommuner. Det finns ett rätt stort antal barn som inte bor just i Stockholms stad utan som bor i grannkommuner och är placerade där. Ungefär så ser situationen ut. Men exakta siffror får jag återkomma med.

Anförande nr 223

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande och fullmäktige! Jag tar tillfället i akt att utnyttja Åsa Lindhagen som faktabank. Hon sade att det även finns andra barn som så att säga tillhör Stockholm men är utplacerade i andra kommuner, och hon menar att man behöver reflektera över om vi ska ha olika bestämmelser för ensamkommande och andra. Men då sitter jag och funderar på om de Stockholmsbarn som befinner sig i andra kommuner är utplacerade dit på grund av bostadsbrist – eller omhändertagandebrist. Det var ju det som var huvudorsaken till att man placerade ut de ensamkommande. Om jag har förstått det hela rätt kan dock de Stockholmsbarn som är i andra kommuner vara där på grund av till exempel missbruksproblematik eller andra problem i hemmet. De behöver kanske komma bort från pappan och sådana saker. I så fall är det faktiskt så att det finns ensamkommande med bostadsproblem och övriga barn med andra problem. I vissa situationer ska de inte komma tillbaka, utan de ska vara uppe i Norrland eller var de nu är. Det var bara en fråga.

Anförande nr 224

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det är inte främst fråga om bostadsbrist, utan om att hitta familjehem och placeringar för de här barnen. När det har varit väldigt många barn som har anlänt till Stockholm har man placerat barn även i andra kommuner. Det är egentligen inte en bostadsbristsfråga, utan det handlar om att barn blir placerade antingen på ett HVB eller i ett familjehem och att man har funnit dessa placeringar även i andra kommuner än i Stockholms stad därför att man har behövt bredda och titta på väldigt många olika sätt att få fram boenden till barnen som har kommit till vår stad.

Anförande nr 225

R i c k a r d W a l l (-): Då tycker jag nog fortfarande att vi är kvar på ruta ett, för då är det fortfarande så att de ensamkommande hade ett specifikt behov. Det fanns en specifik anledning till att man placerade dem utanför Stockholms stads gränser, medan det för övriga kategorier – eller många andra kategorier – var andra orsaker. Då finns det fortfarande två olika kategorier av orsaker till att man placerar dem, och då kan det faktiskt enligt min mening finnas skäl att uppdelat återtagandet och se det som två olika kategorier.

§ 30 Samverkan mellan skola och socialtjänst (Utl. 2016:203)

Anförande nr 226

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Liberalernas och Moderaternas gemensamma reservation i kommunstyrelsen. Jag vill även tacka för det mycket gedigna svar som socialborgarrådet har givit på den här motionen. Andra borgarråd bör ta intryck av det sätt som socialborgarrådet alltid tar sig an motioner och interpellationer på; det är alltid väldigt genomtänkta och gedigna svar. Vi är också positiva till att borgarrådet i mångt och mycket delar de intentioner som vi har i den här motionen. Men det finns några saker som jag ändå skulle vilja ta upp och gärna vill ha svar på.

Den första är att det är några remissinstanser som skriver om det som vi har tagit upp, det vill säga att samverkansöverenskommelserna mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden inte följs upp. Från stadsdelsförvaltningarna har man förklarat att det förmodligen handlar om att det inte finns inskrivet som verksamhetsmål att följa upp dem regelbundet; de dyker inte upp i tertialrapporter, bokslut och liknande. Borgarrådet och jag diskuterade tidigare i en interpellationsdebatt att man från Stadshuset borde vara mycket tydligare med att alla stadsdelsnämnder ska följa upp dem varje tertial och varje år. Detta skulle jag fortfarande önska att man förtydligade gentemot stadsdelsnämnderna.

Den andra är att det fortfarande är oklart för mig i borgarrådets svar hur man har tänkt sig att samverkan med fristående skolor ska kunna förbättras. Det står att många stadsdelar tycker att det är svårt, men det är inte ett svar på hur man ska kunna förbättra samverkan och få in de fristående skolorna i de strukturer som staden och stadsdelsnämnderna redan har.

Den tredje och kanske viktigaste punkt som jag vill lyfta fram handlar om kontinuiteten. Det är en väldig omsättning på socialsekreterare, och det leder i sig till att samverkan inte fungerar optimalt. Det har tagits fram en del handlingsplaner kring socialsekreterarnas arbetsmiljö som förstås är väldigt viktiga, men det handlar också om att erbjuda konkurrenskraftiga löner. Jag undrar hur socialborgarrådet ser på stadens insatser för att förbättra socialsekreterarnas lönesituation.

Anförande nr 227

A n d r e a S t r ö m (M): Att se till att alla barn får en bra utbildning är väl en av de bästa investeringar vi kan göra, både för den enskilde individen och för samhället. För de barn som behöver ett extra stöd är det oerhört viktigt att vi har ett nära samarbete mellan skolan och socialtjänsten. Det tror jag att vi alla är överens om. Som Liberalerna uppmärksammar i sin motion finns det en del förbättringsområden som revisorerna pekar ut, och Liberalerna presenterar i sin motion flera konkreta lösningar på detta. Det är därför jag yrkar bifall till Liberalernas och Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 228

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande! Fullmäktige! Det här är ytterligare en motion där svaret likaväl hade kunnat bli bifall till motionen. Man är ju väldigt överens om tagen och tar upp samma saker. Det som enligt svaret behöver förbättras är ungefär samma saker som motionärerna pekar på som problematiska.

När det gäller samverkan med friskolorna tycker jag att det är lite märkligt att det är svårt att samverka med en friskola som ligger i en annan stadsdel, medan man säger att det inte är svårt att samverka med skolor som ligger utanför staden och där elever är placerade. Det måste vara ett problem som går att lösa, såvitt jag kan förstå, kanske med lite puffar och lite hjälp och stöd. Jag tycker att det är en väldigt viktig motion för barnens och elevernas skull. Den här samverkansfrågan har dykt upp i många omgångar under alla de år jag har hållit på med politik. Det känns ändå som att det är lite mer på väg och att det finns lite färre hinder. Hur som helst yrkar vi i Centerpartiet bifall till den moderata och liberala reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 229

R a n a C a r l s t e d t (S): Tack för en riktigt viktig motion, som tar upp vårt stöd till de barn som är mest utsatta! En hel del av de förslag som finns i motionen ingår i till exempel PPSS, som permanentas och arbetas in i vår ordinarie verksamhet. Det pågår ett stort och positivt utvecklingsarbete hos socialförvaltningen. För att stärka uppföljningen och för att se till att vi har socialsekreterarna kvar och kan ha kontinuitet i det här arbetet är en handlingsplan på gång. Det är steg på vägen, och det kommer ytterligare steg i budgeten som vi kan diskutera då. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 230

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill börja med att säga tack till er i Liberalerna som har skrivit den här motionen och till dig, Jan Jönsson, för dina vänliga ord, som uppskattas mycket. Det är oerhört viktiga frågor som ni lyfter fram, och det finns en väldigt tydlig koppling till socialtjänstens arbete. Det finns få frågor jag känner starkare för än just frågan om skola för barn i utsatthet. Vi vet också att skolan är en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som på olika sätt har det svårt. Där skulle jag särskilt vilja lyfta fram Skolfam, som har varit en oerhört viktig prioritering för oss i majoriteten och som handlar om familjehemsplacerade barn, vilka hör till de barn som haft det som allra tuffast. De har haft det så pass svårt i livet att socialtjänsten gjort bedömningen att barnet måste lämna sitt ursprungshem. Att stärka skolgången för dessa barn är bland det viktigaste vi kan göra för att öka förutsättningarna för dem att bygga ett bra liv både här och nu och i framtiden.

Samverkan mellan skola och socialtjänst är oerhört viktig. PPSS, som är en verksamhet som handlar just om samverkan och som jag också nämner i mina synpunkter, handlar om att ge stöd till barn som befinner sig i skolan och behöver extra stöd på olika sätt från socialtjänstens sida i nära samverkan med skolan. Det är viktigt för den enskilda individen, men det har också en spillövereffekt när det gäller att stärka samverkan generellt mellan skola och socialtjänst, så det är också en väldigt viktig del i detta.

Som vi har varit inne på: Att stärka socialsekreterarnas arbetssituation och möjligheterna för dem att bedriva ett socialt arbete har varit och är såklart oerhört viktigt. Vi har en handlingsplan där vi också har ökat resurserna kraftfullt till barn- och ungdomsvården. Lönefrågan lyfts också fram av Liberalerna, och det har gjorts förut. Jag kan säga att den frågan är oerhört viktig. Jag instämmer i det.

Samverkansöverenskommelserna skulle 2016 följas upp eller hade redan följts upp i de olika stadsdelarna. Det var ett arbete som pågick förra året. Jag lyfter också fram i

mina synpunkter att det är oerhört viktigt att de här överenskommelserna följs upp och att man regelbundet överväger om de ska uppdateras. Man skulle såklart också kunna överväga att skriva in det i riktlinjerna. Jag tycker att det har varit viktigt att i mina synpunkter tydligt skicka signalen att överenskommelserna är centrala och ska följas upp och vid behov revideras. Det är en viktig fråga som ni lyft fram från Liberalernas sida.

Anförande nr 231

J a n J ö n s s o n (L): Jag har två undringar. Den första gäller det här med samverkan med friskolorna. Jag tyckte inte riktigt att jag förstod vad staden konkret kan göra mer för att de fristående skolorna ska ingå i samverkan med socialtjänsten inom de strukturer som finns.

Den andra handlar om det här som socialborgarrådet var inne på mot slutet, alltså att stadsdelsnämnderna verkligen måste följa upp samverkansöverenskommelserna. Jag har inte läst igenom vartenda verksamhetsprogram, men en del i alla fall, och en del av dem saknar fortfarande en regelbunden uppföljning av just det här. Jag tycker därför att det skulle vara önskvärt att majoritetspartierna är väldigt tydliga med att detta ska in och tar ansvar för att se till att det blir så.

Anförande nr 232

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Eftersom skolan numera inte ligger på stadsdelarna har det varit ett utvecklingsarbete att hitta de här samverkansytorna. Vi har fortfarande steg kvar att ta. När det gäller friskolorna är utmaningen inte att det är friskolor, utan att det är många olika aktörer i stället för en enda aktör att vända sig till. Då är det klart att det blir en ökad utmaning för stadsdelarna. Jag lägger ingen värdering i det; det är bara ett konstaterande. Där har vi steg framför oss som vi behöver ta. Det är oerhört viktigt att jobba vidare med det. Jag har också som sagt förståelse för att det blir ett utvecklingsarbete när man gör de här förändringarna. Det finns många aktörer som socialtjänsten behöver vända sig till.

Det är oerhört viktigt att regelbundet följa upp de här överenskommelserna. Jag trycker på det i mina synpunkter, och jag kan säga att vi från majoritetens sida kommer att fortsätta att följa upp detta. Det är en viktig fråga ni lyfter fram, och vi kommer att ta den med oss.

§ 31 Laddstolpar för elcyklar (Utl. 2016:204)

Anförande nr 233

B o A r k e l s t e n (M): Fru ordförande! Fullmäktige! I dag prioriteras cyklingen väldigt mycket i Stockholm. Man gör nya cykelvägar och reparerar gamla. Man tar bilkörfält och gör till cykelbanor. Man underhåller cykelbanorna och gör dem mycket bättre än vad de har varit tidigare. På vintern finns det traktorer som går från ytterstaden ända till innerstaden. Behövs det saltar man. Man kan även snöröja och sopa, så att det inte är halt att åka där.

Olika är de cyklister som kommer och far på de här cykelbanorna. En del har gamla cyklar, en del har nya cyklar och en del har racercyklar. Det finns också de som har elcyklar. När det cyklas från hemmet cyklas det då ganska fort. När man väl har kommit till stan försöker man parkera cykeln – en del på lämpliga platser, en del på olämpliga platser. En del har cyklat så mycket att de behöver ladda batteriet på elcykeln. Alla kan inte ta med batteriet till arbetsplatsen och ladda det där. Därför behövs det laddstationer för elcyklar, gärna i kombination med inlåsning eller garage.

Nu firar denna motion snart två år, och det har faktiskt hänt en del på elcykelfronten vad gäller infrastrukturen. I motionens anda har Stockholm Parkering infört boxar i sina p-garage eller olika former av rum med låsmöjligheter där man kan ladda cykeln om man skulle vilja det. Under tiden som har förflutit sedan motionen skrevs har även cyklarna förändrats. Det finns i dag både två- och trehjuliga elcyklar, specialcyklar för olika ändamål och framför allt *food bikes*. Dessa kan ibland behöva laddas både dag och natt. I Norra Djurgårdsstaden har Stockholms stad ställt krav på fastighetsägarna att det ska finnas både gårdar och inomhuslokaler för parkering av cyklar och att det ska finnas laddmöjligheter. Samma krav finns även på de framtida cykelgarage som ska byggas. Dock prioriteras inte cyklarna på samma sätt som bilar. Det borde inte vara så svårt att hitta platser på gatumark där säkra parkeringsplatser för elcyklar kan finnas – naturligtvis med laddmöjlighet.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 234

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Som Bo har redogjort för var det ett tag sedan motionen skrevs. Det har hänt mycket på elcykelfronten, inte bara det att det varje dag susar förbi ett stort antal elcyklar utanför Stadshuset eller var man än är i cykelinfrastrukturen, utan också när det gäller förmågan eller möjligheten att köpa elcyklar och vilka typer av elcyklar det rör sig om. Så sent som för några veckor sedan meddelade regeringen att den inrättar en elcykelbonus, så att man kan få 25 procent av elcykelns kostnad täckt av staten upp till 10 000 kronor. Köper man en elcykel för 40 000 kronor får man alltså 10 000 i bonus. Det här säger någonting om kostnaden för elcyklar. De är inte billiga. De är utmärkta om man inte riktigt orkar hurta fram. Man tar sig upp för alla backar. Men de kostar mycket pengar.

Vår bedömning av elcykelladdplatser i allmän gatumiljö eller på trottoarer är att det kanske inte är det smartaste stället, just eftersom elcyklar är dyra. Man vill inte ställa dem där på det sättet. Framför allt vill man inte ladda cykeln på plats, då batterierna är konstruerade på ett sådant sätt att de går att ta loss. Det finns visserligen ett lås, men det är ingen större sak att ta bort batteriet. Vår bedömning är att de som har

elcykel tar loss batteriet, tar in det och laddar det. Dessutom har tekniken gått så fort framåt att elcyklarna numera klarar ganska många mil. Man måste bo rysligt långt utanför stan för att inte ha hunnit ladda på natten när man haft cykeln hemma.

Precis som Bo säger har Stockholm Parkering som idé att skapa laddplatser till cykelparkeringsplatser. Är det så att det inte finns en laddplats där man kan parkera cykeln i våra garage kan man få en sådan uppsatt. Vi har också Odenplansgaraget, där det finns ett stort antal platser. Där kan man också ladda sitt batteri. Men att ställa ut laddplatser i trottoar- eller gatumiljö för just cyklar tror vi inte är rätt lösning i dag. Det är möjligt att det kan vara det lite längre fram. Vi vet inte. Det går fort. Vi håller nu på och sätter ut laddplatser för bilar – 500 stycken fram till 2020. Det är en sak som vi gör för de fordonen, men det är en annan typ av logik runt dem.

Jag tycker att Bo är rätt ute på så vis att han vill främja elcykelutvecklingen och se till att alla som har elcykel känner sig väl omhändertagna och kan ladda sina cyklar. Men det kanske inte är just i gatumiljö vi ska göra det. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 235

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag vill i all enkelhet yrka bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 236

B o A r k e l s t e n (M): Fullmäktige, ordförande och annat! Då kör vi vidare!

Nu sade Daniel Helldén lite grann av det som jag har skrivit i mitt manus. Bland annat är det så att Stockholm Parkering har en utbyggnadsplan för cykelparkeringsmöjligheter. Målet är att hantera denna laddningsfråga för elcyklar likadant som man hanterar frågan för el- och hybridbilar. Trafikkontoret däremot, under ledning av trafikborgarrådet, har uppfattningen att man har lösa batterier som man plockar bort och enkelt tar med sig och laddar upp. En aspekt är att elcyklarna är ganska dyra och att ägarna vill förvissa sig om att de står säkert, oavsett om de laddas eller inte. För att citera Daniel Helldén: ”Staden bygger även ut antalet säkra cykelparkeringsplatser både i befintliga och i nya områden.” Det är ju lite grann det som den här motionen handlar om. Jag yrkar bifall till motionen, som stöds av moderater och liberaler. Det bör byggas fler laddstationer på lämpliga platser i Stockholms stad i en snabbare takt.

Anförande nr 237

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att fästa uppmärksamheten på att det står ”Laddstolpar för elcyklar” i utlåtandet, medan motionen handlar om ”laddstationer”. Det är inte nödvändigtvis samma sak. Här uppstår då lite förvirring.

Mer förvirrad blir man när det yrkas bifall till motionen, trots att motionen mer eller mindre har plockats sönder av Daniel Helldén, både i texten och i talarstolen. På gatumark, som Bo Arkelsten argumenterar om, vill man sannolikt inte låta sin elcykel stå och laddas.

Sedan har det som sagt hänt en väldig massa saker, och frågan är om det inte kommer att hända ännu mer saker framöver. Som Daniel Helldén tog upp förra gången är marknaden snabb med att snappa upp ny utveckling. För inte så länge sedan i varje fall fanns det på T-centralen en möjlighet att stoppa in sin mobiltelefon i ett skåp och få den laddad under en stund. Man lade i några kronor eller betalade med kortet. Jag kan mycket väl tänka mig att den här typen av lösningar kan komma också för elcykelbatterier. Alla kan trots allt inte ladda batteriet på jobbet, utan det kan på alla möjliga olika ställen uppstå behov av att ladda sina elcykelbatterier. Om sedan marknaden inte förmår tillgodose efterfrågan tycker Vi socialkonservativa att staden får gripa in.

Som motionen är skriven är den inte uppdaterad till dagens verklighet. Jag kan därför inte yrka bifall till den. Men om texten kunde modifieras lite grann kan man mycket väl tänka sig det.

Sedan kan jag inte låta bli att avsluta med att berätta att jag för att uppmuntra barnen alltid använder hjälm när jag är ute och cyklar.

Anförande nr 238

B o A r k e l s t e n (M): Fullmäktige och ordförande! Det var ju slarvigt av mig att skriva bara ”laddstolpar”. Men med lite fantasi kan man tänka sig att en laddstation kan bestå av både laddstolpar och ladduttag. Jag skulle naturligtvis ha skrivit på ett antal olika sätt för att alla skulle förstå. Men jag hoppas att de flesta förstod vad ”laddstolpar” stod för.

Anförande nr 239

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande och fullmäktige! Det verkar nog som att det är Bo Arkelsten som inte förstår vad *jag* säger. I själva verket står det mycket tydligt ”laddstationer” – det vidare begreppet – i motionen. Det jag fäste uppmärksamheten på var att administrationen har skrivit ”laddstolpar”, vilket är den smala formuleringen, som inte återfinns i motionen. Det är de som har gjort fel och Bo Arkelsten som har gjort rätt.

Anförande nr 240

Borgarrådet H e l l d é n (MP): I så fall vill jag säga att det nog är mitt fel att det står fel i rubriken.

§ 33 Utred möjligheten till bad i Hammarby Sjöstad (Utl. 2016:207)

Anförande nr 241

H a n n a G e r d e s (L): Ett visionärt stadsbyggnadsprojekt, ett miljömässigt föredöme som attraherar nyfikna stadsplanerare från hela världen, en stadsdel som rymmer boende, service, kultur och god kommunikation på spår och vatten – så beskrivs ofta Hammarby Sjöstad. Helt klart är det en fantastisk och populär stadsdel där vart tredje hushåll har små barn. Trots Hammarby Sjöstads många förtjänster, och stadsdelens namn till trots, lyser hela området ironiskt nog av avsaknad av badmöjligheter. I och med att stadsdelen växer och mängden barn ökar i allt snabbare takt är den totala avsaknaden av badmöjligheter alltmer markant och ohållbar. Varken plaskdamm, pool eller sjöbad finns att tillgå. Det gör att fontänerna, som egentligen utgör konstverk, blir en tillflykt för vattenlek. Liberalerna anser att det är hög tid att utreda om det finns några innovativa möjligheter att skapa badmöjligheter för stadsdelens invånare.

I Hammarby Sjöstad råder i dag badförbud, eftersom stadsdelen är byggd på ett gammalt industriområde. Men politik handlar faktiskt om att skapa möjligheter och hitta lösningar. Kan ett avgränsat område sänkas ned som en pool i Hammarby Sjöstad? Kan man på ett avgränsat ställe rena botten? Kan någon av stadsdelens parker utvecklas och få en plaskdamm? Vi har lagt fram en motion om det här, och den har fått väldigt positiv respons från nästan samtliga remissinstanser. Exploateringsnämnden är positiv till att skapa badmöjligheter och säger att det finns många frågor som måste utredas. Idrottsnämnden ser generellt sett väldigt positivt på att komplettera Hammarby Sjöstad med en badplats och bedömer att intresset kommer att vara så stort att en mindre bassänglösning inte räcker och att vi därför behöver en utredning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bekräftar Liberalernas bild av Hammarby Sjöstad – att det saknas badmöjligheter – och tycker att man ska se över alternativ. Trafiknämnden anser att det till och med finns ett lämpligt läge, som man hänvisar till. Södermalms stadsdelsnämnd delar uppfattningen att det vore positivt, och Stockholms Stadshus AB menar att möjligheterna till bad skulle komplettera Hammarby Sjöstads övriga utbud.

Även borgarrådet Bjuggren, som har svarat på det här, är positiv. Hon skriver att efterfrågan är stor. Men trots allt det jag nämnt väljer Bjuggren att inte bifalla motionen. Hon hänvisar till att det krävs en resursplanering på längre sikt. Här tycker jag att Emilia begår en tankekurpa. Om det nu krävs en planering på längre sikt, låt oss då för Guds skull tillsätta en utredning! Eller behöver allting vara lika långdraget som Slussen? Just för att det behövs en planering på längre sikt är det väl smart att bifalla motionen och inte bara anse den besvarad?

Anförande nr 242

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Vi stänger inte möjligheten till ett bad i Hammarby Sjöstad. Hon som jag vikarierar för är till och med försiktigt positiv och menar att det kan utredas. Dock anser idrottsförvaltningen i remissvaret att intresset kan bli så stort att det inte håller med en mindre bassänglösning. Därtill kommer frågan om vattenkvalitet. I och med det uppkommer frågan om det behövs ett reningsverk etcetera, vilket är vanligt på bad.

När jag träffar människor i hela staden som är aktiva inom idrotten är det första alla säger att de vill ha ett bad. Om man skulle göra som alla vill skulle man egentligen behöva ha lite bad i varenda stadsdel, vilket inte ens vår fördubblade investeringsbudget räcker till. I borgarrådets synpunkter konstateras att det just nu inte är prioriterat med en anläggning i Hammarby Sjöstad. Vi måste använda den investeringsbudget vi har till att renovera nuvarande anläggningar, som alla är ungefär lika gamla. Vi har också en stor investering i utebadet på Järvafältet. Det är prioriterat i investeringsbudgeten just nu.

Precis som Emilia Bjuggren skriver är det så att ett bad i den storlek som behövs i Hammarby Sjöstad kräver resursplanering på längre sikt. Det får man ta i planeringen. Jag tycker att den här motionen ska vara besvarad i och med det.

Anförande nr 243

Hanna Gerdes (L): Vi är positiva, men vi vill inte ha någon utredning, säger ni. Nu får ni väl ändå bestämma er! Ni säger att det vore bra att ha en lite mer långsiktig planering. Då bör vi kanske lyssna på medborgarna och eftersträva att komma överens – i stället för detta ständiga käbbel – vare sig det är Mirja Räihä, Emilia Bjuggren eller någon från mitt eget parti som står som borgarråd här nästa mandatperiod. Vi är alla överens – inklusive alla remissinstanser – om att det här är något vi vill ha. Det vi föreslår är inte att ni ska prioritera resurser här och i dag. Det enda motionen handlar om är att tillsätta en utredning och se vilka möjligheter som finns.

Du säger att alla stadsdelar kanske borde ha bad, Mirja Räihä. Ja, vet du, de flesta har åtminstone en plaskdamm. Vi har ingenting.

Anförande nr 244

Borgarrådet Råihä (S): Hammarby Sjöstad har ändå relativt nära till Sankt Eriksbadet – förlåt, Eriksdalsbadet; jag ser att Jonas Naddebo tittar lite strängt på mig. Vi anser just nu att det är tillräckligt nära. Vi i den här majoriteten bedömer att den här frågan inte ska prioriteras just nu. Vi har andra bad som är prioriterade.

Anförande nr 245

Anders Lindell (MP): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att tacka för motionen. Jag tycker att det är en bra och kreativ motion. Det är kul med fler bad, framför allt bad i det vatten vi har utomhus. Det är alltid spännande. Det är också väldigt kul att se ett förslag om idrottsinvesteringar från den sidan. Det är välkommet. Hade det kommit fler sådana under er tid i majoritet hade vi kanske haft pengar över till ett bad nu. Det är väl lite där skon klämmer.

Även om det här ligger långt fram i tiden kan man väl konstatera att just Hammarby Sjöstad kanske inte är den mest utsatta stadsdelen när det gäller simkunnighet. Även om en utredning skulle visa att det gick att rena vattnet tillräckligt mycket, att det gick att anlägga ett bad som inte störde båttrafiken och att det gick att göra detta till en försvarbar kostnad kanske det här inte skulle vara det mest prioriterade sett till badbehovet i staden i dess helhet. Därför tycker jag att kommunstyrelsens förslag, som är ett mer försiktigt positivt svar, är bra. Jag yrkar bifall till det.

Anförande nr 246

Hanna Gerdes (L): Det är väldigt lätt att bygga åsikter på fördomar om ställen. Innan man uttalar sig om simkunnigheten i en stadsdel och huruvida den är liten eller stor bör man åtminstone ha fakta på fötterna. Annars bidrar man till förenklingar och fördomar, och det tycker jag är väldigt tråkigt.

Jag skulle vilja yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen. Jag skulle också vilja påpeka att man inte kan hänvisa till Eriksdalsbadet om man verkligen menar att man bryr sig om alla oavsett socioekonomiska möjligheter, för det är ett betalbad.

Anförande nr 247

Anders Lindell (MP): Eftersom det pratades så fint om fakta i början hade jag hoppats att det skulle komma fakta om simkunnigheten i Hammarby Sjöstad. Det hade varit jättebra om vi hade haft sådana. Det vi vet är att simkunnighet följer socioekonomi väldigt väl. Därför är det viktigt att vi prioriterar ytterstaden i de satsningar som behöver göras. Det är inga konstigheter med det.

Sedan skulle jag jättegärna se ett bad i Hammarby Sjöstad. Vi behöver fler bad i innerstaden. Vi behöver bada mer i det vatten som vi ser och som är en del av närmiljön. Men det är inte säkert att just det här är prioriterat jämfört med andra typer av anläggningar. Detta skulle vara en ganska dyr anläggning.

Anförande nr 248

Jonas Naddebo (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ber att få yrka bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen. Vi tillstyrker motionen, men vi kanske har en något mer nyanserad bild av hur det här kommer att kunna genomföras. Hanna hänvisar till miljö- och hälsoskyddsnämnden, där jag är vice ordförande. Det vi konstaterade rätt snabbt är att det finns stora utmaningar med såväl bottensediment och vattenkvalitet som kostnader. Givetvis skriver förvaltningen att en utredning kan göras, men man tror att en sådan kommer att landa i att det blir ett väldigt dyrt bad. Man ser att det finns en stor efterfrågan, så ett litet nedsänkt bad är inte heller någon lösning, tror man.

Anförande nr 249

Hanna Gerdes (L): Jag är glad att du yrkar bifall till en av reservationerna, Jonas Naddebo, med tanke på att en av dina partikamrater har varit väldigt drivande i den här frågan.

Jag tycker att det blir lite fult när vi kommer ifrån saken. Här sitter massor med nämnder och säger vad de tycker och tror, men det vi pratar om är att det behövs en utredning. Det här handlar inte om hur det ska se ut. Vi är inte där än. Det enda vi säger är att vi vill att det tillsätts en utredning, eftersom det är en så stor andel människor som vill se en utredning. Vi tycker att man ska visa medborgarna den hänsynen. Det är väl det minsta vi borde kunna vara överens om i den här salen, när vi tycker att det här är en så positivt grej. Sedan kan vi bestämma huruvida vi ska prioritera detta eller inte. Det kan vi inte bestämma innan vi ens har gjort en utredning.

Anförande nr 250

J o n a s N a d d e b o (C): Det blir lite konstigt att vi från samma sida står här och debatterar när även vi från Centerpartiet yrkar bifall till motionen. Vi är alltså inte emot den. Men det finns en hel del frågetecken i den här diskussionen, så det är väl bra att vi alla tycker att detta ska utredas.

Anförande nr 251

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen, som innebär att vi, precis som Jonas Naddebo säger, gärna ser att den här motionen åtminstone delvis bifalles. Vi tycker mycket väl att man kan utreda huruvida det går att sanera området, så att vattenkvaliteten blir tillräcklig. Om inte annat kan man pröva lösningen med ett nedsänkt bad.

Däremot kan jag, fru ordförande, förstå att majoriteten kanske inte har möjlighet att prioritera det här. Vi ser ju hur kostnaderna inom idrottsnämndens budget plötsligt bara gasas iväg när det gäller olika investeringar. Över 2 miljarder tror jag att ni har hittills i ökade kostnader mot vad ni har budget till i fastighetsnämnden och idrottsnämnden för de här satsningarna. Jag förstår alltså att ni inte har råd med detta.

Vi föreslår i vår reservation att man tittar på de lösningar som man har möjlighet att använda sig av med EU-medel och annat för att rena vattnet, som man gjorde med Trekanten. Med lite mer engagemang i frågan från er sida skulle man mycket väl kunna gå vidare med utredningar. Men som sagt kan jag förstå att ekonomin inte håller för er.

Anförande nr 252

Borgarrådet R ä i h ä (S): Ordförande och fullmäktige! Joakim! Det finns andra investeringar än bad och konstgräsplaner. Bland annat är det sex fullstora idrottshallar på gång. Det är också ytterligare konstgräsplaner på gång. Det är faktiskt så att man måste titta på helheten i idrotten. Vi har alla idrottsgrenar i Stockholms stad – inte bara simning, bad och fotboll, utan väldigt många andra idrottsgrenar också. Den här investeringsbudgeten går åt till de satsningar som vi ändå planerar, och de besluten kommer att fattas alldeles i närtid. Det handlar alltså inte bara om fördyring av projekt, utan det handlar faktiskt om att det finns färdiga planer för den investeringsbudget på 425 miljoner per år som nu finns.

Anförande nr 253

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nej, så enkelt är det inte. Problemet är att vi har en del investeringar i den här staden som går med mycket stora underskott, till exempel Forsgrénka. Det är mig veterligen ett bad på Södermalm som ni stoppade bygget på för snart ett halvår sedan. Tittar man in genom fönstret ser man hur simhallen är helt destruerad. Jag vet inte när ni ska komma igång med detta.

Jag förstår mycket väl att Socialdemokraterna inte har råd att ens utreda den här frågan. Men vi gör gärna det.

Anförande nr 254

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill för ordningens skull yrka bifall till den reservation som Moderaterna, Centern och Kristdemokraterna har lämnat i kommunstyrelsen.